

STORTINGET

Innst. 14 S

(2018–2019)

**Innstilling fra familie- og kulturkomiteen om Bevilgninger på statsbudsjettet
for 2019, kapitler under Barne- og likestillingsdepartementet,
Kulturdepartementet og Klima- og miljødepartementet
(rammeområdene 2 og 3)**

Prop. 1 S (2018–2019)

Innhold

1.	Innledning	1
2.	Rammeområde 2 – Familie og forbruker	2
2.2	Komiteens hovedprioriteringer for rammeområde 2	5
2.2.1	Hovedprioriteringer fra Høyre, Fremskrittspartiet og Venstre	7
2.2.2	Hovedprioriteringer fra Arbeiderpartiet	8
2.2.3	Hovedprioriteringer fra Senterpartiet	10
2.2.4	Hovedprioriteringer fra Sosialistisk Venstreparti	11
2.2.5	Hovedprioriteringer fra Kristelig Folkeparti.....	12
2.3	Komiteens merknader til de enkelte kapitlene under rammeområde 2.....	14
2.3.1	Kap. 800 Barne- og likestillingsdepartementet	14
2.3.2	Kap. 840 Tiltak mot vold og overgrep	14
2.3.3	Kap. 841 Samliv og konfliktløsning	15
2.3.4	Kap. 842 Familievern, jf. kap. 3842	15
2.3.5	Kap. 843 Adopsjonsstøtte	16
2.3.6	Kap. 844 Kontantstøtte	16
2.3.7	Kap. 845 Barnetrygd	17
2.3.8	Kap. 846 Familie- og oppveksttiltak	18
2.3.9	Kap. 847 EUs ungdomsprogram, jf. kap. 3847	21
2.3.10	Kap. 848 Barneombudet	21
2.3.11	Kap. 853 Fylkesnemndene for barnevern og sosiale saker	21
2.3.12	Kap. 854 Tiltak i barne- og ungdomsvernet	21
2.3.13	Kap. 855 Statlig forvaltning av barnevernet, jf. kap. 3855	25
2.3.14	Kap. 856 Barnevernets omsorgssenter for enslige mindreårige asylsøkere, jf. kap. 3856	26
2.3.15	Kap. 858 Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet, jf. kap. 3858	27
2.3.16	Kap. 860 Forbrukerrådet	27
2.3.17	Kap. 862 Stiftelsen Miljømerking i Norge	28
2.3.18	Kap. 865 Forbrukerpolitiske tiltak	28
2.3.19	Kap. 867 Sekretariatet for Markedsrådet og Forbrukerklageutvalget	28
2.3.20	Kap. 868 Forbrukertilsynet	29
2.3.21	Kap. 870 Sekretariatet for Diskrimineringsnemnda	29
2.3.22	Kap. 871 Likestilling og ikke-diskriminering	30
2.3.23	Kap. 873 Likestillings- og diskrimineringsombudet	32
2.3.24	Kap. 2530 Foreldrepenger	32
3.	Rammeområde 3 – Kultur	33
3.2	Komiteens hovedprioriteringer for rammeområde 3	38
3.2.1	Hovedprioriteringer fra Høyre, Fremskrittspartiet og Venstre	42
3.2.2	Hovedprioriteringer fra Arbeiderpartiet	43
3.2.3	Hovedprioriteringer fra Senterpartiet	45
3.2.4	Hovedprioriteringer fra Sosialistisk Venstreparti	47
3.2.5	Hovedprioriteringer fra Kristelig Folkeparti.....	47
3.3	Merknader fra komiteen til de enkelte kapitlene under rammeområde 3	48
3.3.1	Kap. 300 Kulturdepartementet, jf. kap. 3300	49
3.3.2	Kap. 315 Frivillighetsformål	49
3.3.3	Kap. 320 Norsk kulturråd, jf. kap. 3320	54
3.3.4	Kap. 321 Kunstnerformål	55
3.3.5	Kap. 322 Bygg og offentlige rom, jf. kap. 3322	56
3.3.6	Kap. 323 Musikk og scenekunst, jf. kap. 3323	58
3.3.7	Kap. 325 Allmenne kulturformål, jf. 3325	61

	Side
3.3.8 Kap. 326 Språk-, litteratur- og bibliotekformål, jf. kap. 3326	63
3.3.9 Kap. 328 Museum og visuell kunst	66
3.3.10 Kap. 329 Arkivformål, jf. kap. 3329	68
3.3.11 Kap. 334 Film m.m., jf. kap. 3334	68
3.3.12 Kap. 335 Medieformål	71
3.3.13 Kap. 337 Kompensasjon for kopiering til privat bruk	73
3.3.14 Kap. 339 Pengespill, lotterier og stiftelser, jf. kap. 3339	73
3.3.15 Kap. 340 Den norske kirke	73
3.3.16 Kap. 341 Tilskudd til trossamfunn m.m.	75
3.3.17 Kap. 342 Kirkebygg og gravplasser	75
3.3.18 Kap. 1429 Riksantikvaren, jf. kap. 4429	76
3.3.19 Kap. 1432 Norsk kulturminnefond	79
4. Anmodningsvedtak	80
5. Forslag fra mindretall	80
6. Komiteens tilråding	81

STORTINGET

Innst. 14 S

(2018–2019)

Innstilling til Stortinget
fra familie- og kulturkomiteen

Prop. 1 S (2018–2019)

Innstilling fra familie- og kulturkomiteen om Bevilgninger på statsbudsjettet for 2019, kapitler under Barne- og likestillingsdepartementet, Kulturdepartementet og Klima- og miljødepartementet (rammeområdene 2 og 3)

Til Stortinget

1. Innledning

Komiteen, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Kari Henriksen, Kristian Torve og Anette Trettebergstuen, fra Høyre, Marianne Haukland, lederen Kristin Ørmen Johnsen og Tage Pettersen, fra Fremskrittspartiet, Silje Hjemdal og Morten Wold, fra Senterpartiet, Åslaug Sem-Jacobsen, fra Sosialistisk Venstreparti, Freddy André Øvstegård, fra Venstre, Grunde Almeland, og fra Kristelig Folkeparti, Geir Jørgen Bekkevold, fremmer i denne innstillingen forslag om bevilgninger på statsbudsjettet for 2019 under de kapitler og poster som er fordelt til komiteen på rammeområdene 2 Familie og forbruker og 3 Kultur mv. ved Stortingets vedtak 16. oktober 2018, jf. Innst. 1 S (2018–2019).

Ved Stortingets vedtak 3. desember 2018 er netto utgiftsramme for rammeområde 2 fastsatt til kr 47 602 292 000, og for rammeområde 3 er netto utgiftsramme fastsatt til kr 15 644 548 000, jf. Innst. 2 S (2018–2019).

Komiteen viser til at 20. november 2018 ble avtale om statsbudsjettet for 2019 inngått mellom regje-

ringspartiene Høyre, Fremskrittspartiet og Venstre og Kristelig Folkeparti. Det vises til behandlingen av Innst. 2 S (2018–2019) 3. desember 2018 samt til de respektive merknader i denne innstillingen.

Komiteen viser til at i samsvar med Stortingets forretningsorden § 43 femte ledd skal bare forslag til bevilgningsvedtak som summerer seg til rammen for rammeområdene 2 og 3, og som er vedtatt ved behandlingen av Innst. 2 S (2018–2019), tas opp til votering i Stortinget ved behandlingen av denne innstillingen.

Komiteen viser til at forslaget til disponering av ramme 2 og 3 fra komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet, Venstre og Kristelig Folkeparti, er ført opp under komiteens tilråding i kapittel 6 i innstillingen. Forslaget er i samsvar med vedtatt netto utgiftsramme.

Komiteen viser til at medlemmene fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti ikke fremmer forslag innenfor den vedtatte rammen, da de respektive budsjettproposisjonene fra disse fraksjonene for disponering av ramme 2 og 3 avviker fra det vedtatte nettobeløpet, se sammenligningstabellene i innstillingen. Det vises til omtale i Innst. 2 S (2018–2019), hvor de alternative budsjettforslagene til Arbeiderpartiet, Senterpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Kristelig Folkeparti fremgår. Der disse avviker fra regjeringens forslag i Prop. 1 S (2018–2019), vil dette bli omtalt under de enkelte kapitlene i innstillingen.

Komiteen avholdt åpne høringer om statsbudsjettet for 2019 den 18. og 22. oktober 2018.

2. Rammeområde 2 – Familie og forbruker

2.1 Oversikt over kapitler og poster – rammeområde 2

Nedenfor følger en oversikt over regjeringens bevilgningsforslag under rammeområde 2 slik de fremkommer i Prop. 1 S (2018–2019).

90-poster behandles av finanskomiteen utenfor rammesystemet.

I

Oversikt over budsjettkapitler og poster i rammeområde 2

Kap.	Post	Formål	Prop. 1 S (2018–2019)
Utgifter			
<i>Barne- og likestillingsdepartementet</i>			
800		Barne- og likestillingsdepartementet	
	1	Driftsutgifter	150 743 000
	21	Spesielle driftsutgifter	10 111 000
840		Tiltak mot vold og overgrep	
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan nyttes under post 70 og kap. 846 post 62</i>	25 888 000
	61	Tilskudd til incest- og voldtektssentre, <i>overslagsbevilgning</i>	98 607 000
	70	Tilskudd til voldsforebyggende tiltak mv., <i>kan nyttes under post 21 og kap. 858 post 1</i>	78 291 000
	73	Tilskudd til senter for voldsutsatte barn, <i>kan overføres</i>	31 090 000
841		Samliv og konfliktløsning	
	21	Spesielle driftsutgifter, meklingsgodtgjørelse, <i>overslagsbevilgning</i>	11 263 000
	22	Opplæring, forskning, utvikling mv.	7 829 000
	23	Refusjon av utgifter til DNA-analyser, <i>overslagsbevilgning</i>	5 813 000
	70	Tilskudd til samlivstiltak, <i>kan nyttes under kap. 842 post 1 og kap. 858 post 1</i>	10 505 000
842		Familievern	
	1	Driftsutgifter, <i>kan nyttes under post 70</i>	343 022 000
	21	Spesielle driftsutgifter	31 068 000
	70	Tilskudd til kirkens familieverntjeneste mv., <i>kan nyttes under post 1</i>	208 461 000
843		Adopsjonsstøtte	
	70	Tilskudd til foreldre som adopterer barn fra utlandet, <i>overslagsbevilgning</i> ..	12 525 000
844		Kontantstøtte	
	70	Tilskudd, <i>overslagsbevilgning</i>	1 800 890 000
845		Barnetrygd	
	70	Tilskudd, <i>overslagsbevilgning</i>	14 830 000 000
846		Familie- og oppveksttiltak	
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan nyttes under post 50 og post 71</i>	12 650 000
	50	Norges forskningsråd, <i>kan nyttes under post 21</i>	3 218 000
	60	Barne- og ungdomstiltak i større bysamfunn, <i>kan overføres</i>	36 560 000
	61	Nasjonal tilskuddsordning mot barnefattigdom, <i>kan nyttes under post 71</i> ...	291 985 000
	62	Utvikling i kommunene	133 229 000
	70	Barne- og ungdomsorganisasjoner	151 098 000
	71	Utviklings- og opplysningsarbeid mv., <i>kan nyttes under post 21</i>	19 860 000
	79	Tilskudd til internasjonalt ungdomssamarbeid mv., <i>kan overføres</i>	11 432 000
847		EUs ungdomsprogram	
	1	Driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	8 431 000
848		Barneombudet	
	1	Driftsutgifter	21 968 000
853		Fylkesnemndene for barnevern og sosiale saker	
	1	Driftsutgifter	230 440 000
854		Tiltak i barne- og ungdomsvernet	

Kap.	Post	Formål	Prop. 1 S (2018–2019)
	21	Spesielle driftsutgifter, kan nyttes under post 71	69 371 000
	22	Barnesakkyndig kommisjon	8 194 000
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, kan overføres	25 500 000
	50	Forskning og utvikling	17 631 000
	60	Kommunalt barnevern	777 556 000
	61	Utvikling i kommunene	28 671 000
	62	Tilskudd til barnevernsfaglig videreutdanning, kan nyttes under post 72	20 252 000
	71	Utvikling og opplysningsarbeid mv, kan nyttes under post 21	28 658 000
	72	Tilskudd til forskning og kompetanseutvikling i barnevernet, kan overføres, kan nyttes under post 21	113 765 000
855		Statlig forvaltning av barnevernet	
	1	Driftsutgifter, kan nyttes under post 22 og post 60	3 836 242 000
	21	Spesielle driftsutgifter, kan overføres	24 121 000
	22	Kjøp av private barnevernstjenester, kan nyttes under post 1	2 623 089 000
	60	Refusjon av kommunale utgifter til barnevernstiltak, kan nyttes under post 1	426 801 000
856		Barnevernets omsorgssenter for enslige mindreårige asylsøkere	
	1	Driftsutgifter	141 429 000
858		Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet	
	1	Driftsutgifter, kan nyttes under kap. 855 post 1	280 076 000
	21	Spesielle driftsutgifter	15 556 000
860		Forbrukerrådet	
	50	Basisbevilgning	134 924 000
	51	Markedsportaler	20 170 000
862		Stiftelsen Miljømerking i Norge	
	70	Driftstilskudd	10 630 000
865		Forbrukerpolitiske tiltak	
	21	Spesielle driftsutgifter, kan overføres, kan nyttes under post 50	2 244 000
	50	Forskning og undervisning, kan nyttes under post 21	9 662 000
	70	Tilskudd, kan nyttes under post 21	1 453 000
	79	EUs rammeprogram for forbrukerpolitikk, kan overføres	6 312 000
867		Sekretariatet for Markedsrådet og Forbrukerklageutvalget	
	1	Driftsutgifter	14 122 000
868		Forbrukertilsynet	
	1	Driftsutgifter	33 485 000
870		Sekretariatet for Diskrimineringsnemnda	
	1	Driftsutgifter	19 006 000
871		Likestilling og ikke-diskriminering	
	21	Spesielle driftsutgifter, kan overføres, kan nyttes under post 70	13 868 000
	70	Likestilling mellom kjønn, kan nyttes under post 21	17 977 000
	72	Lesbiske, homofile, bifile, transpersoner og interkjønn	11 914 000
	73	Likestillingssentre	13 340 000
873		Likestillings- og diskrimineringsombudet	
	50	Basisbevilgning	43 843 000
<i>Folketrygden</i>			
2530		Foreldrepenger	
	70	Foreldrepenger ved fødsel, overslagsbevilgning	19 220 000 000
	71	Engangsstønad ved fødsel og adopsjon, overslagsbevilgning	610 000 000
	72	Feriepenger av foreldrepenger, overslagsbevilgning	485 000 000
	73	Foreldrepenger ved adopsjon, overslagsbevilgning	63 000 000
Sum utgifter rammeområde 2			47 744 839 000

Kap.	Post	Formål	Prop. 1 S (2018–2019)
Inntekter			
<i>Inntekter under departementene</i>			
3842		Familievern	
	1	Diverse inntekter	736 000
3847		EUs ungdomsprogram	
	1	Tilskudd fra Europakommisjonen	2 364 000
3855		Statlig forvaltning av barnevernet	
	1	Diverse inntekter	16 021 000
	2	Barnetrygd	3 959 000
	60	Kommunale egenandeler	1 437 256 000
3856		Barnevernets omsorgssenter for enslige, mindreårige asylsøkere	
	4	Refusjon av ODA-godkjente utgifter	110 127 000
3858		Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet	
	1	Diverse inntekter	484 000
Sum inntekter rammeområde 2			1 570 947 000
Netto rammeområde 2			46 173 892 000

II

Merinntektsfullmakter

Stortinget samtykker i at Barne- og likestillingsdepartementet i 2019 kan:

overskride bevilgningen under	mot tilsvarende merinntekt under
kap. 842 post 1	kap. 3842 post 1
kap. 847 post 1	kap. 3847 post 1
kap. 855 post 1	kap. 3855 postene 1, 2 og 60
kap. 856 post 1	kap. 3856 post 1
kap. 858 post 1	kap. 3858 post 1
kap. 868 post 1	kap. 3868 post 1

Merinntekt som gir grunnlag for overskridelse, skal også dekke merverdiavgift knyttet til overskridelsen, og berører derfor også kap. 1633 post 1 for de statlige forvaltningsorganene som inngår i nettoordningen for merverdiavgift.

Merinntekter og eventuelle mindreinntekter tas med i beregningen av overføring av ubrukt bevilgning til neste år.

III

Satser for barnetrygd

Stortinget samtykker i at Arbeids- og velferdsdirektoratet for 2019 i henhold til lov 8. mars 2002 nr. 4 om barnetrygd § 10 kan betale ut barnetrygd med 11 640 kroner per barn per år.

Enslige forsørgere som oppfylder vilkårene for rett til utvidet stønad etter barnetrygdloven og full overgangsstønad etter folketrygdloven, og som har barn i alderen 0–3 år, har rett til et småbarnstillegg på 7 920 kroner per år. Dette tillegget gjelder per enslige forsørgere,

uavhengig av hvor mange barn i alderen 0–3 år vedkommende faktisk forsørger.

IV

Satser for kontantstøtte

Stortinget samtykker i at Arbeids- og velferdsdirektoratet for 2019 i henhold til lov 26. juni 1998 nr. 41 om kontantstøtte til småbarnsforeldre § 7 kan betale ut kontantstøtte med følgende beløp for barn i alderen 13–23 måneder:

Avtalt oppholdstid i barnehage per uke	Kontantstøtte i prosent av full sats	Kontantstøtte per barn i alderen 13– 23 måneder
Ikke bruk av barnehageplass	100	7 500
Til og med 8 timer	80	6 000
Fra 9 til og med 16 timer	60	4 500
Fra 17 til og med 24 timer	40	3 000
Fra 25 til og med 32 timer	20	1 500
33 timer eller mer	0	0

V

Sats for engangsstønad ved fødsel og adopsjon

Stortinget samtykker i at Arbeids- og velferdsdirektoratet for 2019 i henhold til lov 28. februar 1997 nr. 19 om folketrygd § 14-17 kan betale ut:

Engangsstønad ved fødsel og adopsjon	63 140 kroner per barn
--------------------------------------	------------------------

2.2 Komiteens hovedprioriteringer for rammeområde 2

Sammenlignende oversikt over regjeringens forslag på rammeområde 2 med forslag fra Høyre, Fremskrittspartiet, Venstre og Kristelig Folkeparti og de alternative

budsjettene fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti. Tabellen viser kun kapitler og poster med avvikende forslag til bevilgning. Avvikstall i parentes. I hele tusen kroner.

Kap.	Post	Formål	Prop. 1 S	H, FrP, V, KrF	A	Sp	SV
Utgifter (i tusen kroner)							
800		Barne- og likestillingsdepartementet					
	1	Driftsutgifter	150 743	150 743 (0)	150 743 (0)	146 243 (-4 500)	150 743 (0)
840		Tiltak mot vold og overgrep					
	21	Spesielle driftsutgifter	25 888	25 888 (0)	25 888 (0)	25 888 (0)	35 888 (+10 000)
	61	Tilskudd til incest- og voldtektssentre	98 607	98 607 (0)	103 607 (+5 000)	98 607 (0)	109 607 (+11 000)
	70	Tilskudd til voldsforebyggen- de tiltak mv.	78 291	84 291 (+6 000)	86 291 (+8 000)	78 291 (0)	104 691 (+26 400)
	71	Alternativ til vold	0	0 (0)	2 000 (+2 000)	0 (0)	0 (0)
842		Familievern					
	1	Driftsutgifter	343 022	363 022 (+20 000)	363 022 (+20 000)	343 022 (0)	343 022 (0)
	21	Spesielle driftsutgifter	31 068	31 068 (0)	34 068 (+3 000)	31 068 (0)	31 068 (0)
	70	Tilskudd til kirkens familie- verntjeneste mv.	208 461	213 461 (+5 000)	213 461 (+5 000)	208 461 (0)	208 461 (0)
844		Kontantstøtte					
	70	Tilskudd	1 800 890	1 800 890 (0)	1 050 890 (-750 000)	1 800 890 (0)	900 890 (-900 000)
845		Barnetrygd					
	70	Tilskudd	14 830 000	15 872 000 (+1 042 000)	14 830 000 (0)	15 020 000 (+190 000)	16 467 400 (+1 637 400)

Kap.	Post	Formål	Prop. 1 S	H, FrP, V, KrF	A	Sp	SV
846		Familie- og oppveksttiltak					
	21	Spesielle driftsutgifter	12 650	12 650 (0)	12 650 (0)	12 650 (0)	25 150 (+12 500)
	60	Barne- og ungdomstiltak i større bysamfunn	36 560	41 560 (+5 000)	21 560 (-15 000)	41 560 (+5 000)	46 560 (+10 000)
	61	Nasjonal tilskuddsordning mot barnefattigdom	291 985	311 985 (+20 000)	311 985 (+20 000)	295 985 (+4 000)	291 985 (0)
	70	Barne- og ungdomsorganisasjoner	151 098	156 098 (+5 000)	156 098 (+5 000)	151 098 (0)	156 098 (+5 000)
	71	Utviklings- og opplysningsarbeid mv.	19 860	19 860 (0)	19 860 (0)	20 860 (+1 000)	19 860 (0)
	72	BUA – Utstyrsbibliotek	0	0 (0)	105 000 (+105 000)	0 (0)	0 (0)
847		EUs ungdomsprogram					
	1	Driftsutgifter	8 431	8 431 (0)	8 431 (0)	6 431 (-2 000)	8 431 (0)
854		Tiltak i barne- og ungdoms- vernet					
	21	Spesielle driftsutgifter	69 371	72 371 (+3 000)	69 371 (0)	69 371 (0)	72 371 (+3 000)
	50	Forskning og utvikling	17 631	17 631 (0)	17 631 (0)	12 631 (-5 000)	17 631 (0)
	60	Kommunalt barnevern	777 556	777 556 (0)	1 007 556 (+230 000)	777 556 (0)	1 007 556 (+230 000)
	61	Utvikling i kommunene	28 671	50 671 (+22 000)	28 671 (0)	28 671 (0)	28 671 (0)
	62	Tilskudd til barnevernsfaglig videreutdanning	20 252	20 252 (0)	25 252 (+5 000)	20 252 (0)	20 252 (0)
	71	Utvikling og opplysningsarbeid mv.	28 658	36 058 (+7 400)	37 558 (+8 900)	28 658 (0)	33 158 (+4 500)
	72	Tilskudd til forskning og kompetanseutvikling i barnevernet	113 765	113 765 (0)	133 765 (+20 000)	113 765 (0)	113 765 (0)
855		Statlig forvaltning av barne- vernet					
	1	Driftsutgifter	3 836 242	3 841 242 (+5 000)	3 841 242 (+5 000)	3 972 042 (+135 800)	3 886 242 (+50 000)
	22	Kjøp av private barnevernstjenester	2 623 089	2 623 089 (0)	2 623 089 (0)	2 446 889 (-176 200)	2 623 089 (0)
856		Barnevernets omsorgssenter for enslige mindreårige asyl- søkere					
	1	Driftsutgifter	141 429	156 429 (+15 000)	156 429 (+15 000)	141 429 (0)	247 929 (+106 500)
858		Barne-, ungdoms- og familie- direktoratet					
	1	Driftsutgifter	280 076	280 076 (0)	305 076 (+25 000)	264 076 (-16 000)	285 076 (+5 000)
860		Forbrukerrådet					
	50	Basisbevilgning	134 924	134 924 (0)	134 924 (0)	130 924 (-4 000)	134 924 (0)
865		Forbrukerpolitiske tiltak					

Kap.	Post	Formål	Prop. 1 S	H, FrP, V, KrF	A	Sp	SV
	79	EUs rammeprogram for forbrukerpolitikk	6 312	6 312 (0)	6 312 (0)	4 312 (-2 000)	6 312 (0)
867		Sekretariatet for Markedsrådet og Forbrukerklageutvalget					
	1	Driftsutgifter	14 122	14 122 (0)	14 122 (0)	13 722 (-400)	14 122 (0)
868		Forbrukertilsynet					
	1	Driftsutgifter	33 485	33 485 (0)	33 485 (0)	32 585 (-900)	33 485 (0)
870		Sekretariatet for Diskrimineringsnemnda					
	1	Driftsutgifter	19 006	19 006 (0)	19 006 (0)	19 006 (0)	24 006 (+5 000)
871		Likestilling og ikke-diskriminering					
	60	Kommuneprogram for økt likestilling	0	0 (0)	5 000 (+5 000)	0 (0)	0 (0)
	70	Likestilling mellom kjønn	17 977	17 977 (0)	27 977 (+10 000)	17 977 (0)	27 977 (+10 000)
	72	Lesbiske, homofile, bifile, transpersoner og interkjønn	11 914	11 914 (0)	16 914 (+5 000)	11 914 (0)	19 614 (+7 700)
	73	Likestillingsentre	13 340	15 340 (+2 000)	28 340 (+15 000)	13 340 (0)	28 340 (+15 000)
873		Likestillings- og diskrimineringsombudet					
	50	Basisbevilgning	43 843	43 843 (0)	48 843 (+5 000)	43 843 (0)	53 843 (+10 000)
2530		Foreldrepenger					
	70	Foreldrepenger ved fødsel	19 220 000	19 174 000 (-46 000)	19 220 000 (0)	19 248 700 (+28 700)	19 280 000 (+60 000)
	71	Engangsstønad ved fødsel og adopsjon	610 000	927 000 (+317 000)	610 000 (0)	621 500 (+11 500)	610 000 (0)
		Sum utgifter	47 744 839	49 173 239 (+1 428 400)	47 501 739 (-243 100)	47 909 839 (+165 000)	49 063 839 (+1 319 000)
Inntekter (i tusen kroner)							
		Sum inntekter	1 570 947	1 570 947 (0)	1 570 947 (0)	1 570 947 (0)	1 570 947 (0)
		Sum netto	46 173 892	47 602 292 (+1 428 400)	45 930 792 (-243 100)	46 338 892 (+165 000)	47 492 892 (+1 319 000)

2.2.1 Hovedprioriteringer fra Høyre, Fremskrittspartiet og Venstre

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet og Venstre, viser til at regjeringen i dette budsjettet har hovedfokus på arbeidet mot vold og overgrep, økt innsats rettet mot barn i familier med vedvarende lavinntekt samt et bedre barnevern.

Flertallet støtter opp om regjeringens langsiktige mål om et bærekraftig velferdssamfunn og et tryggere Norge. Budsjettet styrker velferden i kommunene og det

sosiale sikkerhetsnettet for dem som trenger det aller mest. Trygghet handler også om gode velferdsordninger: å få hjelp når man trenger det, og å få delta i et samfunn der mulighetene er mange og forskjellene små. Tidlig innsats og bedre forebygging er sentralt for å hjelpe barn som lever i familier med vold eller i lavinntektsfamilier eller som trenger hjelp fra barnevernet. Flertallet vil styrke innsatsen på disse områdene i 2019.

Flertallet vil arbeide for å øke barns muligheter for deltakelse og utvikling. Barn som vokser opp i lavinntektsfamilier skal ha muligheter og frihet til å skape sin egen fremtid som alle andre. De skal få god omsorg,

bo trygt, kunne etablere stabile vennskap, ha fremtidshåp og føle seg verdifulle i samfunnet.

Flertallet vil styrke innsatsen rettet mot barn som vokser opp i familier med vedvarende lavinntekt, med ytterligere 181 mill. kroner i 2019, hvorav 35 mill. kroner over Barne- og likestillingsdepartementets budsjett. Midlene skal gå til å styrke oppfølgings- og løsfunksjoner for ungdom slik at færre faller utenfor utdanning og arbeidsliv, til et pilotprosjekt for å dekke utgifter ved deltakelse i fritidsaktiviteter for barn fra lavinntektsfamilier, og til ferietiltak for barn.

Flertallet mener at det er et mål at ingen barn skal oppleve vold og overgrep. Regjeringen er godt i gang med å følge opp opptrappingsplanen mot vold og overgrep.

Den samlede satsingen for 2018 på om lag 825 mill. kroner videreføres og styrkes i 2019. Flertallet vil øke satsingen med 67 mill. kroner i 2019, hvorav 27 mill. kroner over Barne- og likestillingsdepartementets budsjett. Disse midlene skal styrke det foreldrestøttende arbeidet, særlig overfor minoriteter, og bedre verktøyene for å oppdage og bedre situasjonen for utsatte barn.

Flertallet ønsker å styrke barnevernet. Det foreslås 30 mill. kroner til prosjektet DigiBarnevern samt 10 mill. kroner til en særlig satsing på barnevernets arbeid rettet mot unge kriminelle. Satsingen skal styrke samarbeidet mellom barnevernet og lokalt politi i Oslo og øke bruken av tiltak overfor unge med alvorlige adferdsvansker.

Flertallet viser til at øvrige satsingsområder er likestilling og forbrukerpolitikk.

2.2.2 Hovedprioriteringer fra Arbeiderpartiet

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet viser til Arbeiderpartiets alternative budsjett, som det er redegjort for i finansinnstillingen, Innst. 2 S (2018–2019), og har følgende hovedprioriteringer:

BARNEVERN

Disse medlemmer viser til at Solberg-regjeringen for femte gang fremmer et budsjettforslag uten vekst i antall stillinger i det kommunale barnevernet, dette til tross for at flere barn trenger økt hjelp, og at det varsles om en betydelig turnover av ansatte. Barneombudet valgte i sitt innlegg under komiteens budsjettføring å kun ta opp behovet for flere ansatte i kommunalt barnevern.

Arbeiderpartiet vil også i år foreslå å øremerke stillinger til kommunalt barnevern. Disse medlemmer foreslår økt tilskudd til barnevernsfaglig videreutdanning og styrker brukerorganisasjonenes delaktighet i utviklings- og opplysningsarbeid. Disse medlemmer øker satsingen på forskning og kompetanseutvikling og vil at flere kommuner kan starte forsøk med nye

tverrfaglige lavterskeltiltak for barnevern/oppveksttilbudet i kommunene (à la Stange).

Arbeiderpartiet viser til at Stortinget har vedtatt å øke andelen ideelle aktører uten at det går på bekostning av de offentlige. Dette vil være et vesentlig bidrag til å sikre at ressursene brukes på barna og til et bedre samarbeid mellom aktørene om barna og deres familier.

LIKESTILLING

Kvinner og menn skal stille likt og kunne velge fritt. Slik er det ikke i dag. Disse medlemmer har store likestillingsutfordringer, men regjeringen har ved å svekke politikken som har fungert, satt likestillingen i revers. Arbeiderpartiet vil ha en kraftig satsing på likestillingspolitikk. Derfor prioriterer disse medlemmer tiltak mot seksuell trakassering, et mer likestilt arbeidsliv, styrking av organisasjonene som arbeider med likestilling, og disse medlemmer vil også bygge opp Likestillingssettene og Likestillings- og diskrimineringsombudet (LDO).

LHBTI-personers levekår må bedres, og disse medlemmer vil derfor styrke organisasjonene på feltet.

VOLD OG OVERGREP

Disse medlemmer mener at innsatsen mot vold og overgrep må styrkes. Disse medlemmer viser til at Arbeiderpartiets samlede prioritering av tiltak mot vold og voldsforebyggende tiltak er på rundt 1 mrd. kroner totalt.

Både drift av incest- og voldtektssenter, stiftelsen Alternativ til Vold og arbeidet som utføres i regi av Nasjonalt kunnskapssenter om vold og traumatisk stress, og tilskudd til voldsforebyggende tiltak er eksempler på virksomhet som det bør legges til rette for gjennom økte bevilgninger. Det samme gjelder kompetanseheving i familievern.

BARNEFATTIGDOM

Disse medlemmer viser til at forskjellene i Norge øker ifølge SSB, og at avstanden mellom de høyeste og laveste månedslønningene er blitt betydelig større siden slutten av 1990-tallet. Disse medlemmer viser til at deltakelse i arbeidslivet og et rettfærdig og omfordelende skattesystem skaper tillit i samfunnet og gir rom for fellesfinansiert, god velferd, inkludering og like muligheter for barn.

Disse medlemmer viser til at økte forskjeller særlig rammer barns levestandard og livskvalitet og øker risikoen for at flere ikke inkluderes i fellesskap og ikke kan delta på alminnelige fritidsaktiviteter.

Disse medlemmer viser videre til at en undersøkelse fra Respons Analyse for Sparebank 1 i høst viste at 10 pst. av foreldrene kjøper sportsutstyr på kreditt til

barna sine og at det å delta eksempelvis i et idrettslag kan koste opp mot 19 000 kroner i året.

Disse medlemmer mener det er viktig at breddeidretten sørger for å holde kostnadene nede, slik at utgifter til deltakelse holdes innenfor fornuftige grenser, og peker på tre viktige satsinger:

- Flere anlegg og gratis eller rimelig arealleie for aktiviteter.
- Felles ansvar for foreldre og lag for at utgifter til kontingent og deltakelse i aktiviteter er på et nivå som ikke ekskluderer barn.

- Gratis utlånsordninger, der BUA-satsingen er særlig viktig for å sikre profesjonell utleie og smart ressursbruk for alle.

Disse medlemmer viser til at 10 pst. av barn mellom åtte og ti år ikke har med seg mat på skolen, og foreslår å innføre skolemat til alle elever i grunnskolen framfor å øke barnetrygden med 80 kroner pr. måned. Disse medlemmer viser til at Arbeiderpartiet i sitt alternative budsjett øker bevilgninger til organisasjoner og åpne møteplasser for barn og unge i større bysamfunn. Det foreslås tilskudd til flere idrettsanlegg, til kulturkort for ungdom og til viktige bidrag for å gi alle ferieopplevelser.

Disse medlemmer viser til partiets satsinger mot barnefattigdom:

Tilskudd til åpne møteplasser for barn og unge i større bysamfunn	økes med 5 mill. kroner
Støtte til ferie for alle	økes med 20 mill. kroner
Barne- og ungdomsorganisasjoner	økes med 5 mill. kroner
Tilskudd til flere idrettsanlegg	økes med 50 mill. kroner
Økt momskompensasjon til organisasjonene	økes med 50 mill. kroner
Kulturkort for ungdom (alternativ bruk av spillemidler)	økes med 40 mill. kroner
Tiltak for et bedre barnevern	økes med 260 mill. kroner

Arbeiderpartiets hovedprioriteringer – ramme 2. Beløpene viser endringer i forhold til regjeringens forslag i Prop. 1 S (2018–2019). Beløp i mill. kroner.

Kap.	Post	Ramme 2 – Familie og forbruker	+	÷	Netto
840	61	Tilskudd til incest- og voldtektssenter	5,00		
840	70	Voldsforebyggende arbeid – ATV – Alternativ til vold	4,00		
840	70	Voldsforebyggende arbeid – RVTS	4,00		
840	71	Alternativ til Vold, etablering av tilbud i Finnmark skal prioriteres	2,00		
842	1	Styrke familievernet	20,00		
842	21	Kompetanseheving i familievernet	3,00		
842	70	Kapasitetsøkning i kirkens familievernstjeneste	5,00		
844	70	Fjerne kontantstøtten		-750,00	
846	60	Barne- og ungdomstiltak i større bysamfunn	5,00		
846	60	Omprioritering av midler til utstyrsbibliotek (BUA)		-20,00	
846	61	Økt støtte til Ferie for alle, FRI (Kirkens bymisjon) og Barnas stasjon	20,00		
846	70	Barne- og ungdomsorganisasjoner	5,00		
846	72	BUA	70,00		
846	72	BUA – Utstyrsbibliotek	35,00		
854	60	Kommunalt barnevern	200,00		
854	60	Forsøksordning ny modell for barnevern	30,00		
854	62	Tilskudd til barnevernsfaglig videreutdanning	5,00		
854	71	Landsforeningen for barnevernsbarn	3,90		
854	71	Utviklings- og opplysningsarbeid (Brukerorganisasjoner)	5,00		
854	72	Tilskudd til forskning og kompetanseheving i barnevernet	20,00		
855	1	Rekruttering av fosterhjem	5,00		
856	1	Hurtigbosetting av EMA, prøveprosjekt	15,00		
858	1	Fosterhjem – midler til støtte og veiledning	25,00		
871	60	Kommuneprogram for økt likestilling	5,00		

Kap.	Post	Ramme 2 – Familie og forbruker	+	÷	Netto
871	70	Likestilling mellom kjønn – NGOene	5,00		
871	70	Trepartssamarbeid for likestilling	5,00		
871	72	LHBTI-organisasjoner	5,00		
871	73	Likestillingsentre	15,00		
873	50	Likestillings- og diskrimineringsombudet	5,00		
Ramme 2 – Familie og forbruker SUM			526,90	-770,00	-243,10

2.2.3 Hovedprioriteringer fra Senterpartiet

Komiteens medlem fra Senterpartiet vil fremheve at Senterpartiets familiepolitikk handler om å gi foreldre tid og rom til å være foreldre samt sikre barn gode oppvekstvilkår. Barnas oppvekstvilkår i familien, barnehage, skole og fritidsaktiviteter er avgjørende for en god barndom. Dette medlem viser til at Senterpartiet satser på en rekke tiltak som skal gjøre hverdagslivet enklere for vanlige familier, samtidig som partiet har et ekstra fokus på de familiene som opplever særlige utfordringer. Dette gjør Senterpartiet bl.a. gjennom å foreslå økte ytelser til barnefamilier, forsterke det offentlige ansvaret for barnevernstiltak, innføre gratis skolefrukt ved alle skoler, øke midlene til leirskoleopp-læring, øke midlene til ulike prosjekter for barn og unge fra lavinntektsfamilier og styrke kulturfeltet og frivillig sektor generelt.

YTELSER TIL BARNEFAMILIENE MÅ ØKES

Dette medlem er glad for at Senterpartiet i sitt alternative budsjettforslag for 2019 prioriterer å øke barnetrygden og engangsstønaden med henholdsvis 194 mill. kroner og 11,5 mill. kroner. Senterpartiet foreslår bl.a. å innføre et tillegg på 200 kroner fra barn nummer tre, samt gjeninnføre Finnmarks- og Svalbardtillegget. Barnetrygden er en viktig universell velferdsordning som ikke har vært prisjustert på svært mange år. Senterpartiet styrker den universelle barnetrygden og mener det er nødvendig med en opptrappingsplan, slik at barnetrygden stiger i takt med prisutviklingen.

Dette medlem registrerer at engangsstønaden er ment som en sikkerhetsventil for dem som ikke har vært i inntektsbringende arbeid før fødsel. Stønaden er ment å dekke utgifter knyttet til barnefødsel. Forskning viser at mottakere av engangsstønaden ofte er unge kvinner, enslige mødre, studenter og familier som lever under eller rundt lavinntektsgrensen. Mange av disse familiene er i en økonomisk vanskelig situasjon, og en økning slik Senterpartiet foreslår i sitt alternative budsjettforslag, er derfor nødvendig.

Dette medlem viser videre til at Senterpartiet foreslår å gi far selvstendig uttaksrett til foreldrepermisjon fra 1. september 2019. Dette skal bidra til økt velferd for barna og til økt likestilling mellom kvinner og menn i familie- og yrkesliv.

BARNEVERNET

Dette medlem vil understreke at det ikke er ønskelig med en utvikling der en stadig større andel av offentlige tjenester eies og drives av kommersielle konsern. Senterpartiet vil styrke fellesskapsløsningene og mener at ansvar og drift av viktige offentlige tjenester fortsatt skal ligge hos kommuner og fylkeskommuner. Senterpartiet finner det uheldig at regjeringen fortsetter å legge aktivt til rette for bruk av anbud innen barnevernet. I Senterpartiets alternative budsjett foreslås det å omprioritere 150 mill. kroner av bevilgningen som skal gå til kjøp av private barnevernstiltak, til oppbygging og styrking av offentlige barnevernstiltak.

FOSTERHJEM

Dette medlem mener det er behov for å styrke fosterhjemssatsingen. Fosterhjem er det mest brukte omsorgstiltaket når barn ikke kan bo hjemme. Rekruttering av gode fosterhjem må fortsette å være en prioritert oppgave. I 2017 rekrutterte Bufetat 3 pst. færre fosterhjem enn i 2016. Skal man lykkes med å nå målene i Meld. St. 17 (2015–2016) «Trygghet og omsorg – Fosterhjem til barns beste», er det nødvendig å prioritere arbeidet gjennom budsjettbevilgninger. Dette medlem viser til Senterpartiets alternative budsjettforslag, hvor arbeidet med rekruttering av fosterhjem foreslås styrket med 5 mill. kroner.

BARNEFATTIGDOM

Dette medlem er bekymret for den voksende barnefattigdommen. Tall viser at andelen barn som bor i lavinntektsfamilier, har økt fra 8,6 pst. i 2013 til 10,3 pst. i 2016. Det finnes i dag et mangfold av tiltak for å bekjempe barnefattigdom, og behovet er enormt. Det er ikke alltid man når de barna som trenger det mest, og fattigdommen er høyere i byene enn landsgjennomsnittet.

Dette medlem viser til at Senterpartiet ønsker at flere barn og unge skal få mulighet til å delta på aktiviteter og møteplasser uavhengig av den økonomiske situasjonen til familien. Gjennom å foreslå å styrke budsjettposten Barne- og ungdomstiltak i større bysamfunn med 5 mill. kroner i sitt alternative budsjett, ønsker Senterpartiet å nå flere barn og unge som har særskilte behov, og som er fra utsatte ungdomsgrupper- og miljø. I tillegg foreslår Senterpartiet å øke bevilgningene til

Røde Kors-prosjektet «Frier for alle» og Blå kors Ferie med 4 mill. kroner, slik at mange flere barn kan få minnerike ferier uavhengig av familiens økonomiske situasjon.

2.2.4 Hovedprioriteringer fra Sosialistisk Venstreparti

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti vil vise til at Norge er et av verdens beste land å leve i, med små forskjeller mellom folk, høy grad av likestilling og et inkluderende arbeids- og samfunns- liv. Hvilke muligheter du har i livet, avgjøres i mindre grad enn i andre land av dine foreldres utdanning og inntekt eller hvor i landet du vokser opp. Dette gir oss et trygt samfunn der folk har tillit til hverandre. Dette har kommet som et resultat av bevisste politiske valg og prioriteringer og kan ikke tas for gitt. Dette medlem mener derfor det er bekymringsfullt at forskjellene i Norge øker. Internasjonale sammenligninger viser at store forskjeller skaper sosiale problemer, hemmer økonomisk vekst og ødelegger sosial mobilitet. I land med store forskjeller er det stor sannsynlighet for at en som er født fattig, arver fattigdommen og forblir fattig hele livet. Å vokse opp i fattigdom i Norge handler blant annet om barn som ikke har mulighet til å delta på lik linje med andre barn rundt seg. Økonomisk likhet handler ikke bare om fordelingen av penger, men om hvem som har makt i samfunnet. Når formue konsentreres til en liten gruppe, vil denne gruppen også få større makt i samfunnet. Økonomisk likhet handler derfor om demokratiet. Dette medlem vil vise til at kvinnebevegelsen har kjempet frem viktige seiere for økt likestilling og kvinners muligheter til å leve selvstendige og frie liv. Likevel gjenstår kampen for likelønn, rett til heltidsstilling og et samfunn fritt for overgrep og seksuell trakassering. Kampen for kjønns- og seksualitetsmangfold gir økt frihet for alle og en mer rettferdig fordeling av makt og muligheter mellom menn og kvinner.

BARNEFATTIGDOM

Dette medlem viser til at antallet barn i fattige familier i Norge øker og i dag er på over 100 000. Dette er en av de verste konsekvensene av de økende forskjellene mellom folk. Risikoen for å falle utenfor og bli ekskludert er større for barn fra lavinntektsfamilier. At noen barn ikke kan delta i det sosiale fellesskapet fordi foreldrene ikke har råd til å betale for en plass i skolefritidsordningen eller andre fritidsaktiviteter, er vanskelig for barna som rammes, men også alvorlig for oss som samfunn. Den beste investeringen et samfunn kan gjøre, er å sikre at barn får en trygg og god oppvekst. Dette medlem vil vise til at den borgerlige regjeringen gang på gang prioriterer dem som har mest fra før, i stedet for å løfte dem som har minst. Regjeringens fattigdomspolitikker handler dessuten om å gjøre det mindre vondt å

være fattig, å sørge for at færre er fattige. For å unngå at dagens fattige barn ikke skal bli morgendagens fattige voksne, mener dette medlem at det må gjøres et krafttak for å løfte familier ut av fattigdom og sørge for at alle barn får være en del av fellesskapet. Dette medlem vil vise til at barnetrygden har stått stille på samme beløp siden 1996. Om barnetrygden hadde blitt regulert i takt med prisstigningen de to siste tiårene, ville vi hatt omtrent 18 000 færre fattige barn i dag. I sitt alternative budsjett foreslår derfor Sosialistisk Venstreparti over to mrd. kroner som et første ledd i en opptrappingsplan for å styrke den universelle barnetrygden og øke satsen for foreldrepenger. Det er to treffsikre virkemidler for å sikre at færre barn vokser opp i fattigdom. Videre foreslås det å redusere foreldrebetalingen for barnehage, som et første steg på veien mot gratis barnehage for alle, å innføre gratis skolemat og en gratis frivillig kulturskoletime og å innføre et biblioteksløft som gir barn og unge gratis tilgang til kulturtilbud i hele landet. En god barndom har betydning for hele livet og til og med for kommende generasjoner.

LIKESTILLING

Dette medlem påpeker at likestilling innebærer større frihet for alle. Samfunnet er preget av sterke normer knyttet til kjønn og seksualitet, noe som fører til skjevfordeling av makt i samfunnet. Dette resulterer i ulike forutsetninger for kvinner og menn. Vi har en stolt likestillingshistorie i Norge, og innsatsen for likestilling har gjort at Norge ofte blir sett på som et forbilde for andre land. Dette medlem vil likevel vise til at vi fortsatt ikke har oppnådd full kvinnefrigjøring i Norge. Fortsatt har kvinneyrker lavere status enn de mannsdominerte yrkene. Kvinner tjener mindre enn menn, og langt flere kvinner jobber deltid enn menn. Flere kvinne- dominerte arbeidsplasser er utsatt for kommersialisering. Mange kvinne- dominerte arbeidsplasser har dårlige lønns- og arbeidsvilkår. Dette medlem vil vise til at Sosialistisk Venstreparti har tatt initiativ til økt innsats for likelønn mellom kvinner og menn, retten til heltidsstillinger og har bidratt til et mer likestilt familieliv. Vi vil gi fedre selvstendig uttaksrett til foreldrepermisjon ved fødsel og starter med de ukene som er forbeholdt far (fedrekvoten). Vi prioriterer også likestillingskampen med økte midler til blant annet likestillings- sentrene og kvinneorganisasjonene. I tillegg tar vi kampen for kjærlighet og mangfold gjennom økte midler til LHBTI-organisasjoner. Derfor foreslås det bevilget om lag 108 mill. kroner ut over regjeringens forslag til arbeidet for økt likestilling i Sosialistisk Venstrepartis alternative budsjett.

INNSATS MOT SEKSUELL TRAKASSERING, VOLD OG OVERGREP

Dette medlem vil vise til at metoo-kampanjen det siste året har bidratt til å avdekke en svært usunn

kultur i særlig medie-, kultur- og musikkbransjen. Den har synliggjort hvilke konsekvenser seksuell trakassering får for enkeltmennesker, særlig unge kvinner. Det å utsettes for andres ubehagelige adferd er en alvorlig hendelse for den det gjelder, men det gir også usikkerhet og utrygghet for dem som frykter å bli utsatt for det samme. Det hindrer spesielt kvinners frihet og muligheter i hverdagen å stadig måtte ta forholdsregler og være redd for å bli utsatt for dette. Det store omfanget, som bekreftes av tilgjengelig statistikk og forskning, viser dessverre at dette er et omfattende samfunnsproblem som må bekjempes på hver enkelt arbeidsplass og skole og gjennom politiske tiltak for både å hindre seksuell trakassering fra å utfolde seg, beskytte dem som rammes, og endre strukturene som lar det skje. Dette medlem vil vise til Dokument 8:75 S (2017–2018), der Sosialistisk Venstreparti fremmet tolv forslag til tiltak mot seksuell trakassering. I dette budsjettet foreslår dette medlem å styrke innsatsen mot seksuell trakassering, samt å ta et krafttak for å redusere vold og overgrep mot kvinner. Dette medlem mener det må tas et krafttak for krisesentrene og styrke støtteapparatet for kvinner som trenger hjelp. Gjennom økt støtte til relevante organisasjoner og fagmiljøer vil Sosialistisk Venstreparti bekjempe alle former for vold, overgrep og seksuell trakassering, herunder tiltak mot negativ sosial kontroll og æresrelatert vold. Vi vil innføre et lavterskeltilbud hos Diskrimineringsnemnda i saker om seksuell trakassering og styrke bemanningen hos Likestillings- og diskrimineringsombudet. I Sosialistisk Venstrepartis alternative budsjett foreslås det til sammen bevilget om lag 64 mill. kroner ut over regjeringens forslag til disse formålene.

BARNEVERN

Dette medlem mener beskyttelse av utsatte barn er et av fellesskapets viktigste oppdrag. Barn som er utsatt for vold, overgrep, omsorgssvikt eller andre vonde opplevelser, må møtes med et tilbud preget av stabilitet, forutsigbarhet, faglighet og trygghet. Derfor trenger man barnas barnevern, et barnevern som handler om mennesker, ikke markeder. Dette medlem vil vise til Dokument 8:12 S (2018–2019), der representanter fra Sosialistisk Venstreparti har fremmet forslag om å avvikle og erstatte konkurranseutsetting, anbudsregime og enkeltkjøp av institusjonsplasser i barnevernet med forutsigbarhet og langsiktige avtaler, å lovbestemme at velferdskroner som bevilges til barnevern, går til barnas omsorg og ikke til omsetning, og å garantere at de ansattes lønns- og arbeidsforhold skal være like gode hos alle aktører i barnevernet. Det vil bidra til å skape et barnevern som handler om barn, ikke butikk. For å kunne redusere bruken av private barnevernstjenester er det helt nødvendig å styrke det kommunale og statlige barnevernet.

I sitt alternative budsjett foreslår Sosialistisk Venstreparti 365 mill. kroner ut over regjeringens forslag til en kraftig nasjonal satsing – Barnevernsløftet 2 – som sikrer økt kompetanse og flere barnevernspedagoger som har tid til å se og følge opp hvert enkelt barn og deres familier. Dette er nødvendig for å sikre at barna og ungdommene får hjelp tilpasset deres individuelle forutsetninger og behov. Ungdom skal dessuten gis utvidet rett til ettervern fram til 25 år.

SVs viktigste satsinger	Beløp (i mill. kroner)
Økning av barnetrygden: Økes med 100 kr/mnd., det innføres søskentillegg fra og med barn nr. 3 på 265 kr/mnd., målrettede økninger til vanskeligstilte enslige forsørgere. (Innføring 1. mars. Helårseffekt på 1 900 mill. kroner.)	1 637
Styrking av kommunalt barnevern	230
Styrking av statlig barnevern	50
Selvstendig uttaksrett for fedre	60
Krafttak for krisesentrene	30
Avskaffe kommunenes mulighet for å trekke barnetrygd fra sosialhjelp	410
Øke bostøtten	300

2.2.5 Hovedprioriteringer fra Kristelig Folkeparti

Komiteens medlem fra Kristelig Folkeparti viser til at familien er samfunnets mest grunnleggende fellesskap. For de aller fleste barn er foreldrene de viktigste personene i den mest formende fasen av livet. Etter familien følger de andre fellesskapene som vi etter hvert slutter oss til og blir en del av, som lokalsamfunn, organisasjoner, tros- og livssynssamfunn og staten.

Dette medlem viser til at Kristelig Folkeparti mener mangfoldet av små og store fellesskap er et mål i seg selv, fordi det gir oss mennesker en helt nødvendig tilhørighet og livsmening. Derfor mener Kristelig Folkeparti at også myndighetene har et ansvar for å legge til rette for og beskytte disse viktige fellesskapene. Dette medlem viser i denne sammenheng til formuleringen i FN's menneskerettighetserklæring fra 1948, der det slås fast:

«Familien er den naturlige og grunnleggende enheten i samfunnet og har krav på samfunnets beskyttelse.»

Dette medlem viser til at Kristelig Folkeparti mener samfunnet har et særlig ansvar for å sikre familiene både autonomi og støtte til å fungere. Kravet om autonomi innebærer som hovedregel at familiene skal ta sine egne valg, og bare dersom familiene trenger støtte for å fungere, har samfunnet rett og plikt til å gripe inn og trå støttende til. Foreldrene har ansvaret for å gi egne barn en trygg oppdragelse og god omsorg. Samfunnet skal støtte opp og gi familiene mulighet til å legge opp hverdagen slik det passer barna og familien best.

Dette medlem vil understreke at det er viktig å legge til rette for at familielivet kan kombineres med deltakelse i arbeidslivet på en god måte, både for mor og far. Samtidig må samfunnet anerkjenne at foreldre som bruker tid sammen med barna, gjør en verdifull innsats også for storsamfunnet. Dette medlem ønsker ikke et samfunn der økonomiske interesser og arbeidslivets behov skal være det eneste som teller, og som alltid blir førende for politikken. Dette medlem viser til at Kristelig Folkeparti mener at norske barn og familier trenger en solid sentrumpolitikk der andre verdier enn de materielle sitter i høysetet, slik at også ubetalt omsorgsarbeid i økende grad anerkjennes som avgjørende for et velfungerende samfunn.

På denne bakgrunn viser dette medlem til følgende hovedprioriteringer fra Kristelig Folkeparti: trygg barndom, familiers valgfrihet, styrking av familievernet og kampen mot barnefattigdom.

TRYGG BARNDOM

Dette medlem viser til at Kristelig Folkepartis familiepolitikk har som prioritert mål å sikre alle barn en trygg oppvekst. Det er ekstra problematisk når barn opplever omsorgssvikt, vold og overgrep innenfor det som skal være familiens trygge rammer. Når vi også vet at mange av barna som blir utsatt for vold og overgrep, må leve med konsekvensene resten av livet, vil dette medlem understreke at kampen for en trygg barndom for alle barn er noe av det viktigste arbeidet og ansvaret Stortinget, regjeringen, kommunene og sivilsamfunnet har.

Dette medlem viser videre til at vold og overgrep mot barn og unge dessverre er et alvorlig samfunnsproblem og koster samfunnet årlig mellom 4,5 og 6 mrd. kroner. Anmeldelser av vold og overgrep har økt de senere år, og omfangsundersøkelser viser at det fremdeles er store mørketall. Forebygging og tidlig innsats er viktig. Dette medlem mener at det offentlige må styrke innsatsen for å hjelpe både offer og overgriper. I sitt alternative budsjett foreslår derfor Kristelig Folkeparti i overkant av 0,5 mrd. kroner, i tillegg til regjeringens satsing på 825 mill. kroner, for å styrke tiltak

innen helse-, familie- og justissektoren og sikre en betydelig opptrapping av arbeidet for en trygg barndom for alle.

FAMILIERS VALGFRIHET

Dette medlem viser til at Kristelig Folkeparti ønsker å gi familier større valgfrihet, fordi barn og familier er forskjellige. Samtidig opplever mange barnefamilier en krevende hverdag, og det fødes færre barn enn noen gang tidligere i norsk historie etter at fødselstallene begynte å registreres. Derfor vil Kristelig Folkeparti legge til rette for økt valgfrihet og en enklere hverdag for familiene gjennom å øke barnetrygden, fjerne botidskravet knyttet til kontantstøtten, gi far selvstendig uttaksrett til foreldrepermisjonen og øke engangsstønad. Dette medlem mener det er en betydelig svakhet ved det norske systemet at det er økonomisk ugunstig å få barn tidlig i livet, og viser til at Kristelig Folkeparti derfor foreslår å erstatte dagens engangsstønad med en ordning der alle har rett til foreldrepenger med utgangspunkt i 2 G i folketrygden.

Dette medlem viser til at Kristelig Folkeparti vil styrke barnetrygden for første gang siden 1996. Dette medlem viser til forslaget fra mindretallet i Ellingsæter-utvalget om å finansiere økt barnetrygd med økt inntektsskatt for personer. Men i stedet for å øke inntektsskatten med 1 prosentpoeng for personer, slik de foreslo, foreslår Kristelig Folkeparti å øke trinnskatens trinn 2–4. På den måten vil barnefamilier med lave og middels inntekter få en betydelig inntektsøkning etter skatt.

BEKJEMPE BARNEFATTIGDOM

Dette medlem viser til at styrket barnetrygd er det mest effektive tiltaket for å løfte barn ut av barnefattigdom. I Norge lever hvert tiende barn i fattige familier. Å bekjempe barnefattigdom handler om barnas beste – og det handler om samfunnets beste. Dette medlem viser til Oppvekstrapporten fra 2017, som peker på at tidlig innsats er helt avgjørende for å forhindre at disse barna havner i utenforskap og etter hvert strever med å finne sin rolle som voksne samfunnsborgere. Barn i familier med lite ressurser påvirkes både direkte og indirekte av dette, noe som gir seg utslag i dårligere fysisk og psykisk helse. Dette medlem viser til at det er nødvendig med en helhetlig og tverrfaglig tilnærming for å kunne hjelpe disse barna. Tidlig innsats i barnehage og skole er viktig. Derfor er disse medlemmer glade for at Kristelig Folkeparti fikk gjennomslag for en pedagognorm i barnehagen og en lærernorm i skolen. Flere voksne er spesielt viktig for de mest utsatte barna. Dette medlem viser til at styrkingen av barnetrygden fra 12 000 kroner i året til nærmere 20 000 kroner i året, som Kristelig Folkeparti har lagt frem som en del av par-

tiets barnereform, vil løfte om lag 18 000 barn ut av fattigdom.

Dette medlem vil også understreke at politikere må samarbeide med alle gode krefter i kampen mot barnefattigdommen – all den fantastiske frivilligheten som finnes i kirker og menigheter og andre organisasjoner, som bidrar med mat, ferier, fritidsutstyr og aktiviteter. Dette medlem viser til at Kristelig Folkeparti derfor har styrket budsjettet hvert år til nettopp Ferie for alle, FRI og Barnas stasjon, som bidrar til å gi økt livskvalitet til de barna som trenger det aller mest.

STYRKING AV FAMILIEVERNET

Dette medlem viser til at mange familier trenger litt ekstra støtte for å fungere godt. Dette medlem mener det er behov for økte midler til familievernet blant annet fordi familievernet tillegges stadig flere oppgaver, som ivaretagelse av foreldre til barn under barnevernets omsorg og arbeidet med vold i nære relasjoner, et arbeid som er svært ressurskrevende, og som er i ferd med å utvikles og opptrappes, jf. Stortingets vedtak om en opptrappingsplan for arbeidet mot vold i nære relasjoner.

Dette medlem viser til at konfliktfylte samlivsbrudd er en belastning for barna, og at Kristelig Folkeparti derfor vil at familier skal få bedre støtte før, under og etter samlivsbrudd. Alt arbeid som bidrar til lavere konfliktnivå mellom foreldre og bedre samarbeidsklima i familien, er et viktig gode for både barn og voksne. Dette medlem mener flere par og flere foreldre bør få tilbud om samlivskurs og dermed få bedre muligheter til å forebygge konflikter. Familievernet vedlikeholder samfunnets grunnmur. Med mer midler kan familievernet gjøre en enda større innsats for å forebygge familieproblemer, bistå i bruddsituasjoner og bidra til å senke konfliktnivået.

2.3 Komiteens merknader til de enkelte kapitlene under rammeområde 2

Komiteen har ingen merknader til de kapitler og poster som ikke er omtalt nedenfor.

Administrasjon

2.3.1 Kap. 800 Barne- og likestillingsdepartementet

Forslag 2019: kr 160 854 000. Saldert budsjett 2018: kr 160 834 000.

Komiteen viser til Prop. 1 S (2018–2019) fra regjeringen. Komiteen viser til at departementets hovedoppgaver er knyttet til utvikling og gjennomføring av den statlige politikken på familieområdet, barn og unge, likestillings- og ikke-diskrimineringsområdet og forbrukerområdet. Departementet har også ansvaret for

de statlige ordningene for stønad ved fødsel og adopsjon.

Familie og oppvekst

2.3.2 Kap. 840 Tiltak mot vold og overgrep

Forslag 2019: kr 233 876 000. Saldert budsjett 2018: kr 222 329 000.

Komiteen viser til Stortingets behandling av Opptrappingsplan mot vold og overgrep (2017–2021), Prop. 12 S (2016–2017), jf. Innst. 247 S (2016–2017). Komiteen viser til målsettingen med opptrappingsplanen, som er å redusere forekomsten av vold i nære relasjoner med særlig vekt på å bekjempe vold og overgrep som rammer barn og unge. Komiteen merker seg at regjeringen i budsjettforslaget viderefører arbeidet som er iverksatt, og effektuerer ytterligere tiltak som vedtatt i planen.

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet, Venstre og Kristelig Folkeparti, viser til en økt satsing knyttet til opptrappingsplanen med 67 mill. kroner i 2019. Denne satsingen kommer i tillegg til 825 mill. kroner som videreføres fra 2018. Arbeidet med å forebygge vold og overgrep mot barn og styrking av behandlingstilbudet til personer som begår overgrep, prioriteres i 2019.

Flertallets mål er at ingen barn skal oppleve vold og overgrep. Barn er sårbare, og i mange tilfeller avdekkes vold og overgrep mot barn altfor sent. Det må gjøres mer for å beskytte barn, og tidlig innsats prioriteres spesielt i opptrappingen.

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti vil vise til Sosialistisk Venstrepartis alternative statsbudsjett, der det foreslås over 45 mill. kroner ut over regjeringens forslag til arbeid for økt innsats mot vold og overgrep, som blant annet skal gå til et krafttak for krisesentrene, voldsforebyggende tiltak, en nasjonal holdningskampanje mot voldtekt, bedre finansiering av incest- og voldtektssentre og drift av Felleskap mot seksuell trakassering.

POST 21 SPESIELLE DRIFTSUTGIFTER, *kan nyttes under post 70 og kap. 846 post 62*

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet viser til Arbeiderpartiets alternative budsjett, der det foreslås å øke bevilgningen med totalt 13 mill. kroner ut over regjeringens forslag.

POST 61 TILSKUDD TIL INCEST- OG VOLDTEKTSSENTRE, *overslagsbevilgning*

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet viser til Arbeiderpartiets alternative budsjett,

der det foreslås å øke bevilgningen med 5 mill. kroner ut over regjeringens forslag.

POST 70 TILSKUDD TIL VOLDSFOREBYGGENDE TILTAK MV.,
kan nyttes under post 21 og kap. 858 post 1

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet, Venstre og Kristelig Folkeparti, viser til budsjettavtalen mellom regjeringspartiene og Kristelig Folkeparti, jf. Innst. 2 S (2018–2019), og foreslår på denne bakgrunn å øke tilskuddet til voldsforebyggende tiltak, Alternativ til vold, med 6 mill. kroner. Flertallet viser til at økningen i driftstilskudd til stiftelsen Alternativ til Vold (ATV) er godt forankret i regjeringens satsing på familievoldsfeltet generelt og i opptrappingsplanen mot vold og overgrep spesielt. Flertallet viser videre til at ATV er gitt et viktig og nødvendig familiemandat. Flertallet viser til at det økte tilskuddet til stiftelsen skal bidra til styrking av eksisterende ATV-virksomheter og til etablering av nye ATV-tilbud. Etablering av ATV-tilbud i Finnmark skal prioriteres. Det er et mål med bedre geografisk spredning av ATVs tilbud.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet viser til Arbeiderpartiets alternative budsjett, der det foreslås å øke bevilgningen ut over regjeringens forslag med 4 mill. kroner til voldsforebyggende tiltak (AVT) og 5,5 mill. kroner til voldsforebyggende tiltak (RVTS), hvorav 1,5 mill. kroner går til å styrke arbeidet mot vold i Sápmi og til utarbeidelse av en handlingsplan i RVTS nord.

2.3.3 Kap. 841 Samliv og konfliktløsning

Forslag 2019: kr 35 410 000. Saldert budsjett 2018: kr 33 474 000.

Komiteen vil fremheve viktigheten av å ha høy kvalitet på meklingen ved samlivsbrudd der barn er involvert. Under dette kapitlet bevilges det midler til opplæring av nye meklere og til kompetanseheving av meklerkorpset. Komiteen mener at det bør være et kontinuerlig fokus på opplæring og forskning. Det er vesentlig for å øke kompetansenivået, særlig rundt saker der konfliktpotensialet er stort. Det er viktig at barn ikke blir fanget mellom to foreldre i konflikt. Komiteen mener det er viktig å styrke kunnskapen om konfliktdemping.

Komiteen viser også til viktigheten av å hjelpe familier til å holde sammen der det er mulig, og å finne den beste løsningen for barna. Formålet er å skape gode relasjoner og forebygge at familier oppløses. For mange er familien et naturlig, verdifullt og grunnleggende element som danner viktige rammer for barns oppvekst og fremtid. Komiteen mener at i de tilfeller der det er samlivsbrudd med potensial for konflikt mellom for-

eldre, må konfliktforebygging skje på barnets premisser og med det mål for øye å sikre barn et best mulig forhold til begge foreldre.

2.3.4 Kap. 842 Familievern, jf. kap. 3842

Forslag 2019: kr 582 551 000. Saldert budsjett 2018: kr 573 789 000.

Komiteen viser til at familievernets samfunnsoppdrag er å medvirke til gode og trygge oppvekstsvilkår for barn og forebygge konflikter i familier. Komiteen viser til at familievernkontorene har mange viktige og utadrettede oppgaver som skal bidra til at barn og familier i krevende situasjoner får den veiledningen og hjelpen de trenger. Komiteen er opptatt av at et godt familievern er tilpasset behovet til den enkelte familie. Komiteen viser til at flertallet av barn i Norge vokser opp med begge foreldrene sine, men at andelen synker jo eldre barna blir. Fra første leveår til barna er 17 år, synker andelen fra 88 til 61 pst. (Bufdir). Det blir stadig vanligere med delt bosted for barna etter samlivsbrudd mellom foreldrene. Komiteen er opptatt av barns rett til å bli hørt i saker som gjelder dem, jf. Barnekonvensjonens artikkel 12. Ved et samlivsbrudd er det mange beslutninger som tas av de voksne som direkte eller indirekte påvirker barnas liv. Komiteen viser til at det er viktig med tidlig innsats, og at brede lavterskeltiltak spiller en avgjørende rolle i å forebygge og avdekke utfordringer familier sliter med, slik at riktig hjelp kan settes inn tidlig og negative konsekvenser kan forebygges.

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet, Venstre og Kristelig Folkeparti, viser til budsjettavtalen mellom regjeringspartiene og Kristelig Folkeparti, jf. Innst. 2 S (2018–2019), og foreslår på denne bakgrunn å øke tilskuddet til familievernets offentlige kontorer med 20 mill. kroner. Flertallet viser til at familievern er et viktig satsingsområde for regjeringen, fordi vanskelige forhold i familier er en belastning for barna, spesielt dersom det blir et samlivsbrudd og dette er konfliktfylt. Flertallet mener derfor at alt arbeid som bidrar til lavere konfliktnivå mellom foreldre og bedre samarbeidsklima i familien, er et viktig gode både for barn og voksne.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet viser til at familiebegrepet har endret seg. Familievernkontorene skal yte et likeverdig tilbud til alle familier med behov for familieveiledning over hele landet. Arbeiderpartiet styrker posten med 28 mill. kroner i sitt alternative budsjett.

POST 1 DRIFTSUTGIFTER, *kan nyttes under post 70*

Komiteen viser til at denne posten dekker lønn til ansatte og utgifter til varer og tjenester knyttet til de offentlige familievernkontorene.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet viser til partiets alternative budsjett. Foreningen For Fangers Pårørende (FFP) driver et viktig arbeid rettet mot innsattes barn og deres pårørende. Disse medlemmer viser til FFPs innspill i komiteen om prosjekt som er startet, og som skal få familievernkontor og fengsler over hele landet til å samarbeide om å tilby familiesamtaler til pårørende og innsatte.

Arbeiderpartiets økning skal bidra til at FFP-prosjektet kan realiseres, og til tiltak som prioriterer tverrfaglig og tverretattlig samarbeid rettet mot familier, barn og unge. Økningen skal også gå til å prioritere tverrfaglig og tverretattlig samarbeid i lavterskeltiltak rettet mot familier, barn og unge.

POST 21 SPESIELLE DRIFTSUTGIFTER

Komiteen viser til at denne posten går til forskning, evaluering, utviklingsarbeid og kompetanseheving i familievernet.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet viser til Arbeiderpartiets alternative budsjett, der det foreslås å øke bevilgningen til kompetanseheving i familievernet med 3 mill. kroner ut over regjeringens forslag.

POST 70 TILSKUDD TIL KIRKENS FAMILIEVERN TJENESTE MV.,

kan nyttes under post 1

Komiteen viser til at midlene under denne posten finansierer driften av de kirkelig eide familievernkontorene, og at posten også blir benyttet til å gi tilskudd til Stiftelsen Kirkens Familievern.

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet, Venstre og Kristelig Folkeparti, viser til budsjettavtalen mellom regjeringspartiene og Kristelig Folkeparti, jf. Innst. 2 S (2018–2019), og foreslår på denne bakgrunn å øke tilskuddet til kirkens familievern tjeneste med 5 mill. kroner. Flertallet mener det er riktig at det ideelle familievernets bevilgninger økes, både for å øke aktiviteten generelt – slik at flere barn får tilbud om egen samtale i forbindelse med samlivsbrudd i familien på alle kontorer – og for å sikre verdibaserte og ideelle alternativer innenfor familievern tjenesten.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet viser til Arbeiderpartiets alternative budsjett, der posten økes med 5 mill. kroner.

2.3.5 Kap. 843 Adopsjonsstøtte

Forslag 2019: kr 12 525 000. Saldert budsjett 2018: kr 12 172 000.

Komiteen viser til at det er høye kostnader forbundet med å adoptere barn fra utlandet. Komiteen viser videre til at tilskuddet til foreldre som adopterer barn fra utlandet, ble innført i 1992 for å motvirke en skjev sosial fordeling av adopsjon knyttet til foreldrenes økonomi, og at støtten også i år oppjusteres etter folketrygdens grunnbeløp. Komiteen støtter dette.

2.3.6 Kap. 844 Kontantstøtte

Forslag 2019: kr 1 800 890 000. Saldert budsjett 2018: kr 1 752 180 000.

Komiteen viser til omtalen av kontantstøtten i proposisjonen. Ved behandlingen av Prop. 74 L (2017–2018) ble det fra 2018 innført nye regler slik at denne ordningen kan brukes fleksibelt avhengig av foreldrenes bruk av barnehage, med en differensiering på fra 100 til 20 pst. utbetaling avhengig av en timeberegning for tilstedeværelse i barnehage.

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet, Senterpartiet, Venstre og Kristelig Folkeparti, ønsker å understreke at barn er forskjellige. Slett ikke alle er klare for barnehagen når de er ett år gamle. Kontantstøtten gir familiene fleksibilitet til å vurdere dette selv. Videre viser flertallet til at med innføringen av fleksibel kontantstøtte kan den nå utbetales prosentvis ut fra hvor lenge barnet er i barnehagen. Familiene får slik litt større handlingsrom dersom foreldrepermisjonen er ferdig før barnet kan begynne i barnehage. Kontantstøtte handler om retten til å kunne velge selv. De aller fleste foreldre vet best selv hvilken type omsorg som er best for sine barn.

Flertallet viser til at syv av ti foreldre som mottar kontantstøtte, oppgir at de ikke vil søke om barnehageplass selv om kontantstøtten avvikles. Disse foreldrene har både verdibaserte og praktiske grunner til at de ønsker kontantstøtte fremfor å søke om barnehageplass. Tidligere undersøkelser viser at holdningene til kvinners yrkesaktivitet, og hva som er best for barna, er mer avgjørende enn økonomiske insentiver når det gjelder hvorfor innvandrerkvinner ofte er hjemme med småbarn opptil tre år.

Et annet flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Høyre, Fremskrittspartiet, Venstre og Kristelig Folkeparti, vil også vise til at kjønnsrollemønster og familieforståelsen er en del av kulturen som gjør at mange innvandrerkvinner tar hovedansvaret for barneomsorgen. Vi vet at svake språk-

ferdigheter og lavt utdanningsnivå hos innvandrerkvinner er blant de største utfordringene på kompetansesiden.

Et tredje flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet og Venstre, viser til at hensikten med lovendringen som ble vedtatt i juni 2017, jf. Innst. 368 L (2016–2017) og Prop. 85 L (2016–2017), krav om fem års botid for rett til kontantstøtte, var å fremme rask integrering av innvandrere og deres barn.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet stemte mot forslaget om fleksibelt uttak av kontantstøtten og viser til sine merknader i Innst. 340 L (2017–2018), og til LO og NHO sine høringsuttalelser i saken.

LO skriver i sin høringsuttalelse at:

«LO er bekymret for at fleksibel kontantstøtte vil gjøre det relativt mer 'lønnsomt' på kort sikt å jobbe deltid, særlig for de som har lavere inntekter. All erfaring tilsier at dette i all hovedsak vil ha effekt på mødrenes tilknytning til arbeidslivet. LO er bekymret for at dette kan sementere deltid som tilknytning i arbeidslivet, blant annet fordi mange kvinner jobber i deler av arbeidslivet der de ikke uten videre får økt stillingsbrøken sin til 100 % den dagen de ønsker det. Flexibel kontantstøtte kan dermed forsterke deltid som et likestillingsproblem.»

I NHOs høringsuttalelse heter det:

«Dette er svært uheldig. I en tid med mindre økonomisk handlingsrom på statsbudsjettene, må vi gjøre alt vi kan for å oppmuntre flere til å jobbe mer. Mot et slikt bakteppe ser NHO forslaget om en fleksibel kontantstøtte som et tilbakeskritt, både for likestillingen i arbeidslivet og for målsettingen om å sikre fremtidig bærekraft i offentlige budsjetter. NHOs utgangspunkt er at kontantstøtten bør avvikles helt. Det er godt dokumentert at ordningen hemmer integrering, svekker kvinners yrkesaktivitet og hindrer bruk av barnehage blant barn fra grupper som ville hatt særlig nytte av å gå i barnehage.»

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet og Sosialistisk Venstreparti fremmer derfor følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen i revidert budsjett for 2019 legge fram en oversikt over hvordan endringene i kontantstøtteordningen har slått ut for mødres og fedres yrkesdeltakelse i perioden 1. august 2018–30. april 2019.»

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet viser til at kontantstøtten motvirker integrering og svekker arbeidslinja og likestillingen, og mener den må avvikles. Disse medlemmer går derfor inn for en ventestøtte frem til man får tilbud om barnehageplass.

Disse medlemmer viser til Arbeiderpartiets alternative budsjett, der posten foreslås redusert med 750 mill. kroner.

Disse medlemmer viser også til at det i Arbeiderpartiets alternative budsjett foreslås å øke bevilgningen til barnehager for at flere skal få tilbud om barnehageplass, og til finansiering av flere barnehagelærere for dermed å støtte opp om bemanningsnormen. Videre avviser Arbeiderpartiet i sitt alternative budsjett regjeringens forslag om å øke barnehageprisen.

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti viser til partiets forslag til alternativ statsbudsjett for 2019, der det foreslås å avvikle kontantstøtten og bruke pengene til en ventestønad for foreldre til barn som ikke har fått barnehageplass. Barnehager kan utgjøre en viktig forskjell for barn med en vanskelig hjemmesituasjon, og for barn og familier som trenger norskopplæring og å bli integrert i det norske samfunnet. At kontantstøtten subsidierer kvinner for å være hjemme, hindrer mødre fra å komme ut i arbeidslivet og barna fra å integreres i barnehagen. Effekten forsterkes når barnehagene blir dyrere, samtidig som kontantstøtten har økt. Dette medlem mener at kontantstøtten i dag ikke er et treffsikkert virkemiddel med hensyn til en rekke andre politiske mål, særlig arbeidet for økt integrering og redusert barnefattigdom. Dette medlem vil vise til Sosialistisk Venstrepartis merknader i Innst. 340 L (2017–2018), der partiet ikke støttet regjeringens forslag om å innføre en såkalt fleksibel kontantstøtte. LO og NHO advarte i høringen om at dette vil kunne føre til at flere kvinner jobber deltid, i stedet for heltid. At mange kvinner jobber deltid, er blant de største hindrene for likestilling i arbeidslivet og gjør at kvinner blir mer økonomisk avhengig av sin partner.

2.3.7 Kap. 845 Barnetrygd

Forslag 2019: kr 14 830 000. Saldert budsjett 2018: kr 15 070 000.

Komiteen merker seg at regjeringens forslag til barnetrygd bygges på nominelt uendrede satser, og at det foreslås en overslagsbevilgning på 14 830 000 kroner. Komiteen viser til at målet med barnetrygda er at den skal bidra til å dekke utgifter til å forsørge barn og er hjemlet i lov. Videre konstaterer komiteen at bevilgningen baseres på prognoser for tallet på barn med rett til barnetrygd og tallet på stønadsmottakere med rett til utvidet stønad, samt tallet på småbarnstillegg for enslige forsørgere med barn 0–3 år. Komiteen merker seg at bevilgningen reduseres fra 15 070 000 kroner i saldert budsjett for 2018 til 14 830 000 kroner ut fra disse prognosene.

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet, Venstre og Kristelig Folkeparti, viser til budsjettavtalen mellom regjeringspartiene og Kristelig Folkeparti, jf. Innst. 2 S (2018–2019), og foreslår på denne bakgrunn å styrke barnetrygden for første gang siden 1996, med 1 042 mill. kroner, som utgjør om lag 1 000 kroner årlig per barn. Flertallet viser til at barnetrygden har blitt mindre og mindre relevant i forhold til målet med barnetrygden, ettersom den verken har blitt prisjustert eller styrket de siste 22 årene. Flertallet viser også til at ett av ti barn vokser opp i lavinntektsfamilier, og at styrket barnetrygd er et tiltak for å løfte flere ut av lavinntekt og bidra til bedre oppvekstvilkår for disse barna. Flertallet mener at det er flere tiltak og virkemidler som er avgjørende for å bedre barns oppvekstvilkår. Barnetrygd er et tiltak som virker utjevne. Denne historiske økningen av barnetrygden er et viktig grep som betyr mest for dem som har minst. Flertallet mener også at en styrket barnetrygd er en viktig investering i alle familier, ikke bare småbarnsfamiliene, siden barnetrygden går til barn helt opp til 18 år. Flertallet vil bemerke at over 50 pst. av barn som lever i lavinntektsfamilier, er barn som har foreldre med innvandrerbakgrunn. Flertallet vil peke på viktigheten av at regjeringens nye strategi for integrering virker slik at flere kommer i arbeid. Et av de viktigste tiltakene for at færre barn vokser opp i vedvarende lavinntektsfamilier, er at foreldrene kommer i arbeid.

Flertallet fremmer følgende forslag:

«Sats for barnetrygd

Stortinget samtykker i at Arbeids- og velferdsdirektoratet for 2019 i medhold av lov 8. mars 2002 nr. 4 om barnetrygd § 10 kan betale ut barnetrygd med 970 kroner per barn per måned fra 1. januar til og med 28. februar. Dette tilsvarer 11 640 kroner per år. Fra og med 1. mars 2019 kan Arbeids- og velferdsdirektoratet betale ut barnetrygd med 1 054 kroner per barn per måned. Dette tilsvarer 12 648 kroner per år.

Enslige forsørgere som fyller vilkårene for rett til utvidet stønad etter barnetrygdloven og full overgangsstønad etter folketrygdloven, og som har barn i alderen 0–3 år, har rett til et småbarnstillegg på 7 920 kroner per år. Dette tillegget gjelder per enslige forsørger, uavhengig av hvor mange barn i alderen 0–3 år vedkommende faktisk forsørger.»

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet viser til budsjettforliket om barnetrygd, der denne økes med 83 kroner per måned fra 1. mars 2019.

Disse medlemmer viser til at 10 pst. av barn mellom åtte og ti år ikke får mat på skolen, og viser videre til Arbeiderpartiets alternative budsjett, der det fore-

slås å innføre skolemat i alle norske skoler, fremfor å øke barnetrygden.

Komiteens medlem fra Senterpartiet viser til Senterpartiets alternative budsjett, der barnetrygden foreslås økt til 1 000 kroner fra 1. oktober. I tillegg foreslås det å gjeninnføre Finnmarks- og Svalbardstillegget samt innføre et tillegg i barnetrygden fra tredje barn.

Dette medlem viser til budsjettforliket mellom regjeringspartiene og Kristelig Folkeparti og er glad for at man har kommet til en enighet om å øke barnetrygden. Dette er en ytelse til barnefamilieene som ikke har vært prisjustert siden 1996. Dette medlem mener det er nødvendig med en opptrappingsplan for barnetrygden.

Komiteens medlemmer fra Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti viser til at over 100 000 barn i Norge lever i fattige familier. Antallet øker. Andelen fattige barn har siden 2014 vokst raskere enn andelen fattige i resten av befolkningen. Et viktig tiltak mot barnefattigdom er barnetrygd.

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti vil vise til at Sosialistisk Venstreparti vil styrke barnetrygden for å redusere forskjellene og bekjempe fattigdom, ved å foreslå en kraftig opptrapping av barnetrygden, hvor den skal trappes opp til 1996-nivå i løpet av fem år. Det første året foreslår vi å øke barnetrygden med 1 200 kroner i året, innføre søskentillegg og øke barnetrygden særlig for de mest vanskeligstilte enslige forsørgerne. I tillegg til dette foreslår vi blant annet en kraftig økning i bostøtten og å fjerne kommunenes mulighet til å trekke barnetrygd fra ved beregning av sosialhjelp.

Dette medlem viser til at Sosialistisk Venstreparti i sitt alternative statsbudsjett har foreslått bevilget 1 637 mill. kroner for å øke barnetrygden i tråd med dette, samt 410 mill. kroner over kap. 571 post 60 for å kompensere kommunene for økte utgifter ved at barnetrygd ikke skal beregnes som inntekt ved utmåling av sosialhjelp.

2.3.8 Kap. 846 Familie- og oppveksttiltak

Forslag 2019: kr 660 032 000. Saldert budsjett 2018: kr 590 684 000.

Komiteen viser til at de foreslåtte bevilgningene skal dekke forbyggende tiltak, forskning og konkrete satsingstiltak mot fattigdom i barnefamilier og tiltak for barn i større byer for å bidra til å inkludere barn i lavinntektsfamilier med fattigdomsproblematikk i idretts- og fritidsaktiviteter. Komiteen registrerer at bevilgningene til forebygging, forsknings- og utviklingstiltak er redusert med 0,7 mill. kroner da enkelte tiltak er avsluttet.

Midlene til Norges forskningsråd er økt med 0,75 mill. kroner til et langsiktig forskningsprogram om velferd, arbeid og migrasjon.

Det er satt av 10 mill. kroner til konkrete pilotprosjekt i kommuner, under Nasjonal tilskuddsordning mot barnefattigdom. Pilotprosjektet er søknadsbasert og skal gi erfaringer om behov fra ulike kommuner. Kommunene må selv dekke sine administrative kostnader knyttet til prosjektet.

POST 60 BARNE- OG UNGDOMSTILTAK I STØRRE BYSAMFUNN, *kan overføres*

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet, Venstre og Kristelig Folkeparti, viser til budsjettavtalen mellom regjeringspartiene og Kristelig Folkeparti, jf. Innst. 2 S (2018–2019), og foreslår på denne bakgrunn å øke tilskuddsordningen Barne- og ungdomstiltak i større bysamfunn med 5 mill. kroner.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet viser til Arbeiderpartiets alternative budsjett, der det foreslås å øke posten med 5 mill. kroner ut over regjeringens forslag.

Komiteens medlem fra Senterpartiet er bekymret for den økende barnefattigdommen. Andelen barn som bor i lavinntektsfamilier, har økt fra 8,6 pst. i 2013 til 10,3 pst. i 2016. Barnefattigdommen viser seg å være høyere i byene enn landsgjennomsnittet. Det finnes i dag et mangfold av tiltak for å bekjempe barnefattigdom, men behovet er enormt. Det er ikke alltid man når de barna som trenger det mest. Senterpartiet ønsker at flere barn og unge skal få mulighet til å delta på aktiviteter og møteplasser uavhengig av den økonomiske situasjonen til familien. Dette medlem viser til Senterpartiets alternative budsjett, der det foreslås å styrke budsjettposten «Barne- og ungdomstiltak i større bysamfunn» med 5 mill. kroner ut over regjeringens forslag.

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti viser til at midler fra denne posten går til å opprette tiltak som Fellesverkene, som er åpne møteplasser for ungdom. Det ligger begrensninger om at etablerte tiltak ikke kan støttes, og at aktører som har pågående prosjekter med finansiering fra samme pott, ikke kan søke nye prosjekter. Dette medlem mener at åpne møteplasser for ungdom er viktig for å bygge ned sosiale ulikheter, og mener at disse begrensningene bør fjernes.

Dette medlem viser til Sosialistisk Venstrepartis alternative statsbudsjett, der det foreslås å øke tilskuddet til barne- og ungdomstiltak i større bysamfunn med 10 mill. kroner ut over regjeringens forslag.

POST 61 NASJONAL TILSKUDDSORDNING MOT BARNEFATTIGDOM, *kan nyttes under post 71*

Komiteen viser til at alle barn bør få mulighet til å delta på en fritidsaktivitet og få et ferietilbud. Den nasjonale tilskuddsordningen mot barnefattigdom er viktig, og det er velkjent at tiltak som Røde Kors' Ferie for alle, Blå Kors' Barnas Stasjon, Kirkens Bymisjons FRI og andre gir svært viktige og verdifulle tilbud til barn og unge som lever i familier med lave inntekter og ulike utfordringer.

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet, Senterpartiet, Venstre og Kristelig Folkeparti, understreker at alle har rett til en god oppvekst. Flertallet mener for mange rammes av fattigdom og utenforskap, uten mulighet til å skape seg sitt eget, gode liv. Fattigdom påvirker helse, utdanningsmuligheter og sosiale nettverk. Nye tall fra Statistisk sentralbyrå viser at barnefattigdom er økende, og særlig i storbyer. Drammen og Oslo ligger øverst på statistikken over antall fattige barn.

Flertallet ønsker å understreke viktigheten av at barn som vokser opp i lavinntektsfamilier, skal ha muligheter og frihet til å skape sin egen fremtid. De skal få god omsorg, bo trygt, kunne etablere stabile vennskap i oppveksten, ha håp og føle seg verdifulle i samfunnet.

For å få til dette mener et annet flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet, Venstre og Kristelig Folkeparti, at det må settes inn tiltak på mange områder. Regjeringen har sammen med kommunene og frivilligheten undertegnet Fritidserklæringen. Dette er et samarbeid om å tilby minst én fritidsaktivitet til alle barn og unge, uavhengig av foreldrenes sosiale og økonomiske situasjon. Kommunene kan i samarbeid med frivillige og organisasjoner som Kirkens Bymisjon, Frelsesarmeen, Røde Kors eller idrettslag søke på midler til tiltak som gir barn en god oppvekst.

Dette flertallet viser til budsjettavtalen mellom regjeringspartiene og Kristelig Folkeparti, jf. Innst. 2 S (2018–2019), og foreslår på denne bakgrunn å øke tilskuddet til Nasjonal tilskuddsordning mot barnefattigdom med 20 mill. kroner, herunder Barnas Stasjon, Ferie for alle og FRI.

Et tredje flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet og Venstre, vil videre vise til at et historisk høyt beløp på til sammen 270 mill. kroner er satt av til den nasjonale tilskuddsordningen mot barnefattigdom i år.

Dette flertallet mener at målretting av tiltak er et viktig virkemiddel for å utjevne forskjeller. For eksempel har Drammen kommune satt i gang mange tiltak for å utjevne levekårsforskjeller. Kommunen var tid-

lig ute med å gi gratis kjernetid i barnehage for lavinntektsfamilier, gi gratis skolefritidsordning i bydelene Fjell og Brandengen, gi gratis kulturskole og lån av utstyr til fritidsaktiviteter. Kommunens levekårsplan ser også på byfornyelse som et viktig tiltak, f.eks. etablering av lekeparker og rekreasjonsområder.

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmet fra Sosialistisk Venstreparti, vil peke på det viktige arbeidet organisasjonen MOT gjør med å skape trygge og inkluderende oppvekstmiljø for barn og unge, og vil understreke viktigheten av at organisasjonens tilskudd på posten opprettholdes.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet viser til Arbeiderpartiets alternative budsjett, der det foreslås å redusere posten ved å overføre 20 mill. kroner fra post 61 til ny post 72 Utstyrsbibliotek/BUA.

Disse medlemmer viser til regjeringens forslag om å bevilge 10 mill. kroner til et toårig prosjekt for ti kommuner, som skal bidra til å dekke utgifter til barn som ikke har betalingsevne, slik at de kan delta i frivillige organisasjoner og idretten. Disse medlemmer vil ikke avvise et slikt prosjekt, men stiller seg undrende til at man har sett bort fra forslagene fra regjeringens eget strategiutvalg for idrett, der både dugnadsinnsatsen og samarbeidet med kommunene ble foretrukket fremfor nye støtteordninger.

Disse medlemmer viser til Arbeiderpartiets alternative budsjett, hvor posten økes med 20 mill. kroner ut over regjeringens budsjett og skal gå til Ferie for alle, FRI (Kirkens Bymisjon), Barnas Stasjon og foreningen For Fangers Pårørende.

Komiteens medlem fra Senterpartiet viser til Senterpartiets alternative budsjett, hvor det foreslås å øke bevilgningen til Røde Kors-prosjektet Ferie for alle med 2 mill. kroner, og 2 mill. kroner til Blå Kors Ferier.

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti viser til at de universelle ordningene og tiltakene der barn og unge fra ulike bakgrunner møtes på tvers, er de viktigste tiltakene mot barnefattigdommen sammen med å øke barnetrygda blant annet. Dette medlem mener derfor at ordningen bør vris om til å støtte ordninger som ikke er behovsprøvd og potensielt stigmatiserende. Dette medlem viser til BUA-ordningen, som gjør utstyrssentralene tilgjengelige og universelle, og mener at BUA bør sikres fortsatt støtte over post 61.

Komiteens medlemmer fra Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti viser til at foreldre til barn med alvorlig funksjonshemming og sykdom er en gruppe med store omsorgsoppgaver. For

å sikre bedre støtte til disse familiene mener disse medlemmer at disse familienes rett til en koordinator som skal forenkle familienes møte med de ulike offentlige systemene, må oppfylles gjennom at regjeringen går igjennom familiekoordinatorordningen for familier med funksjonshemmede og alvorlig syke barn og styrker ordningen på en hensiktsmessig måte.

POST 70 BARNE- OG UNGDOMSORGANISASJONER

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet, Venstre og Kristelig Folkeparti, viser til budsjettavtalen mellom regjeringspartiene og Kristelig Folkeparti, jf. Innst. 2 S (2018–2019), og foreslår på denne bakgrunn å øke nasjonal grunnstøtte til barne- og ungdomsorganisasjoner med 5 mill. kroner.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet viser til Arbeiderpartiets alternative budsjett, der det foreslås å øke bevilgningen med 5 mill. kroner ut over regjeringens forslag.

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti vil vise til Sosialistisk Venstrepartis alternative statsbudsjett, der det foreslås 1 mill. kroner ut over regjeringens forslag til drift av BUA-utstyrssentral, og hvor det foreslås å øke den nasjonale grunnstøtten til barne- og ungdomsorganisasjoner, herunder LNU, med 10 mill. kroner ut over regjeringens forslag.

POST 71 UTVIKLINGS- OG OPPLYSNINGSARBEID MV., *kan nyttes under post 21*

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti viser til Sosialistisk Venstrepartis alternative statsbudsjett for rammeområde 16, der det under kap. 225 post 75 foreslås å bevilge 1,8 mill. kroner til Forandringsfabrikkens prosjekt Mitt Liv Oppvekst, som går på tvers av de ulike tjenestene innen oppvekst.

POST 72 NY UTSTYRSBIBLIOTEK/BUA

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet viser til Arbeiderpartiets alternative budsjett, der det foreslås å øke bevilgningen med 105 mill. kroner ut over regjeringens forslag. Disse medlemmer viser særskilt til fellesprosjektet BUA, som bidrar til å profesjonalisere og å gjøre fritids- og idrettsutstyrssentraler gratis tilgjengelig. Dette initiativet/utstyrsbiblioteket bidrar til økt fysisk aktivitet, inkludering og smart ressursbruk, og samarbeider bl.a. med Frelsesarmeens «skattekosten». Tilskudd til utlånsvirksomhet er ifølge Stortingets utredningsseksjon for inneværende år gitt med om lag 20 mill. kroner av bevilgede midler under kap. 846 post 61. For å fremheve betydningen av utlån

foreslår Arbeiderpartiet at tilskudd til dette bevilges under en ny post.

2.3.9 Kap. 847 EUs ungdomsprogram, jf. kap. 3847

Forslag 2019: kr 8 431 000. Saldert budsjett 2018: kr 8 236 000.

Komiteen viser til at bevilgningen på posten dekker lønn og utgifter til varer og tjenester ved det nasjonale kontoret som forvalter EUs ungdomsprogram, og at bevilgningen over denne posten må ses i sammenheng med bidraget til drift av det nasjonale kontoret og Eurodesk fra Europakommisjonen, jf. kap. 3847.

2.3.10 Kap. 848 Barneombudet

Forslag 2019: kr 21 968 000. Saldert budsjett 2018: kr 21 461 000.

Komiteen viser til at Barneombudet har et viktig samfunnsoppdrag og skal arbeide for at barns behov, rettigheter og interesser blir hensyntatt på alle samfunnsområder. Bevilgningen skal dekke utgifter knyttet til ombudets arbeid med barn og unges oppvekstkår. Hovedbrukergruppene til Barneombudet er barn og unge, samt de som tar avgjørelser som gjelder barn og unge.

Barnevernet

2.3.11 Kap. 853 Fylkesnemndene for barnevern og sosiale saker

Forslag 2019: kr 230 440 000. Saldert budsjett 2018: kr 225 888 000.

Komiteen viser til at de tolv fylkesnemndene for barnevern og andre sosiale saker utgjør et uavhengig domstolslignende forvaltningsorgan som er hjemlet i barnevernloven. Godt over 90 pst. av sakene i fylkesnemndene er saker etter barnevernloven.

Komiteen registrerer at regjeringen i årets budsjett ikke foreslår å bevilge midler til post 45 Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold. Midlene på posten er tidligere blitt brukt til å utvikle og implementere saksbehandlingssystemet ProSak i fylkesnemndene for barnevern og sosiale saker. Komiteen viser til at departementet peker på at eventuelle ubrukte midler fra 2018 vil bli overført for å fullføre utviklings- og innføringsarbeidet.

2.3.12 Kap. 854 Tiltak i barne- og ungdomsvernet

Forslag 2019: kr 1 089 598 000. Saldert budsjett 2018: kr 1 025 124 000.

Komiteen vil fremheve at barnevernet skal gi nødvendig hjelp og omsorg til barn som lever under forhold som kan skade helsen og utviklingen deres. Barne-

vernet skal være et sikkerhetsnett for barn og unge når foreldrene av ulike årsaker ikke greier å gi barna sine den omsorgen de trenger.

Komiteen viser til at barnevernet etter vedtak i Fylkesnemnda hadde omsorg for vel 9 000 barn på slutten av 2017. Dette er 0,8 prosent av alle barn under 18 år i Norge og er på samme nivå som året før. Tallet på barn under 6 år under omsorg har ifølge SSB gått ned de siste årene.

Komiteen mener kvaliteten og effektiviteten i saksbehandlingen i barnevernet må bedres. Komiteen er derfor tilfreds med at det er satt av midler til digitale løsninger; DigiBarnevern. God styringsinformasjon er nødvendig for god samhandling mellom de ulike aktørene i barnevernet.

Tiltak i Handlingsplan for å bedre tillit mellom etniske minoritetsmiljøer og barnevern 2016–2021 skal øke kompetansen og kvaliteten i møte med barn uansett bakgrunn. Komiteen støtter at arbeidet for å styrke legitimiteten til barnevernet hos minoritetsbefolkningen handler om kompetanse.

Komiteen viser til Prop. 169 L (2016–2017) Endringer i barnevernloven mv. (bedre rettssikkerhet for barn og foreldre) med forslag om å styrke rettssikkerheten til barn og foreldre. Loven gjelder fra 1. juli 2018. Komiteen viser videre til at regjeringen planlegger å sende forslag til ny barnevernslov på høring i 2019. Målet er å styrke barns rettigheter ytterligere. Barnevernsreformen ble lagt frem i Prop. 73 L (2016–2017) Endringer i barnevernloven (barnevernsreform).

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet, Venstre og Kristelig Folkeparti, ser frem til iverksettingen av reformen der kommunene får et større ansvar for barnevernet, og at loven skal føre til en sterkere prioritering av forebyggende hjelp. Tjenestene skal bedre tilpasses den enkelte, noe flertallet mener er helt nødvendig. Flertallet vil peke på at kompetanseheving i barnevernet er viktig for å øke kvaliteten i tjenesten. Flertallet mener derfor det er et godt tiltak at departementet har prioritert dette, og at Bufdir vil vurdere kompetansekrav, autorisasjon og utdanningsløp innen barnevernet. Flertallet merker seg at det for 2019 er satt mål om å øke kvaliteten i saksbehandlingen i den kommunale barnevernstjenesten og bedre ivareta medvirkning fra barnets side.

Komiteen er tilfreds med at Bufdir følger opp Stortingets anmodningsvedtak om å bedre fosterhjemmsomsorgen, og ser frem til at utvalget som ser på rammevilkår for ordinære fosterfamilier, skal legge frem sin rapport.

Komiteen vil videre følge utviklingen i etablering av akuttberedskap i alle kommunene og er opptatt av at departementet følger opp dette.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Høyre, Fremskrittspartiet, Venstre og Kristelig Folkeparti, mener at en trygg og god omsorg er grunnleggende i oppveksten. Når omsorgspersoner ikke er i stand til å ivareta barn, trenger vi et barnevern som gir stabilitet, forutsigbarhet og trygghet. Utsatte barn og unge skal få nødvendig hjelp og omsorg til rett tid. Flertallet er opptatt av at kvaliteten på barnevernstilbud og innhold i tjenestetilbudet må sikre rettssikkerheten til barn, og at familier blir ivaretatt på en trygg måte. Kvalitetskravene er forankret i barnevernloven og regulert i forskrift.

Et annet flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet og Venstre, mener at det offentlige har ansvar for og skal ha ansvar for barnevernet i Norge. Dette flertallet viser til at i dag er både stat og kommune avhengig av at det offentlige tilbudet suppleres av private ideelle og kommersielle leverandører. Dette flertallet merker seg at Barne- og likestillingsdepartementet i forbindelse med barnevernsreformen, jf. Prop. 73 L (2016–2017), peker på at det er behov for å vurdere rammene for bruk av private aktører i barnevernet, og at departementet legger til grunn at tydelige rammer for private aktører skal være på plass før den nye ansvarsdelingen med økt kommunalt ansvar i barnevernet trer i kraft.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti viser til at det til tross for å være en prioritert oppgave ikke er rekruttert nok fosterhjem, og at mange barn venter for lenge på å få nye hjem. Søsken må i større grad få bo sammen dersom de ikke kan bo i foreldrehjemmet. SOS-barnebyer har pilotprosjekter i flere kommuner, og søsken bør ha mulighet til å bo sammen i alle kommuner. Disse medlemmer viser til Arbeiderpartiets merknad under kap. 858.

Disse medlemmer viser til budskap fra ansattes organisasjoner og Barneombudet under komiteens budsjettøring: det kommunale barnevernet må styrkes med flere stillinger. Rapporter og meldinger peker på bekymringer for kvaliteten i deler av barnevernet. Regjeringen skriver i proposisjonen:

«Det er framleis store variasjonar i fagleg praksis og bruk av hjelpetiltak mellom kommunane. (...) dette gir risiko for at barn får ulik hjelp med ulik kvalitet alt etter kvar dei bur.» (s. 82)

Riksrevisjonens kritikk av Bufetats bistandsplikt ved akutt plasseringer i barnevernet, jf. Dokument 3:8 (2017–2018) og Innst. 60 S (2018–2019) fra kontroll og

konstitusjonskomiteen, og Helsetilsynets undersøkelse (1. oktober 2018) av tilsynet ved en barnevernsinstitusjon i Hordaland er eksempler på svikt i tjenestene. Det er alvorlig at hjelpen ikke er lik uavhengig av bosted, og når vårt offentlige tilsynsapparat svikter barn som det offentlige har tatt ansvar for. Regjeringen viser til at en løsning på ressursmangelen i barnevernet er å styrke den politiske styringa av barnevernet i forslag til ny barnevernslov. Det er ikke tilstrekkelig. Det er behov for flere øremerkede stillinger.

Disse medlemmer viser til Dokument 8:161 S (2017–2018) Om et ideelt og offentlig drevet barnevern, jf. Innst. 303 S (2017–2018), og vedtaket ved behandlingen av saken i Stortinget. Barnevernsdrift er ikke egnet for kommersialisering og uttak av overskudd til utenlandske investorer.

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet og Venstre mener at debatten om hvorvidt vi skal ha et privat, ideelt eller offentlig drevet barnevern ikke er forankret i vurderinger om barnets beste og kvaliteten i tjenesten, men i ideologi. Videre peker flertallet på at det ikke finnes forskningsrapporter som konkluderer med at kvaliteten er bedre i det offentlige. Det finnes imidlertid forskjell på kvalitet fra institusjon til institusjon, både i det private og det offentlige.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti registrerer også departementets arbeid med effektivisering, standardisering og digitalisering. I disse prosessene må løsningene ta høyde for at ingen barn eller familier er «standardbarn/-familier», men ulike og unike individer med ulike behov. Regjeringen viser til at det utarbeides en akuttveileder som skal være klar i 2020. Ut fra kritikken som er framkommet fra riksrevisor, legger disse medlemmer til grunn at arbeidet med å forbedre kvaliteten allerede er satt i gang, og at dette følges opp systematisk over hele landet.

Enslige mindreårige asylsøkere har ulike behov. Det er vesentlig at omsorgsinstitusjonene har tilstrekkelig med personell og nødvendig kompetanse til å behandle og følge opp både fysiske og psykiske skader og sykdommer disse barna måtte ha.

Disse medlemmer viser til de gode erfaringene med å organisere tiltak rettet mot barn og unge i kommunene som tverrfaglige lavterskeltiltak, der flere fagprofesjoner samarbeider om de behov og utfordringer barn og familier måtte ha, også de som ikke er i barnevernets målgruppe. Disse medlemmer mener barnevernspedagoger, sosionomer og andre som arbeider med barn i barnevernet, har en kompetanse som kan styrke det forebyggende arbeidet i kommunene og på skolene. Disse medlemmer vil stimulere til at flere

kommuner oppretter slike tverrfaglige lavterskeltiltak. Det vil etter disse medlemmers mening gi økt tilgjengelighet, tidligere kontakt og høyere kvalitet på arbeidet for barn og unge og deres familier i kommunen.

Det er behov for styrket kompetanse i barnevernet. Også ansatte uten høgskoleutdanning må omfattes av kompetansehevingstiltak. Disse medlemmer peker særlig på behov for å tilby flere studier i ledelse, relasjons- og veiledningskompetanse. Det er også behov for kunnskap om og konkrete tiltak i arbeidet mot vold og overgrep i samiske miljøer. Også Likestillings- og diskrimineringsombudet, Norges nasjonale institusjon for menneskerettigheter, Sametinget og FN har lenge etterspurt konkrete tiltak.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet viser til at reell brukermedvirkning på system-, organisasjons- og individnivå er avgjørende for god kvalitet i tjenestene. Disse medlemmer viser til Arbeiderpartiets alternative budsjett, hvor det i tillegg til regjeringens budsjett øremerkes 3,9 mill. kroner til Landsforeningen for barnevern barn og 1 mill. kroner til Forandringsfabrikkens arbeid med prosjektet Mitt Liv, der de samarbeider med oppveksttjenestene i ni storbyer og et utvalg mindre kommuner.

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti er opptatt av at barn som er utsatt for vold, overgrep, omsorgssvikt eller andre vonde opplevelser, må få stabilitet, forutsigbarhet, faglighet og trygg omsorg. Derfor trengs et barnevern som handler om å beskytte barn, ikke om å tjene penger. På denne bakgrunn foreslår Sosialistisk Venstreparti i sitt alternative statsbudsjett å bevilge 230 mill. kroner for økt bemanning i det kommunale barnevernet. Økt kompetanse og flere barnevernspedagoger er nødvendig for å sikre at barn og ungdom får hjelp tilpasset deres individuelle forutsetninger og behov. Ungdom skal dessuten ha rett til ettervern fram til de fyller 25 år. Dette medlem vil dessuten vise til at Sosialistisk Venstreparti i sitt alternative budsjett foreslår å bevilge 100 mill. kroner til andrelinje barnevern i Oslo kommune, som kompensasjon for underregulering. Midlene foreslås øremerket over kap. 571 post 60.

POST 21 SPESIELLE DRIFTSUTGIFTER

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet, Venstre og Kristelig Folkeparti, viser til budsjettavtalen mellom regjeringspartiene og Kristelig Folkeparti, jf. Innst. 2 S (2018–2019), og foreslår på denne bakgrunn 3 mill. kroner til tjenestestøtte og utvikling av faglige verktøy for å styrke kommunenes veiledning og støtte av fosterhjem.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet viser til Arbeiderpartiets alternative budsjett,

der det foreslås å øke bevilgningen til barnevernet med 260 mill. kroner ut over regjeringens forslag. Disse medlemmer foreslår en ny post – Forsøksordning ny modell for barnevern (à la Stange) med en bevilgning på 30 mill. kroner.

POST 60 KOMMUNALT BARNEVERN

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet viser til Arbeiderpartiets alternative budsjett, der det foreslås å øke bevilgningen med 200 mill. kroner ut over regjeringens forslag. Bevilgningen øremerkes nye stillinger i det kommunale barnevern.

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti viser til partiets alternative statsbudsjett for 2019, der det foreslås å bevilge 230 mill. kroner ut over regjeringens forslag for å øke bemanningen i det kommunale barnevernet.

POST 61 UTVIKLING I KOMMUNENE

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet, Venstre og Kristelig Folkeparti, viser til budsjettavtalen mellom regjeringspartiene og Kristelig Folkeparti, jf. Innst. 2 S (2018–2019), og foreslår på denne bakgrunn 22 mill. kroner til veiledning og støtte av fosterhjem gjennom de kommunale barnevernstjenestene. Det kommunale barnevernet har hovedansvaret for å følge opp fosterhjem, og dette ansvaret blir ytterligere forsterket gjennom barnevernsreformen. Flertallet mener midlene bør benyttes til å styrke kvaliteten i den veiledningen og støtten som fosterhjemmene får fra kommunene. Det bør legges til rette for at kommunene samarbeider om å få på plass bedre arbeidsformer og tiltak for å følge opp fosterhjem, for å motvirke sårbarhet i små barnevernstjenester. Flertallet ser fram til utredningen fra Fosterhjemsutvalget, og vil understreke den viktige rollen fosterfamiliene har for utsatte barn og unge som trenger et trygt hjem.

POST 62 TILSKUDD TIL BARNEVERN SFAGLIG VIDEREUTDANNING, kan nyttes under post 72

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet viser til Arbeiderpartiets alternative budsjett, der det foreslås å øke bevilgningen med 5 mill. kroner ut over regjeringens forslag.

Disse medlemmer vil peke på nødvendigheten av å sikre tilstrekkelig etter- og videreutdanning av ansatte. Disse medlemmer vil videre peke på nødvendigheten av at fagutdannede og assistenter også må få tilstrekkelig opplæring og etter-/videreutdanning. Den samlede kompetansen må heves.

POST 71 UTVIKLINGS- OG OPPLYSNINGSARBEID MV., *kan nyttes under post 21*

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet og Venstre, merker seg at departementet planlegger en evaluering av tilskuddsordningen i løpet av 2019. Flertallet imøteser denne evalueringen og håper den resulterer i likebehandling av organisasjoner som sikrer brukermedvirkning innen barnevernfeltet.

Et annet flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet, Venstre og Kristelig Folkeparti, viser til budsjettavtalen mellom regjeringens partiene og Kristelig Folkeparti, jf. Innst. 2 S (2018–2019), og foreslår på denne bakgrunn et tilskudd på 3,5 mill. kroner til SOS-barnebyers fireårige søskenprosjekt.

Dette flertallet vil vektlegge søskens rett til å vokse opp sammen når de plasseres i fosterhjem, og ber om at SOS-barnebyers søskenprosjekt «Under samme tak» fullfinansieres også i 2019. Prosjektet er et samarbeid mellom SOS-barnebyer og kommunene Drammen, Lillehammer og Ringerike, og har som mål å etablere en ny fosterhjemsmodell som er spesielt tilrettelagt for å ivareta søsken. Prosjektet er øremerket 3,5 mill. kroner på budsjettpost 71 kap. 854 i Høyre, Fremskrittspartiet, Venstre og Kristelig Folkepartis budsjettforlik, men prosjektet har behov for totalt 5,4 mill. kroner for å drive som forutsatt i 2019.

Dette flertallet viser til at det ble avsatt 28,7 mill. kroner på budsjettpost 71 kap. 854 i regjeringens forslag til statsbudsjett for 2019. Dette er noe høyere enn beløpet som ble bevilget på denne budsjettposten gjennom forliket om statsbudsjett for 2018. Gjennom budsjettforliket ble denne posten økt bl.a. for å støtte SOS-barnebyers prosjekt, og dette flertallet ber derfor regjeringen finne rom for økningen på 1,9 mill. kroner til «Under samme tak» innenfor denne budsjettposten.

Dette flertallet viser til at budsjettavtalen også øremerker et tilskudd til Landsforeningen for barnevern barn på 3,9 mill. kroner.

Dette flertallet viser videre til Brobyggerprogrammet, som er utviklet av Norsk Fosterhjemsforening. Programmet gir støtte og veiledning både til fosterhjemmene og til barnets foreldre. Det overordnede målet for programmet er at de voksne rundt barnet skal samarbeide. Barnevernstjenesten er også en aktør i programmet. Dette flertallet foreslår at det gis midler til programmet.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet viser til Arbeiderpartiets alternative budsjett, der det foreslås å øke bevilgningen med 8,9 mill. kroner ut over regjeringens forslag. Midlene forutsettes nyttet

til brukerorganisasjonenes arbeid, hvorav 3,9 mill. kroner til Landsforeningen for barnevern barn.

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti viser til Sosialistisk Venstrepartis alternative statsbudsjett, hvor det foreslås å øke posten med 4,5 mill. kroner øremerket til Landsforeningen for barnevern barn og deres arbeid med barns medvirkning i barnevernet.

POST 72 TILSKUDD TIL FORSKNING OG KOMPETANSEUTVIKLING I BARNEVERNET, *kan nyttes under post 21*

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet og Venstre, viser til at det nå legges opp til et historisk kompetanseløft i det kommunale barnevernet. I 2018 er 80 mill. kroner satt av til kompetanseheving for ansatte. Videre viser flertallet til at regjeringen nylig lanserte en kompetansestrategi for det kommunale barnevernet. Strategien skal gjelde frem til 2024. En rekke kompetansetiltak for ansatte blir etablert, som nye videreutdanninger, opplæringsprogrammer og lokale utviklingsprosjekter i barnevernet. Regjeringen har også satt i gang arbeidet med å utrede krav til kompetanse i tjenestene og videreutvikle grunnutdanningene, slik at flere ansatte i barnevernet kan starte i jobben med gode faglige forutsetninger. En styrking av grunnutdanningene gjøres gjennom å forbedre dagens treårige bachelorutdanninger, samt vurdere innholdet i og omfanget av tilbudet om masterutdanninger i barnevern.

Flertallet vil fremheve at regjeringen i 2014 igangsatte en satsing for å styrke oppfølgingen av skolegangen til barn i barnevernet (10 mill. kroner bevilget i 2014–2016, 7,1 mill. kroner i 2017). Satsingen videreføres med 7,1 mill. kroner i 2018 (etter budsjettforliket).

Flertallet viser til at i september 2018 ble rapporten «Sårbarhet og styrke», et arbeid utført av NOVA på bestilling fra regjeringen, lagt frem. Den ser på barnevernets møte med tenåringer i klassisk patriarkalske familier. Rapporten peker på at vi har uløste utfordringer når det gjelder tillit og samarbeid mellom barnevernet og deler av innvandrerbefolkningen. Rapporten blir et viktig dokument videre i arbeidet med å forbedre arbeidet med etniske minoriteter i barnevernet.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet viser til Arbeiderpartiets alternative budsjett, der det foreslås å øke bevilgningen med 20 mill. kroner ut over regjeringens forslag. Disse medlemmer peker på at økningen i partiets alternative budsjett skal bidra til å løse barnevernsfeltets behov for utvikling av forskningsbasert praksis, og at en for liten andel av forsknings- og utviklingsmidler i Norge går til barnevernsfeltet. Bevilgningen skal spesielt bidra til mer kunnskap om relasjonsteori og praksis i etter- og vide-

reutdanningene. Videre vil det være viktig å styrke forskningen som omhandler metoder for å bidra til økt skolegjennomføring for barn i barnevernet, helse og livsmestring hos brukere av barnevernstiltak, barna selv, deres familier og fosterfamilier. Disse medlemmer vil videre vise til behovet å forbedre arbeidet med etniske minoriteter i barnevernet og tiltak som kan undersøke og finne svar på utfordringene minoritetsmiljøene har. Tiltak for å øke tilliten til barnevernet og tiltak for å stoppe vold og overgrep i etniske minoritetsmiljøer er eksempler på tiltak som trenger økt utviklings- og forskningsfokus.

2.3.13 Kap. 855 Statlig forvaltning av barnevernet, jf. kap. 3855

Forslag 2019: kr 6 910 253 000. Saldert budsjett 2018: kr 6 752 462 000.

Komiteen viser til at inntaket i statlig barnevern følger av barnevernsvedtak enten av kommunene eller av Fylkesnemnda for barnevern og sosiale saker. Staten har et helhetlig ansvar for det samlede tilbudet av barnevernsinstitusjoner, med unntak av barnevernsinstitusjoner i Oslo kommune. Dette innebærer at staten har ansvaret for å etablere og drive barnevernsinstitusjoner, eller inngå avtale med private eller kommunale godkjente institusjonseiere om kjøp av plasser. Videre skal statlig regional myndighet gi kommunen råd og veiledning om hvilke muligheter og alternativer som finnes innenfor tiltaksapparatet.

Komiteen merker seg at økningen i antall barn og unge som har behov for spesialiserte barnevernstjenester, har vært stor over tid. Veksten flatet ut i løpet av 2016 og 2017. Bevilgningene i saldert budsjett 2018 og budsjettframlegget for 2019 er basert på at veksten fremdeles er lav. En økning i antallet barn og unge som har behov for spesialiserte barnevernstjenester hittil i 2018, gjør denne forutsetningen usikker.

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet og Venstre, er opptatt av at barn som er utsatt for vold og overgrep, skal møte et tjenestetilbud som er preget av trygghet, faglighet og stabilitet. Flertallet mener at det viktigste er at barn får nødvendig hjelp til rett tid. I dag står private aktører for over halvparten av institusjonstilbudet i Norge, en tjeneste som leveres i godt samarbeid med det offentlige. Flertallet kan ikke se at det er fremlagt dokumentasjon på at dagens ordning med anbud fører til kortvarige omsorgstiltak og stadige flyttinger. Flertallet mener at et godt og differensiert tilbud kan oppnås ved avtaler med private ideelle og kommersielle. Valg av riktig tjenesteleverandør sikres ved å utlyse anbud. I Bufetats konkurranser stilles et absolutt krav til kvalitet, det legges vekt på faktorer som bemannings-

faktor, kompetanse hos de ansatte og pris. Flertallet peker på at det ikke finnes noen forskningsrapporter som konkluderer med at kvaliteten er bedre i det offentlige. Det finnes imidlertid forskjell på kvalitet fra institusjon til institusjon, både i det private og det offentlige.

Komiteens medlem fra Senterpartiet vil understreke at det ikke er ønskelig med en utvikling der en stadig større andel av offentlige tjenester eies og drives av kommersielle konsern. Senterpartiet vil styrke fellesskapsløsningene og mener at ansvar for og drift av viktige offentlige tjenester fortsatt skal ligge hos kommuner og fylkeskommuner. Senterpartiet finner det uheldig at regjeringen fortsetter å legge aktivt til rette for bruk av anbud innen barnevernet. I Senterpartiets alternative budsjett foreslås det å omprioritere 150 mill. kroner av bevilgningen som skal gå til kjøp av private barnevernstiltak, til oppbygging og styrking av offentlige barnevernstiltak.

Dette medlem vil samtidig tilføye at Senterpartiet vil arbeide for at de ideelle aktørenes andel innen barnevernssektoren økes på bekostning av de kommersielle aktørene.

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet og Venstre, mener at private institusjoner utgjør en viktig del av det statlige barnevernet, blant annet fordi det tilbyr differensierte tilbud til barn og unge som trenger institusjonsopphold. Barn har ulike erfaringer og ulike behov. De private institusjonene utgjør i den sammenheng et viktig supplement til det statlige barnevernet. Flertallet vil fremheve at kvaliteten på tjenesten skal være den samme uavhengig av tilbyder-kravene er forankret i barne-loven og regulert i forskrift.

Flertallet viser til at regjeringens mål er å legge til rette for et mangfold av tilbud som sikrer høy kvalitet, valgfrihet og tilpasning til det enkelte barns behov. Bruk av private aktører og markeder er hjelpemidler for å få til dette. De kommersielle aktørene er viktige bidragsytere i store deler av barnevernet. Flertallet vil peke på at dersom de kommersielle aktørene fases ut, vil det ha en stor innvirkning for barnevernets mulighet til å utføre sitt samfunnsoppdrag. Flertallet viser til at en utfasing av kommersielle aktører vil gi risiko for at tilbudet til barna blir dårligere, og at kostnadene for det offentlige vil øke.

Flertallet viser til at både staten og et stort flertall av kommunene i dag er avhengig av at det offentlige tilbudet suppleres av private leverandører, herunder også de kommersielle leverandørene. Flertallet understreker at det samtidig er åpenbart at det offentlige har, og skal ha, ansvaret for barnevernet i Norge. Derfor må det offentlige også ha full kontroll over virksomheten til de private. Vi må være trygge på at kvaliteten på tilbudet

er god, at ressursbruken er effektiv og at rettssikkerheten er ivaretatt. Flertallet understreker at kvaliteten i tilbudet som gis det enkelte barn, skal være uavhengig av eierskap, slik at alle som trenger det, skal få et likeverdig tilbud uavhengig av hvem som leverer tjenesten.

Flertallet mener at anbudskonkurranse er den beste måten å oppnå et godt og differensiert tilbud til utsatte barn på. Anbudskonkurranser bidrar til at den som bestiller, kan sammenligne aktører og dermed oppnå ønsket kvalitet til en hensiktsmessig pris. Dette bidrar igjen til en effektiv bruk av samfunnets ressurser, slik at vi kan hjelpe flere barn. Flertallet viser til at i Bufetats konkurranser stilles det absolutte krav til kvalitet, og det legges vekt på faktorer som bemanningsfaktor og kompetanse, i tillegg til pris.

Flertallet viser til at mange ideelle virksomheter har lang erfaring med institusjonsarbeid og har gode muligheter for å stille sterkt i en konkurranse. I 2015 inngikk regjeringen også en samarbeidsavtale med ideelle leverandører om leveranser av helse- og sosialtjenester. Den nye avtalen innebærer at de enkelte tjenestesektorene i staten skal videreutvikle kvalitetskriterier innenfor sine sektorer. Oppfølging av avtalen skjer blant annet gjennom en tiltaksplan for å bedre de ideelle tjenesteleverandørenes rammebetingelser. KS er også part i den utvidede samarbeidsavtalen. Flertallet mener dette bidrar til å styrke de ideelle, også innen barnevernet.

Flertallet reagerer på at det brukes begreper som «å sette barna ut på anbud». Flertallet vil understreke at det er tjenester som settes ut på anbud, ikke mennesker. Flertallet mener påstanden blir retorisk og ideologisk og er med på å bekrefte at en ikke ønsker kommersielle tjenestetilbydere.

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti vil vise til partiets alternative statsbudsjett, hvor det foreslås bevilget 50 mill. kroner for å styrke det statlige barnevernet, samt 77,5 mill. kroner over flere ulike poster for å overføre omsorgen for de enslige mindreårige asylsøkerne fra utlendingsmyndighetene til barnevernet.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti vil vise til Riksrevisjonens undersøkelse av Barne- og familieetatens bistandsplikt ved akutt plasseringer i barnevernet. Disse medlemmer deler Riksrevisjonens vurdering av at det er alvorlig at Barne- og likestillingsdepartementet ikke har sørget for at gjeldende regelverk for akuttplasseringer tolkes likt, og at Bufetat i noen tilfeller tilbyr tiltak som ikke er tilpasset barnets behov. Disse medlemmer mener regjeringen selv må ta ansvar for manglende kapasitet i det offentlige barnevernstilbudet, og viser til at regjeringen i

budsjettet for 2018 kuttet bevilgningene til det statlige barnevernet med 640 mill. kroner for samtidig å øke bevilgningene til kjøp av private barnevernstjenester med 500 mill. kroner. Dette viser at regjeringen har valgt å stimulere til økt privatisering på bekostning av et offentlig barnevern med økt økonomisk handlingsrom.

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet og Venstre, vil presisere at regjeringen ikke kuttet i det statlige barnevernet i 2018-budsjettet, men gjennomførte en budsjetteknisk flytting mellom poster under kap. 855 Statlig forvaltning av barnevernet, som kan nyttes under hverandre. Dette ble gjort for å etterkomme kravet om realistisk budsjettering i Bevilgningsreglementet om at bevilgningen skal være basert på realistiske anslag over utgiftene.

Komiteens medlemmer fra Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti viser til at Bufdir i disponeringsbrevet for 2017 skriver at enkeltkjøp av private fosterhjem innebærer en høy risiko med hensyn til forsvarlighet fordi det i en akutt situasjon ikke er tilstrekkelig tid til kvalitetssikring. Dette medlem mener at det taler for at det offentlige barnevernet bør ruste opp kapasiteten slik at alle akutt tilbud kan være i offentlig regi, for å gi barna et tryggest mulig tilbud i en sårbar situasjon.

POST 1 DRIFTSUTGIFTER, *kan nyttes under post 22 og post 60*

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet, Venstre og Kristelig Folkeparti, viser til budsjettavtalen mellom regjeringspartiene og Kristelig Folkeparti, jf. Innst. 2 S (2018–2019), og foreslår på denne bakgrunn 5 mill. kroner til rekruttering av fosterhjem.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet viser til svar på spørsmål 254 fra finanskomiteen, der det fremgår at median ventetid for barn som trenger fosterhjem, nå er 67 dager, en økning på 35 dager siden 2015.

Disse medlemmer viser til partiets alternative budsjett, der posten økes med 1 mill. kroner ut over regjeringens budsjett til rekruttering av fosterhjem.

Dette medlem viser videre til at Senterpartiet i sitt alternative budsjett foreslår å styrke fosterhjemssatsingen med 5 mill. kroner til rekruttering av fosterhjem ut over regjeringens forslag.

2.3.14 Kap. 856 Barnevernets omsorgssenter for enslige mindreårige asylsøkere, jf. kap. 3856

Forslag 2019: kr 141 429 000. Saldert budsjett 2018: kr 213 801 000.

Komiteen viser til at budsjettposten skal dekke utgifter knyttet til statens lovpålagte plikt til å gi barn under 15 år som har kommet til landet og søkt vern uten foreldre eller andre med foreldreansvar, tilbud om omsorg på omsorgssenter for enslige mindreårige asylsøkere under 15 år.

Komiteen viser til statens lovfestede ansvar for å gi barn og unge under 15 år som har søkt asyl og som ikke har foreldre/omsorgspersoner, omsorg og trygge rammer. Mange unge asylsøkere uten foreldre/omsorgspersoner har etter hvert blitt bosatt i kommuner, og antall nyankomne er redusert de siste årene, og det er forventet at antall som kommer, også vil være lavt i 2019. Derfor er budsjettet kuttet med 75 mill. kroner.

Det er likevel usikkerhet knyttet til hvor mange enslige mindreårige asylsøkende barn som til enhver tid vil trenge å bo i disse omsorgssentrene. Departementet foreslår å kutte kapasiteten med 40 plasser, slik at det for 2019 vil være 50 tilgjengelige plasser. Det vil etter departementets vurdering gi rom for noen svingninger.

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet, Venstre og Kristelig Folkeparti, viser til budsjettavtalen om å bevilge 15 mill. kroner til et prøveprosjekt for hurtigbosetting av enslige mindreårige asylsøkere.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet viser til partiets alternative budsjett, hvor det foreslås bevilget 15 mill. kroner ut over regjeringens budsjett til prøveprosjekt knyttet til hurtigbosetting av enslige mindreårige asylsøkere.

2.3.15 Kap. 858 Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet, jf. kap. 3858

Forslag 2019: kr 295 632 000. Saldert budsjett 2018: kr 271 888 000.

Komiteen viser til at bevilgningene skal dekke lønnsutgifter og andre driftsutgifter til Bufdir. Det omfatter bl.a. opplæring, leie og drift av lokaler, og kjøp av varer og tjenester. Midlene skal videre brukes til å finansiere og bestille forskning og kunnskapsoppsummeringer. Komiteen merker seg at Bufdir skal formidle kunnskap, utarbeide fagdokumenter og gi anbefalinger til støtte for utøvelse av praksis i ulike deler av barnevernet.

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet, Venstre og Kristelig Folkeparti, viser til at det gjennom regjeringspartienes budsjettavtale med Kristelig Folkeparti foreslås bevilget 25 mill. kroner til veiledning og støtte til fosterhjem. Det kommunale barnevernet har hovedansvaret for å følge opp fosterhjem, og dette ansvaret blir ytterligere forsterket gjennom barnevernsrefor-

men. Flertallet mener midlene bør benyttes til å styrke kvaliteten i den veiledningen og støtten som fosterhjemmene får fra kommunene. Det foreslås derfor at 22 mill. kroner flyttes fra kap. 858 post 1 til kap. 854 post 61. Videre foreslås det at 3 mill. kroner flyttes til kap. 854 post 21 til tjenestestøtte og utvikling av faglige verktøy som kommunene kan benytte seg av.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet viser til partiets alternative budsjett, der det foreslås bevilget 25 mill. kroner ut over regjeringens budsjett til veiledning og støtte til familier som er fosterfamilie for barn, og utarbeidelse av felles veiledningsnorm.

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti vil vise til representantforslag fra Sosialistisk Vestreparti, Dokument 8:120 S (2017–2018) om tiltak mot negativ sosial kontroll og æresrelatert vold. I sitt alternative budsjett foreslår Sosialistisk Venstreparti å bevilge 5 mill. kroner ut over regjeringens forslag til dette arbeidet, og det vises til ytterligere bevilgninger på 20 mill. kroner til et krafttak for kritesentrene som også vil omfatte et styrket tilbud for mennesker som er utsatt for negativ sosial kontroll og æresrelatert vold.

Forbrukerpolitikk

2.3.16 Kap. 860 Forbrukerrådet

Forslag 2019: kr 155 094 000. Saldert budsjett 2018: kr 160 271 000.

Komiteen mener det er viktig å ivareta interesse- ne til forbrukerne. Som et uavhengig interesseorgan har Forbrukerrådet en viktig oppgave med å informere forbrukere og påvirke styresmakter, organisasjoner og næringsdrivende for å bidra til et forbrukervennlig samfunn.

POST 50 BASISBEVILGNING

Komiteen viser til at denne posten skal dekke lønnskostnader, godtgjøringer til styremedlemmer, kontordrift, husleie og interessepolitiske aktiviteter i Forbrukerrådet. Videre skal posten dekke utredning av problemstillinger som er viktige for forbrukerne, og kostnader ved å bringe prinsipielle spørsmål inn for domstolen. Komiteen merker seg at bevilgningen foreslås redusert for 2019 som følge av de siste års omorganisering og effektivisering av klagebehandlingen.

POST 51 MARKEDSPORTALER

Komiteen viser til at posten skal dekke driften og utviklingen av Finansportalen, Strømprisportalen og Tannhelseportalen. Komiteen merket seg i Prop. 85 S (2017–2018) at arbeidet med å etablere Håndverkerportalen er innstilt. Komiteen er derfor innforstått med

at midlene fra Kommunal- og moderniseringsdepartementet, til de årlige driftskostnadene, tilbakeføres.

Komiteen merker seg at regjeringen, etter råd fra Forbrukerrådet, avvirket arbeidet med prisverktøyet i Dagligvareportalen. Samtidig varslet regjeringen at det ville være nødvendig å komme tilbake, i Prop. 1 S (2018–2019), til spørsmålet om mobiltelefonappen Peiling skulle videreføres. Komiteen merker seg nå at regjeringen konkluderer med å avvikle Peiling innen utgangen av 2018, og at som følge av dette foreslås bevilgningen til markedsportaler redusert fra 2019.

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet og Venstre, viser til at regjeringen har konkludert med at appen Peiling bør avvikles innen utgangen av 2018, og at regjeringen også foreslår å avvikle rapporteringsplikten for dagligvarekjedene som ble innført for å kunne tilby oppdatert informasjon i Dagligvareportalen. Flertallet vil påpeke at formålet med Dagligvareportalen har vært å gi forbrukerne ikke bare informasjon om pris, men bl.a. også om produktegenskaper, kvalitet og vareutvalg. Flertallet håper og tror at digitaliseringen også i dagligvaremarkedet nå utvikler seg så raskt at viktige tjenester for forbrukerne bør kunne utvikles uten midler fra det offentlige. Digitale løsninger vil være av stor betydning ikke minst for matallergikere og svaksynte, samtidig som det også kan lages løsninger som gjør det enklere å sammenligne produkter. Det er derfor viktig at produktinformasjon egnet for digitale løsninger gjøres tilgjengelig. Dersom det ikke skjer, mener flertallet at spørsmålet om digital informasjon til forbrukerne må bli gjenstand for en ny vurdering på et senere tidspunkt. Flertallet er opptatt av at formålet med dagligvareportalen ikke forsvinner, da også dagligvaremarkedet er et område der det er viktig å gi forbrukerne et best mulig grunnlag for informerte valg.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti viser til regjeringens konklusjon om at både appen Peiling og rapporteringsplikten for matkjedene bør avvikles. Formålet med Dagligvareportalen har vært å gi forbrukerne ikke bare informasjon om pris, men om produktegenskaper, kvalitet, vareutvalg og hvor man finner ønsket vare. Rapporteringsplikten for dagligvarekjedene gir store muligheter til å utvikle verktøy som kan gjøre det enklere å ta opplyste, trygge og sunne valg. Disse medlemmer vil vise til innspill fra LHL Astma og allergi om viktigheten av pålitelige data som gir trygg og god tilgang til informasjon om allergener i produkter. Ulike apper og digitale løsninger er av stor betydning ikke minst for matallergikere og svaksynte. Samtidig kan det lages løsninger som gjør det enklere å sammenligne produkter for å finne det sunneste

produktet. Disse medlemmer mener at forskriften om rapporteringsplikt ikke bør fjernes nå. Potensialet og den fremtidige nytteverdien for forbrukerne er stor. Det må sikres midler til å utvikle digitale tjenester som gjør informerte og gode helsemessige valg enklere.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet og Sosialistisk Venstreparti fremmer følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen videreføre rapporteringsplikten for matkjedene, slik at produktinformasjon egnet for digitale løsninger er tilgjengelig.»

2.3.17 Kap. 862 Stiftelsen Miljømerking i Norge

Forslag 2019: kr 10 630 000. Saldert budsjett 2018: kr 10 330 000.

Komiteen vil understreke viktigheten av miljømerking for å stimulere til en mer miljøvennlig produktutvikling og et mindre miljøbelastende forbruk. Komiteen viser til at Stiftelsen Miljømerking i Norge er opprettet for å forvalte Svanen, den fellesnordiske ordningen for frivillig positiv miljømerking, samt ansvarlig organ i Norge for miljømerkingen til EU.

2.3.18 Kap. 865 Forbrukerpolitiske tiltak

Forslag 2019: kr 19 671 000. Saldert budsjett 2018: kr 19 175 000.

Komiteen påpeker at forbrukerområdet er omfattende, og at forbrukerpolitikken er viktig i forbrukernes hverdag. Det er viktig å understreke at det er forbrukerens behov som skal stå i fokus, men også at politikken bør vær tidsmessig tilpasset, da verken samfunnet eller markedene er statiske. Det overordnede målet med midlene i kapitlet er å sikre et oversiktlig regelverk som gjør markedet tryggere og lett å orientere seg i for forbrukeren. Dette gjøres sammen med det arbeidet som forbrukermyndighetene utfører.

Komiteen understreker viktigheten av å sikre god kjennskap til forbrukerrettigheter blant forbrukere, men også blant næringsdrivende. Bedre kjennskap til rettigheter og rettighetenes begrensninger bidrar til bedre markeder for varer og tjenester. Komiteen merker seg at spesielt finansielle og digitale tjenester kan være vanskelig å forstå fullt ut for forbrukere, og mener derfor det bør være et prioritert område å sikre god kunnskap om forbrukerrettigheter.

2.3.19 Kap. 867 Sekretariatet for Markedsrådet og Forbrukerklageutvalget

Forslag 2019: kr 14 122 000. Saldert budsjett 2018: kr 13 520 000.

Komiteen viser til at Sekretariatet for Markedsrådet og Forbrukerklageutvalget har som oppgave å forberede saker som skal avgjøres i Markedsrådet og Forbrukerklageutvalget. Sakene til Forbrukerklageutvalget beslaglegger den største delen av ressursene.

2.3.20 Kap. 868 Forbrukertilsynet

Forslag 2019: kr 33 485 000. Saldert budsjett 2018: kr 27 171 000.

Komiteen merker seg at Forbrukertilsynet fra 1. januar 2018 kan treffe vedtak i alle saker, og at Markedsrådet er blitt klageorgan. Dette gjør det mulig for tilsynet å gripe raskere og mer effektivt inn mot næringsdrivende som bryter lovverket.

Komiteen merker seg at midlene som i revidert nasjonalbudsjett ble flyttet fra Forbrukertilsynet til Sekretariatet for Markedsrådet og Forbrukerklageutvalget, nå flyttes permanent. Komiteen er tilfreds med at regjeringen går inn for å styrke arbeidet med tilsyn av digitale spørsmål, og styrker budsjettet i tråd med dette.

Komiteen viser til at barn og unge er særlig sårbare på internett. Bruk av sosiale medier synes å være en viktig årsak til at barn og unge opplever ulike former for press.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Høyre, Fremskrittspartiet, Sosialistisk Venstreparti, Venstre og Kristelig Folkeparti, støtter regjeringens forslag om å øke Forbrukertilsynets budsjett med 6 mill. kroner øremerket blant annet tilsyn og oppfølging av merking av reklame hos bloggere og influensere.

Flertallet ser med bekymring på veksten i markedet for forbrukslån uten sikring og grundig vurdering av låntakers betalingssevne. Slike lån kan skape problemer for dem som allerede har en sårbar økonomisk situasjon. Flertallet peker på at regjeringen nylig har iverksatt en rekke tiltak for å få dette markedet til å fungere bedre: Regjeringen har blant annet fremmet en ny gjeldsinformasjonslov, vedtatt en forskrift om markedsføring av kreditt og vedtatt en forskrift om fakturering av kredittkortgjeld, som pålegger kredittyttere å oppgi samlet utestående kreditt på hver faktura som det foreslåtte innbetalingsbeløpet. Flertallet viser til at regjeringen i den kommende forbrukermeldingen vil vurdere behovet for ytterligere regulering av markedet.

Komiteens medlem fra Senterpartiet viser til Senterpartiets alternative budsjett, hvor det foreslås å bevilge 3 mill. kroner til forsterket innsats mot aggressiv markedsføring av forbrukslån. Dette medlem viser til behandlingen av finanskomiteens Innst. 371 S (2017–2018). Et enstemmig storting vedtok at regjeringen skulle komme med forslag om å forby aggressiv markedsføring av forbrukslån.

Dette medlem viser til Prop. 1 S (2018–2019) og Justis- og beredskapsdepartementets svar vedrørende oppfølging av vedtak nr. 875, 11. juni 2018: «Stortinget ber regjeringen komme tilbake til Stortinget senest høsten 2018 med et forslag om å forby aggressiv markedsføring av forbrukslån.»

Departementet skriver:

«Aggressiv markedsføring av forbrukslån må reknast for å vere forbode etter dei alminnelige reglane i markedsføringslova, jf. særleg forbodet mot «urimelig handelspraksis» i § 6. Oppmodingsvedtaket er dermed følt opp.

Departementet vil likevel vurdere om det bør gjerast endringar i forskrift 5. april 2017 nr. 437 om markedsføring av kreditt med sikte på ei innstramming av reglane. Det kan bl.a. vere aktuelt å vurdere eit forbod mot markedsføring i sosiale medium og strengare reglar om tilleggsfordelar som er knytte til eit kredittprodukt. Slike forslag må eventuelt greiast ut nærmare og sendast på høyring. Kongen er med heimel i finansavtalelova § 46 og markedsføringslova § 6 gitt fullmakt til å gi reglar om markedsføring av forbrukslån i forskrift.»

Dette medlem er ikke tilfreds med hvordan vedtaket er fulgt opp, da det ikke er i samsvar med Stortingets intensjon i vedtak 875.

Dette medlem viser til den årlige rapporten fra Norges Bank om finansiell stabilitet, hvor det kommer frem at Norges Bank er bekymret for nordmenns høye gjeld. Ifølge tall fra Finanstilsynet hadde nordmenn forbrukslån på rundt 106 mrd. kroner ved utgangen av 2017. Forbrukerrådet er også bekymret for den høye veksten i forbrukslån og antall mislighold, som stiger. Det er særlig bekymringsfullt at unge og aleneforeldre har en betydelig overrepresentasjon blant dem som opplever problemer med forbrukslån.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti mener det er særdeles viktig med reguleringer og økt innsats for å få ned veksten i forbrukslån.

Likestilling og ikke-diskriminering

2.3.21 Kap. 870 Sekretariatet for Diskrimineringsnemnda

Forslag 2019: kr 19 006 000. Saldert budsjett 2018: kr 18 598 000.

Komiteen viser til at Stortinget i juni 2017 vedtok diskrimineringsombudsloven, og at lovhåndheveroppgavene som et resultat av dette ble skilt ut fra Likestillings- og diskrimineringsombudet. All lovhåndheving er fra 1. januar 2018 samlet i den nye Diskrimineringsnemnda.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Høyre, Fremskrittspartiet, Senterpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Venstre, vil vise til representantforslag i Dokument 8:75 S (2017–2018) fra Sosialistisk Venstreparti, der det ble flertall for å innføre et lavterskeltilbud for håndhevelse av saker om seksuell trakassering, samt for å gi Diskrimineringsnemnda myndighet til å gi oppreisning og erstatning i slike saker innenfor diskrimineringslovens område, tilsvarende diskriminering på grunn av etnisitet, kjønn og funksjonshemming.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet og Sosialistisk Venstreparti er kjent med at forslaget nettopp har vært på høring, og ser fram til at et slikt tilbud blir etablert så fort som mulig, samt at Diskrimineringsnemnda får økt sin kapasitet på bakgrunn av et slikt utvidet myndighetsområde.

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti viser til at Sosialistisk Venstreparti i sitt alternative statsbudsjett har foreslått å øke bevilgningene til Diskrimineringsnemnda med 5 mill. kroner.

2.3.22 Kap. 871 Likestilling og ikke-diskriminering

Forslag 2019: kr 57 099 000. Saldert budsjett 2018: kr 56 248 000.

Komiteen viser til at diskriminering er brudd på menneskerettighetene som rammer både den enkelte og samfunnet. Komiteen vil understreke at selv om begrepet likestilling med rette anvendes i bredere forstand enn mellom menn og kvinner, er det fortsatt en jobb å gjøre når det gjelder arbeidet for likestilling mellom kjønnene. Komiteen merker seg også at diskrimineringen sprer seg i økende grad til nye arenaer, som sosiale medier, og mener det er viktig å bekjempe også denne formen for diskriminering.

Komiteen mener at hatkriminalitet er blitt et større og synligere problem de siste årene. I Politidirektoratets årlige innbyggerundersøkelse opplyste 1,4 prosent av respondentene at de hadde blitt utsatt for hatkriminalitet. Omregnet til antall av befolkningen vil det si at rundt 70 000 mennesker kan ha blitt utsatt for hatkriminalitet i 2017. Dette er et betydelig høyere tall enn det totale antall anmeldte saker for 2017, som var 549 på landsbasis. De som utsettes for hatkriminalitet, skal sikres et godt vern, enten hatet kommer på grunn av hudfarge, nasjonal eller etnisk opprinnelse, religion, kjønnsuttrykk, kjønnsidentitet, seksuell orientering eller nedsatt funksjonsevne. Trusler mot eksempelvis samfunnsdebattanter basert på deres etnisitet, kjønn eller seksuelle orientering er også et angrep på demokratiet. Alle må kunne ytre sin identitet og delta i den offentlige debatten. Hatkriminalitet er et angrep på

verdiene vi bygger fellesskapet vårt rundt. Komiteen ser på arbeidet for likestilling og ikke-diskriminering som essensielt for å motvirke hatkriminalitet.

Komiteen mener at barn, ungdom, kvinner og menn ikke skal oppleve at rettighetene deres begrenses av familie og miljøet rundt dem. Derfor er det behov for en tydelig innsats mot negativ sosial kontroll. Særlig må offentlige tjenester som møter mennesker i sårbare situasjoner, slik som barnevernet, ha særlig kompetanse på dette området. Komiteen mener det er positivt at de de siste årene har kommet frem flere eksempler på negativ sosial kontroll gjennom mediene. Sakene har særlig kommet fra jenter med minoritetsbakgrunn. Samtidig er problemstillingene like gyldige for alle gutter og jenter, kvinner og menn, uansett bakgrunn, gitt at de vokser opp og lever i et miljø som begrenser muligheter. Negativ sosial kontroll innskrenker friheten til hver enkelt og motvirker inkludering. Komiteen viser for øvrig til Prop. 49 L (2017–2018), Innst. 267 L (2017–2018) om absolutt 18-årsgrense for å inngå ekteskap i Norge, da tvangsekteskap av mindreårige kanskje er det ultimate eksempel på negativ sosial kontroll.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet viser til Arbeiderpartiets alternative budsjett, der det foreslås å øke bevilgningen med 40 mill. kroner ut over regjeringens forslag. Disse medlemmer foreslår å opprette to nye poster; Trepertssamarbeid for likestilling med 5 mill. kroner, og Kommuneprogram for økt likestilling med 5 mill. kroner.

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti viser til Skjeieutvalgets forslag i NOU 2012:15 «Politikk for likestilling» om å innføre et program mot seksuell trakassering, og støtter dette forslaget. Dette medlem viser til Sosialistisk Venstrepartis alternative statsbudsjett, hvor det foreslås å bevilge 12,5 mill. kroner til et slikt program.

POST 21 SPESIELLE DRIFTSUTGIFTER, *kan overføres, kan nyttes under post 70*

Komiteen viser til at forsknings- og utviklingsmidlene på posten blir brukt til å finansiere større og mindre prosjekt av særlig relevans på likestillings- og ikke-diskrimineringsområdet. Komiteen merker seg at det foreslås en styrking på 2 mill. kroner til tiltak som skal øke andelen kvinnelige toppledere i næringslivet og motvirke kjønnsdelte utdanningsvalg.

POST 70 LIKESTILLING MELLOM KJØNN, *kan nyttes under post 21*

Komiteen viser til at tilskuddsmidlene under post 70 benyttes til tiltak og prosjekter for å fremme kjønnslikestilling samt tilskudd til frivillige organisasjoner. Komiteen vil understreke betydningen av at fri-

villige organisasjoner i størst mulig grad mottar frie driftsmidler og ikke i for stor grad styres av det offentlige gjennom tilskudd til enkelttiltak og enkeltprosjekter.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet og Sosialistisk Venstreparti understreker at det fortsatt er store forskjeller mellom menn og kvinner i makt, ressurser og muligheter, og at det derfor er behov for å styrke organisasjonene som kjemper for frigjøring fra disse undertrykkende maktstrukturene.

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti viser derfor til Sosialistisk Venstrepartis alternative statsbudsjett, hvor det foreslås å øke bevilgningen til likestilling mellom kjønn, som går til frivillige organisasjoner inkludert Norges kvinnelobby, med 10 mill. kroner ut over regjeringens forslag.

Komiteens medlemmer fra Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti viser til at Barne- og likestillingsdepartementet siden tidlig på 2000-tallet har arrangert en kontaktkonferanse med sivilsamfunnet opp mot det årlige møtet i FNs Kvinnekomisjon, men at denne konferansen ikke er blitt arrangert i 2018. Disse medlemmer viser til representanter fra sivilsamfunnet som mener at kontaktkonferansen var et godt tiltak, og vil be regjeringen om igjen å arrangere konferansen fra og med 2019.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet viser til Arbeiderpartiets alternative budsjett, der det foreslås å øke bevilgningen med 5 mill. kroner ut over regjeringens forslag.

POST 72 LESBISKE, HOMOFILE, BIFILE, TRANSPERSONER OG INTERKJØNN

Komiteen viser til at bevilgningen går til tilskuddsordningen for bedre levekår og livskvalitet for lesbiske, homofile, bifile, transpersoner og interkjønn (LHBTI). Komiteen viser videre til at ordningen gjelder tilskudd til tidsavgrensede aktiviteter drevet av frivillige organisasjoner og andre som arbeider for å bedre levekårene og livskvaliteten for lesbiske, homofile, bifile, trans- og interkjønnpersoner.

Komiteen merker seg at forskning på LHBTI-personers levekår og holdninger til LHBTI-personer viser behovet for økt og målrettet innsats. Arbeidet FRI, Skeiv verden og Skeiv Ungdom nedlegger, må anerkjennes.

Komiteen merker seg de vanskeligheter det medfører for skeive når man er en del av religiøse trossamfunn der tema som seksualitet, kjønnsuttrykk og kjønnsidentitet tradisjonelt har vært vanskelige. Komiteen merker seg at det finnes frivillige organisasjoner som jobber for at alle, uavhengig av seksuell orientering, kjønnsuttrykk og kjønnsidentitet, skal finne trygge

rom for ytringsfrihet, toleranse, inkludering, tilhørighet og vennskap. En slik organisasjon er nyopprettede Salam, som jobber blant dem med minoritetsbakgrunn i Norge. Slikt arbeid, hvor menneskeverdet er det sentrale elementet overordnet religiøse og kulturelle normer, er viktig for både den enkelte og samfunnet rundt.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet viser til Arbeiderpartiets alternative budsjett, der det foreslås å øke bevilgningen med 5 mill. kroner ut over regjeringens forslag.

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti viser til sitt alternative statsbudsjett, hvor det foreslås å øke bevilgningene ut over regjeringens forslag til tilskuddsordningen for bedre levekår og livskvalitet for lesbiske, homofile, bifile, transpersoner og interkjønn (LHBTI) med 5 mill. kroner til FRI, 1,5 mill. kroner til Skeiv Verden og 1,2 mill. kroner til Skeiv Ungdom.

POST 73 LIKESTILLINGSSENTER

Komiteen viser til at bevilgningen under denne posten delfinansierer Likestillingssenteret, KUN – senter for kunnskap og likestilling, Reform – ressursenter for menn og Senter for likestilling ved Universitetet i Agder.

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet, Venstre og Kristelig Folkeparti, viser til budsjettavtalen mellom regjeringspartiene og Kristelig Folkeparti, jf. Innst. 2 S (2018–2019), og foreslår på denne bakgrunn å øke tilskuddet til likestillingssentrene med 2 mill. kroner.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet viser til Arbeiderpartiets alternative budsjett, der det foreslås å øke bevilgningen med 15 mill. kroner ut over regjeringens forslag.

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti vil vise til partiets alternative statsbudsjett der det foreslås bevilget 15 mill. kroner ut over regjeringens forslag til styrking av likestillingssentrene.

POST 79 INTERNASJONALT LIKESTILLINGS- OG IKKE-DISKRIMINERINGSARBEID, *kan overføres*

Komiteen viser til at bevilgningen på posten har gått til å dekke Norges deltakelse i EU-programmer innen programkategori 11.40 Likestilling. Komiteen merker seg at Barne- og likestillingsdepartementet regner sine forpliktelser overfor programmet som avsluttet fra og med 2019 og derfor foreslår å omprioritere denne posten til andre tiltak på likestillingsområdet.

2.3.23 Kap. 873 Likestillings- og diskrimineringsombudet

Forslag 2019: kr 43 843 000. Saldert budsjett 2018: kr 42 821 000.

Komiteen peker på at Likestillings- og diskrimineringsombudet (LDO) gjør et viktig arbeid for å fremme likestilling og mangfold og bekjempe diskriminering. Bevilgningen for 2019 skal dekke lønn for ansatte og andre driftsutgifter. Fra 1. januar 2018 ble ombudet et rendyrket pådriverorgan, etter at lovhåndheveroppgavene ble skilt ut og overført til Diskrimineringsnemnda.

Komiteen merker seg at ombudets oppgaver knyttet til å sørge for riktig kompetanse hos alle som har plikter etter lovverket, og med å veilede enkeltpersoner og virksomheter i dette, videreføres. Oppgavene med å være tilsynsorgan for tre FN-konvensjoner videreføres også.

Komiteen ser positivt på at det planlegges nye og bedre nettsider og mer målretting mot utsatte grupper. Dette vil gjøre LDO bedre i stand til å utøve sitt mandat som pådriver for likestilling og mangfold.

Komiteen vil vise til at i forbindelse med at ny lov om likestilling og forbud mot diskriminering ble vedtatt i juni 2017, vedtok Stortinget å be regjeringen bevare og styrke aktivitets- og redegjørelsesplikten for arbeidsgivere. Komiteen er kjent med at regjeringens forslag nylig har vært på høring, og ser derfor frem til at saken legges frem for Stortinget så snart som mulig.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet viser til Arbeiderpartiets alternative budsjett, der det foreslås å øke bevilgningen med 5 mill. kroner ut over regjeringens forslag, som skal gå til å styrke arbeidet mot seksuell trakassering og aldersdiskriminering.

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti vil vise til partiets alternative statsbudsjett, der det foreslås bevilget 5 mill. kroner ut over regjeringens forslag til styrking av Likestillings- og diskrimineringsombudet.

Det vises videre til Sosialistisk Venstrepartis forslag om å bevilge 5 mill. kroner til forskning på diskriminering av skeive.

Stønad ved fødsel og adopsjon

2.3.24 Kap. 2530 Foreldrepenger

Forslag 2019: kr 20 378 000 000. Saldert budsjett 2018: kr 21 234 000 000.

POST 70 FORELDREPENGER VED FØDSEL, *overslagsbevilgning*

Komiteens medlemmer fra Høyre, Fremskrittspartiet, Venstre og Kristelig Folkeparti viser til at posten er redusert med 46 mill.

kroner som følge av økningen i engangsstønaden ved fødsel og adopsjon, jf. omtale under post 71.

Komiteens medlem fra Senterpartiet viser til Senterpartiets alternative budsjett, hvor det foreslås å gi far selvstendig uttaksrett til foreldrepermisjon. Det foreslås 30 mill. kroner fra 1. september 2019 til dette formålet.

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti vil vise til partiets alternative statsbudsjett, der det foreslås å bevilge 60 mill. kroner som et første steg mot å gi fedre selvstendig uttaksrett til foreldrepermisjon ved fødsel, og der partiet starter med den delen av permisjonstiden som er forbeholdt far (fedrekvoten).

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet, Venstre og Kristelig Folkeparti, viser til budsjettenigheten om utvidet foreldrepermisjon ved prematur fødsel for foreldre med barn som er født senest ved utgangen av uke 32, fra 1. juli 2019, slik at permisjonen slutter samtidig som den ville gjort ved fødsel på termin. Denne enigheten får ikke provenyeffekt i 2019.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet viser til Arbeiderpartiets alternative budsjett, der det foreslås å utvide foreldrepermisjonsordningen for foreldre med prematurfødte barn.

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti vil vise til partiets alternative statsbudsjett, der det foreslås å utvide foreldrepermisjonsordningen for foreldre med prematurfødte barn.

POST 71 ENGANGSSTØNAD VED FØDSEL OG ADOPSJON, *overslagsbevilgning*

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet, Venstre og Kristelig Folkeparti, viser til budsjettavtalen mellom regjeringspartiene og Kristelig Folkeparti, jf. Innst. 2 S (2018–2019), og foreslår på denne bakgrunn å øke tilskuddet til engangsstønad ved fødsel og adopsjon med 317 mill. kroner, som utgjør en styrking av engangsstønaden for den enkelte på 20 000 kroner. Flertallet viser til at Norge har historisk lave fødselstall i år, og at bedre økonomiske vilkår også for studenter som blir foreldre, kan bidra til at flere velger å få barn tidligere, og dermed også øke sannsynligheten for at de får flere barn.

Flertallet fremmer følgende forslag:

«Sats for engangsstønad ved fødsel og adopsjon

Stortinget samtykker i at Arbeids- og velferdsdirektoratet for 2019 i medhold av lov 28. februar 1997 nr. 19 om folketrygd § 14-17 kan betale ut:

Engangsstønad ved fødsel og adopsjon	83 140 kroner per barn»
--------------------------------------	-------------------------

Komiteens medlem fra Senterpartiet viser til at engangsstønaden er ment å fungere som en sikkerhetsventil for dem som ikke har vært i inntektsbringende arbeid før fødsel. Stønaden er ment å dekke økonomiske utgifter knyttet til barnefødsel. Forskning viser at mottakere av engangsstønaden ofte er unge kvinner, enslige mødre, studenter og familier

som lever under eller rundt lavinntektsgrensen. Mange av disse familiene er i en økonomisk vanskelig situasjon. Dette medlem vil vise til Senterpartiets alternative budsjett, der det foreslås 11 mill. kroner til engangsstønad fra 1. juli 2019 ut over regjeringens budsjettforslag.

3. Rammeområde 3 – Kultur

3.1 Oversikt over kapitler og poster – rammeområde 3

Nedenfor følger en oversikt over regjeringens bevilgningsforslag under rammeområde 3 (Kultur) slik de fremkommer i Prop. 1 S (2018–2019).

90-poster behandles av finanskomiteen utenfor rammesystemet.

I

Oversikt over budsjettkapitler og poster i rammeområde 3

Kap.	Post	Formål	Prop. 1 (2018–2019)
Utgifter			
<i>Kulturdepartementet</i>			
300		Kulturdepartementet	
	1	Driftsutgifter	168 766 000
	21	Spesielle driftsutgifter	1 211 000
315		Frivillighetsformål	
	21	Forskning, utredning og spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	6 130 000
	70	Merverdiavgiftskompensasjon til frivillige organisasjoner	1 557 600 000
	72	Tilskudd til frivillig virksomhet for barn og unge	4 535 000
	75	Herreløs arv til frivillige organisasjoner	3 003 000
	76	Tilskudd til tiltak mot barnefattigdom	10 235 000
	78	Ymse faste tiltak	11 905 000
	79	Til disposisjon	9 040 000
	82	Merverdiavgiftskompensasjon ved bygging av idrettsanlegg	189 400 000
	86	Tilskudd til internasjonale idrettsarrangementer i Norge	38 120 000
320		Norsk kulturråd	
	1	Driftsutgifter	183 116 000
	51	Fond for lyd og bilde	42 810 000
	55	Norsk kulturfond	982 180 000
321		Kunstnerformål	
	71	Statsstipend	11 895 000
	73	Kunstnerstipend m.m., <i>kan overføres</i>	193 100 000
	74	Garantiinntekter og langvarige stipend, <i>overslagsbevilgning</i>	148 430 000
	75	Vederlagsordninger, <i>kan overføres</i>	203 180 000
322		Bygg og offentlige rom	
	1	Driftsutgifter	23 147 000

Kap.	Post	Formål	Prop. 1 (2018–2019)
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	36 500 000
	50	Kunst i offentlige rom	12 500 000
	70	Nasjonale kulturbygg, <i>kan overføres</i>	285 600 000
	78	Ymse faste tiltak	3 860 000
323		Musikk og scenekunst	
	1	Driftsutgifter	97 297 000
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	63 480 000
	22	Forsvarets musikk	47 500 000
	60	Landsdelsmusikerordningen i Nord-Norge	21 620 000
	70	Nasjonale institusjoner	1 505 230 000
	71	Region-/landsdelsinstitusjoner	797 405 000
	73	Region- og distriktsopera	62 085 000
	78	Ymse faste tiltak	322 890 000
325		Allmenne kulturformål	
	1	Driftsutgifter	77 610 000
	21	Forskning, utredning og spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	28 219 000
	52	Norges forskningsråd	13 785 000
	71	Kultur som næring	62 985 000
	72	Kultursamarbeid i nordområdene	11 555 000
	75	EUs program for kultur og audiovisuell sektor m.m., <i>kan overføres</i>	40 000 000
	78	Ymse faste tiltak	48 215 000
	79	Til disposisjon, <i>kan nyttes under post 1</i>	7 830 000
	82	Nobels Fredssenter	32 030 000
	86	Talentutvikling	36 760 000
326		Språk-, litteratur- og bibliotekformål	
	1	Driftsutgifter	641 287 000
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	15 635 000
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	23 855 000
	73	Språkorganisasjoner	26 790 000
	74	Det Norske Samlaget	17 720 000
	75	Tilskudd til ordboksarbeid	9 330 000
	78	Ymse faste tiltak	63 455 000
	80	Tilskudd til tiltak under Nasjonalbiblioteket	52 040 000
328		Museum og visuell kunst	
	70	Det nasjonale museumsnettverket	1 741 130 000
	78	Ymse faste tiltak	115 785 000
329		Arkivformål	
	1	Driftsutgifter	385 311 000
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	18 975 000
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	9 030 000
	78	Ymse faste tiltak	10 205 000
334		Filmformål m.m.	
	1	Driftsutgifter	112 055 000
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	6 375 000
	50	Filmfondet	520 160 000
	72	Insentivordning for film- og tv-produksjoner, <i>kan overføres</i>	71 360 000
	73	Regional filmsatsing, <i>kan overføres</i>	90 855 000
	75	Internasjonale film- og medieavtaler, <i>kan overføres</i>	18 180 000
	78	Ymse faste tiltak	6 505 000
335		Medieformål	
	1	Driftsutgifter	52 042 000

Kap.	Post	Formål	Prop. 1 (2018–2019)
	21	Spesielle driftsutgifter	2 706 000
	70	Kompensasjon til kommersiell allmennkringkasting	135 000 000
	71	Produksjonstilskudd	313 000 000
	72	Innovasjon og utvikling	10 000 000
	73	Medieforskning	22 130 000
	74	Tilskudd til lokale lyd- og bildemedier, <i>kan overføres</i>	19 870 000
	75	Tilskudd til samiske aviser	28 770 000
	77	Distribusjonstilskudd til avisene i Finnmark	2 190 000
337		Kompensasjon for kopiering til privat bruk	
	70	Kompensasjon	49 170 000
339		Pengespill, lotterier og stiftelser	
	1	Driftsutgifter	78 857 000
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	8 415 000
340		Den norske kirke	
	70	Rammetilskudd til Den norske kirke	2 114 900 000
	71	Tilskudd til Sjømannskirken – Norsk kirke i utlandet	96 500 000
341		Tilskudd til trossamfunn m.m.	
	70	Tilskudd til tros- og livssynssamfunn, <i>overslagsbevilgning</i>	371 700 000
	78	Ymse faste tiltak	14 510 000
342		Kirkebygg og gravplasser	
	1	Driftsutgifter	68 108 000
	60	Rentekompensasjon - kirkebygg, <i>kan overføres</i>	55 341 000
	70	Tilskudd til sentrale tiltak for kirkebygg og gravplasser	20 470 000
	71	Tilskudd til regionale pilegrimssentre	5 940 000
<i>Klima- og miljødepartementet</i>			
1429		Riksantikvaren	
	1	Driftsutgifter	148 540 000
	21	Spesielle driftsutgifter	37 719 000
	22	Bevaringsoppgaver, <i>kan overføres</i>	24 708 000
	60	Kulturminnearbeid i kommunene	8 600 000
	70	Tilskudd til automatisk fredete og andre arkeologiske kulturminner, <i>kan overføres</i>	52 164 000
	71	Tilskudd til fredete kulturminner i privat eie, kulturmiljø og kulturlandskap, <i>kan overføres</i>	159 015 000
	72	Tilskudd til tekniske og industrielle kulturminner, <i>kan overføres</i>	58 045 000
	73	Tilskudd til bygninger og anlegg fra middelalderen og brannsikring, <i>kan overføres</i>	57 575 000
	74	Tilskudd til fartøyvern, <i>kan overføres</i>	63 226 000
	75	Tilskudd til fartøyvernsentrene, <i>kan overføres</i>	16 214 000
	77	Tilskudd til verdiskapingsarbeid på kulturminneområdet, <i>kan overføres</i>	8 232 000
	79	Tilskudd til verdensarven, <i>kan overføres</i>	58 690 000
1432		Norsk kulturminnefond	
	50	Til disposisjon for kulturminnetiltak	116 320 000
Sum utgifter rammeområde 3			15 637 464 000

Inntekter

Inntekter under departementene

3300		Kulturdepartementet	
	1	Ymse inntekter	85 000
3320		Norsk kulturråd	
	1	Ymse inntekter	5 000 000
3322		Bygg og offentlige rom	

Kap.	Post	Formål	Prop. 1 (2018–2019)
	1	Ymse inntekter	136 000
	2	Inntekter ved oppdrag	31 000 000
3323		Musikk og scenekunst	
	1	Ymse inntekter	336 000
	2	Billett- og salgsinntekter m.m.	28 020 000
3325		Allmenne kulturformål	
	1	Ymse inntekter	5 717 000
3326		Språk-, litteratur- og bibliotekformål	
	1	Ymse inntekter	10 730 000
	2	Inntekter ved oppdrag	15 883 000
3329		Arkivformål	
	1	Ymse inntekter	6 626 000
	2	Inntekter ved oppdrag	19 579 000
3334		Filmformål m.m.	
	1	Ymse inntekter	5 813 000
	2	Inntekter ved oppdrag	6 690 000
3335		Medieformål	
	2	Inntekter ved oppdrag	2 838 000
	70	Gebyr	1 400 000
3339		Inntekter fra spill, lotterier og stiftelser	
	2	Gebyr – lotterier	6 757 000
	4	Gebyr – stiftelser	161 000
	7	Inntekter ved oppdrag	9 629 000
3342		Kirkebygg og gravplasser	
	1	Ymse inntekter	20 169 000
	2	Leieinntekter m.m.	3 996 000
4429		Riksantikvaren	
	2	Refusjoner og diverse inntekter	2 637 000
	9	Internasjonale oppdrag	3 314 000
		Sum inntekter rammeområde 3	186 516 000
		Netto rammeområde 3	15 450 948 000

II

Merinntektsfullmakter

Stortinget samtykker i at Kulturdepartementet i 2019 kan:

overskride bevilgningen under	mot tilsvarende merinntekter under
kap. 300 post 1	kap. 3300 post 1
kap. 320 post 1	kap. 3320 postene 1 og 3
kap. 322 post 1	kap. 3322 post 1
kap. 322 post 21	kap. 3322 post 2
kap. 323 post 1	kap. 3323 post 1
kap. 323 post 21	kap. 3323 post 2
kap. 325 post 1	kap. 3325 post 1
kap. 326 post 1	kap. 3326 post 1
kap. 326 post 21	kap. 3326 post 2
kap. 329 post 1	kap. 3329 post 1
kap. 329 post 21	kap. 3329 post 2
kap. 334 post 1	kap. 3334 post 1
kap. 334 post 21	kap. 3334 post 2

overskride bevilgningen under	mot tilsvarende merinntekter under
kap. 335 post 21	kap. 3335 post 2
kap. 339 post 1	kap. 3339 postene 2 og 4
kap. 339 post 1	kap. 5568 post 71
kap. 339 post 21	kap. 3339 post 7
kap. 342 post 1	kap. 3342 postene 1 og 2

Merinntekt som gir grunnlag for overskridelse, skal også dekke merverdiavgift knyttet til overskridelsen og berører derfor også kap. 1633 post 1 for de statlige forvaltningsorganene som inngår i nettoordningen for merverdiavgift.

Merinntekter og eventuelle mindreinntekter tas med i beregningen av overføring av ubrukt bevilgning til neste år.

III

Tilsagnsfullmakter

Stortinget samtykker i at Kulturdepartementet i 2019 kan gi tilsagn om tilskudd ut over gitte bevilgninger, men slik at samlet ramme for nye tilsagn og gammelt ansvar ikke overstiger følgende beløp:

Kap.	Post	Betegnelse	Samlet ramme
322		Bygg og offentlige rom	
	50	Kunst i offentlige rom	11 mill. kroner
	70	Nasjonale kulturbygg	771,7 mill. kroner

IV

Dekning av forsikringstilfelle

Stortinget samtykker i at Kongen i 2019 kan inngå avtaler om forsikringsansvar i forbindelse med større utenlandske utstillinger i Norge innenfor enn samlet ramme for nytt og gammelt ansvar som til enhver tid ikke må overstige 4 000 mill. kroner.

V

Fastsetting av fordelingsnøkler for visse tilskudd

Stortinget fastsetter følgende fordelingsnøkler for 2019:

1. Det ordinære offentlige driftstilskuddet til region-/landsdelsinstitusjoner fordeles mellom de offentlige tilskuddspartene med 70 pst. på staten og 30 pst. på regionen, jf. kap. 323 Musikk og scenekunst, post 71 Region-/landsdelsinstitusjoner.
2. Det ordinære offentlige driftstilskuddet til region- og distriktsoperatiltak fordeles mellom de offentlige tilskuddspartene med 70 pst. på staten og 30 pst. på regionen, jf. kap. 323 Musikk og scenekunst, post 73 Region- og distriktsopera.

VI

Fastsetting av gebyrer og avgifter m.m.

Stortinget samtykker i at for 2019 skal:

1. gebyret for merking og registrering av hver kopi av et videogram for utleie eller salg være 0,60 kroner.

Kulturdepartementet kan sette ned eller frita for gebyr i visse tilfeller.

2. avgiften per videogram for omsetning i næring være 3,50 kroner.
3. kringkastingsavgiften for fjernsynsmottakere være 2 713 kroner ekskl. merverdiavgift. Tilleggsavgiften ved forsinket betaling av kringkastingsavgiften og når melding ikke blir gitt etter reglene i lov av 4. desember 1992 nr. 127 om kringkasting § 8–1 andre ledd, skal være 15 pst. av kringkastingsavgiften.

VII

Fullmakt til å benytte åremål

Stortinget samtykker i at det gis adgang til i henhold til statsansattelovens regler å benytte åremål for kuratorer som forestår utvikling og gjennomføring av kunstproduksjoner i KORO. For disse gis det mulighet for åremål i en periode på fire år for konsulentene og inntil seks år for leder, med mulighet til én gangs fornyelse.

VIII

Merinntektsfullmakter

Stortinget samtykker i at Klima- og miljødepartementet i 2019 kan:

overskride bevilgningen under	mot tilsvarende merinntekter under
kap. 1429 post 1	kap. 4429 postene 2 og 9

Merinntekt som gir grunnlag for overskridelse, skal også dekke merverdiavgift knyttet til overskridelsen og berører derfor også kap. 1633 post 1 for de statlige forvaltningsorganene som inngår i nettoordningen for merverdiavgift.

Merinntekter og eventuelle mindreinntekter tas med i beregningen av overføring av ubrukt bevilgning til neste år.

IX

Tilsagnsfullmakter

Stortinget samtykker i at Klima- og miljødepartementet i 2019 kan gi tilsagn om tilskudd ut over gitte bevilgninger, men slik at samlet ramme for nye tilsagn og gammelt ansvar ikke overstiger følgende beløp:

Kap.	Post	Betegnelse	Samlet ramme
1429		Riksantikvaren	
	70	Tilskudd til automatisk fredete og andre arkeologiske kulturminner	61 mill. kroner
	71	Tilskudd til fredete kulturminner i privat eie, kulturmiljø og kulturlandskap	40 mill. kroner
	72	Tilskudd til tekniske og industrielle kulturminner	10 mill. kroner
	73	Tilskudd til bygninger og anlegg fra middelalderen og brannsikring	10 mill. kroner
	74	Tilskudd til fartøyvern	15 mill. kroner
	75	Tilskudd til fartøyvernsentrene	1,5 mill. kroner
	79	Tilskudd til verdensarven	15 mill. kroner

3.2 Komiteens hovedprioriteringer for rammeområde 3

Sammenligning av regjeringens forslag på rammeområde 3 med forslag fra Høyre, Fremskrittspartiet, Venstre og Kristelig Folkeparti og de alternative budsjettene fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti. Tabellen viser kun kapitler og poster med avvikende forslag til bevilgning. Avvikstall i parentes. I hele tusen kroner.

Kap.	Post	Formål	Prop. 1 S	H, FrP, V, KrF	A	Sp	SV
Utgifter (i tusen kroner)							
300		Kulturdepartementet					
	1	Driftsutgifter	168 766	168 766 (0)	168 766 (0)	160 366 (-8 400)	168 766 (0)
315		Frivillighetsformål					
	70	Merverdiavgiftskompensasjon til frivillige organisasjoner	1 557 600	1 607 600 (+50 000)	1 657 600 (+100 000)	1 701 600 (+144 000)	1 637 600 (+80 000)
	71	Frivillighetsentraler	0	0 (0)	5 000 (+5 000)	0 (0)	0 (0)
	72	Tilskudd til frivillig virksomhet for barn og unge	4 535	4 535 (0)	4 535 (0)	4 535 (0)	9 535 (+5 000)
	78	Ymse faste tiltak	11 905	11 905 (0)	16 405 (+4 500)	11 905 (0)	16 905 (+5 000)
	79	Til disposisjon	9 040	10 340 (+1 300)	10 340 (+1 300)	3 740 (-5 300)	9 040 (0)
	86	Tilskudd til internasjonale idrettsarrangementer i Norge	38 120	43 120 (+5 000)	43 120 (+5 000)	38 120 (0)	38 120 (0)

Kap.	Post	Formål	Prop. 1 S	H, FrP, V, KrF	A	Sp	SV
320		Norsk kulturråd					
	1	Driftsutgifter	183 116	183 116 (0)	183 116 (0)	164 816 (-18 300)	183 116 (0)
	55	Norsk kulturfond	982 180	982 180 (0)	1 027 180 (+45 000)	1 000 680 (+18 500)	1 117 080 (+134 900)
321		Kunstnerformål					
	50	Assistentordning for kunstnere	0	0 (0)	0 (0)	0 (0)	5 000 (+5 000)
	73	Kunstnerstipend m.m.	193 100	193 100 (0)	223 100 (+30 000)	195 700 (+2 600)	226 100 (+33 000)
	74	Garantiinntekter og langvarige stipend	148 430	148 430 (0)	148 430 (0)	148 430 (0)	153 430 (+5 000)
	75	Vederlagsordninger	203 180	203 180 (0)	223 180 (+20 000)	203 180 (0)	233 180 (+30 000)
322		Bygg og offentlige rom					
	1	Driftsutgifter	23 147	23 147 (0)	23 147 (0)	18 547 (-4 600)	23 147 (0)
	50	Kunst i offentlige rom	12 500	12 500 (0)	12 500 (0)	6 200 (-6 300)	12 500 (0)
	70	Nasjonale kulturbygg	285 600	290 600 (+5 000)	348 600 (+63 000)	305 600 (+20 000)	310 600 (+25 000)
323		Musikk og scenekunst					
	22	Forsvarets musikk	47 500	47 500 (0)	47 500 (0)	52 500 (+5 000)	47 500 (0)
	70	Nasjonale institusjoner	1 505 230	1 505 230 (0)	1 505 230 (0)	1 505 230 (0)	1 545 230 (+40 000)
	71	Region-/landsdelsinstitusjoner	797 405	797 405 (0)	807 405 (+10 000)	797 405 (0)	812 405 (+15 000)
	73	Region- og distriktsopera	62 085	63 585 (+1 500)	63 585 (+1 500)	62 085 (0)	80 085 (+18 000)
	74	Støtteordning dans og scenekunst	0	0 (0)	0 (0)	0 (0)	8 000 (+8 000)
	78	Ymse faste tiltak	322 890	325 390 (+2 500)	375 390 (+52 500)	334 890 (+12 000)	367 890 (+45 000)
325		Allmenne kulturformål					
	1	Driftsutgifter	77 610	77 610 (0)	92 610 (+15 000)	77 610 (0)	77 610 (0)
	71	Kultur som næring	62 985	62 985 (0)	62 985 (0)	41 985 (-21 000)	62 985 (0)
	73	Støtte til aktivitets- og kulturtilbud barn og unge	0	0 (0)	0 (0)	0 (0)	30 000 (+30 000)
	75	EUs program for kultur og audiovisuell sektor m.m.	40 000	40 000 (0)	40 000 (0)	20 000 (-20 000)	40 000 (0)
	78	Ymse faste tiltak	48 215	52 215 (+4 000)	105 215 (+57 000)	50 465 (+2 250)	51 115 (+2 900)
	79	Til disposisjon	7 830	7 830 (0)	7 830 (0)	2 830 (-5 000)	7 830 (0)

Kap.	Post	Formål	Prop. 1 S	H, FrP, V, KrF	A	Sp	SV
326		Språk-, litteratur- og bibliotekformål					
	73	Språkorganisasjoner	26 790	26 790 (0)	26 790 (0)	26 790 (0)	30 990 (+4 200)
	74	Det Norske Samlaget	17 720	17 720 (0)	20 720 (+3 000)	17 720 (0)	17 720 (0)
	75	Tilskudd til ordboksarbeid	9 330	9 330 (0)	9 330 (0)	9 330 (0)	14 130 (+4 800)
	77	Kompetanseutvikling for bibliotekene	0	0 (0)	0 (0)	0 (0)	30 000 (+30 000)
	78	Ymse faste tiltak	63 455	66 955 (+3 500)	71 755 (+8 300)	65 955 (+2 500)	74 055 (+10 600)
328		Museum og visuell kunst					
	70	Det nasjonale museumsnettverket	1 741 130	1 747 630 (+6 500)	1 785 630 (+44 500)	1 741 130 (0)	1 757 630 (+16 500)
	75	Museumsrabatt barn og unge	0	0 (0)	0 (0)	0 (0)	15 000 (+15 000)
	78	Ymse faste tiltak	115 785	116 785 (+1 000)	124 785 (+9 000)	115 785 (0)	134 285 (+18 500)
329		Arkivformål					
	1	Driftsutgifter	385 311	385 311 (0)	385 311 (0)	383 411 (-1 900)	385 311 (0)
	78	Ymse faste tiltak	10 205	11 705 (+1 500)	11 705 (+1 500)	10 205 (0)	13 705 (+3 500)
334		Filmformål m.m.					
	1	Driftsutgifter	112 055	112 055 (0)	112 055 (0)	112 055 (0)	122 055 (+10 000)
	21	Spesielle driftsutgifter	6 375	6 375 (0)	6 375 (0)	6 375 (0)	6 775 (+400)
	50	Filmfondet	520 160	520 160 (0)	560 160 (+40 000)	520 160 (0)	540 160 (+20 000)
	73	Regional filmsatsing	90 855	92 355 (+1 500)	123 855 (+33 000)	90 855 (0)	105 855 (+15 000)
	78	Ymse faste tiltak	6 505	6 505 (0)	8 505 (+2 000)	6 755 (+250)	15 505 (+9 000)
335		Medieformål					
	70	Kompensasjon til kommersiell allmennkringkasting	135 000	135 000 (0)	136 000 (+1 000)	135 000 (0)	135 000 (0)
	71	Produksjonstilskudd	313 000	318 000 (+5 000)	323 000 (+10 000)	340 500 (+27 500)	342 000 (+29 000)
	73	Medieforskning	22 130	22 130 (0)	22 130 (0)	22 130 (0)	22 480 (+350)
	74	Tilskudd til lokale lyd- og bilde-medier	19 870	19 870 (0)	21 870 (+2 000)	19 870 (0)	19 870 (0)
	75	Tilskudd til samiske aviser	28 770	33 770 (+5 000)	33 770 (+5 000)	28 770 (0)	30 770 (+2 000)
	76	Støtteordning for likestillingstiltak på kulturfeltet	0	0 (0)	0 (0)	0 (0)	10 000 (+10 000)
	78	Støtte til gravende journalistikk	0	0 (0)	0 (0)	0 (0)	8 000 (+8 000)

Kap.	Post	Formål	Prop. 1 S	H, FrP, V, KrF	A	Sp	SV
337		Kompensasjon for kopiering til privat bruk					
	70	Kompensasjon	49 170	49 170 (0)	59 170 (+10 000)	49 170 (0)	54 170 (+5 000)
339		Pengespill, lotterier og stiftelser					
	1	Driftsutgifter	78 857	78 857 (0)	78 857 (0)	78 057 (-800)	78 857 (0)
340		Den norske kirke					
	70	Rammetilskudd til Den norske kirke	2 114 900	2 184 900 (+70 000)	2 196 900 (+82 000)	2 160 300 (+45 400)	2 117 400 (+2 500)
	71	Tilskudd til Sjømannskirken – Norsk kirke i utlandet	96 500	101 900 (+5 400)	101 900 (+5 400)	96 500 (0)	96 500 (0)
341		Tilskudd til trossamfunn m.m.					
	70	Tilskudd til tros- og livssynssamfunn	371 700	384 600 (+12 900)	371 700 (0)	371 700 (0)	371 700 (0)
	75	Tilskudd til private kirkebygg – in-vestrammen utvides	0	0 (0)	5 000 (+5 000)	0 (0)	0 (0)
	75	Tilskudd til private kirkebygg	0	5 000 (+5 000)	0 (0)	0 (0)	0 (0)
342		Kirkebygg og gravplasser					
	60	Rentekompensasjon – kirkebygg	55 341	37 641 (-17 700)	55 641 (+300)	55 641 (+300)	55 341 (0)
	70	Tilskudd til sentrale tiltak for kirkebygg og gravplasser	20 470	40 470 (+20 000)	40 470 (+20 000)	20 470 (0)	20 470 (0)
1429		Riksantikvaren					
	1	Driftsutgifter	148 540	148 540 (0)	148 540 (0)	145 540 (-3 000)	148 540 (0)
	21	Spesielle driftsutgifter	37 719	37 719 (0)	37 719 (0)	37 719 (0)	39 719 (+2 000)
	50	Tilskudd til samisk kulturminnearbeid	0	0 (0)	0 (0)	0 (0)	10 000 (+10 000)
	60	Kulturminnearbeid i kommunene	8 600	8 600 (0)	8 600 (0)	10 600 (+2 000)	15 600 (+7 000)
	70	Tilskudd til automatisk fredete og andre arkeologiske kulturminner	52 164	56 864 (+4 700)	56 864 (+4 700)	65 164 (+13 000)	62 164 (+10 000)
	71	Tilskudd til fredete kulturminner i privat eie, kulturmiljø og kulturlandskap	159 015	159 015 (0)	159 015 (0)	169 015 (+10 000)	167 015 (+8 000)
	72	Tilskudd til tekniske og industrielle kulturminner	58 045	58 045 (0)	58 045 (0)	68 045 (+10 000)	68 045 (+10 000)
	73	Tilskudd til bygninger og anlegg fra middelalderen og brannsikring	57 575	57 575 (0)	57 575 (0)	87 575 (+30 000)	67 575 (+10 000)
	75	Tilskudd til fartøyvernsentrene	16 214	16 214 (0)	16 214 (0)	19 214 (+3 000)	16 214 (0)
	79	Tilskudd til verdensarven	58 690	58 690 (0)	58 690 (0)	66 690 (+8 000)	58 690 (0)
1432		Norsk kulturminnefond					
	50	Til disposisjon for kulturminnetiltak	116 320	116 320 (0)	116 320 (0)	130 320 (+14 000)	126 320 (+10 000)
		Sum utgifter	15 637 464	15 831 064 (+193 600)	16 333 964 (+696 500)	15 913 164 (+275 700)	16 400 614 (+763 150)

Kap.	Post	Formål	Prop. 1 S	H, FrP, V, KrF	A	Sp	SV
Inntekter (i tusen kroner)							
		Sum inntekter	186 516	186 516 (0)	186 516 (0)	186 516 (0)	186 516 (0)
		Sum netto	15 450 948	15 644 548 (+193 600)	16 147 448 (+696 500)	15 726 648 (+275 700)	16 214 098 (+763 150)

3.2.1 Hovedprioriteringer fra Høyre, Fremskrittspartiet og Venstre

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet og Venstre, viser til at kulturbudsjettet for 2019 tar utgangspunkt i at kunst og kultur er en samfunnsbyggende kraft basert på ytringsfrihet og toleranse. Budsjettet legger til rette for mangfold og bredde, og det satses på gode støtteordninger for frivilligheten. Flertallet er glad for at språk, litteratur og bibliotek prioriteres, og at det settes i gang 18 nye prosjekter for kulturbygg og museer. Satsingene underbygger regjeringens tanke om kulturlivet og sivilsamfunnet som grunnleggende forutsetninger for et åpent, demokratisk samfunn. Kulturen skal være fri, med personlig engasjement og frivillighet som grunnlag.

Flertallet er glad for at budsjettet legger opp til en satsing på kultur i hele landet, slik at den blir tilgjengelig for flest mulig. Kulturen skal bidra til dannelse og styrke fellesskapet. Da er det viktig at alle, uansett bosted, bakgrunn eller alder, har tilgang til kulturtilbud av høy kvalitet.

Flertallet viser til at bredden i kulturlivet prioriteres, og at det frie feltet løftes. Dette gjenspeiles blant annet i en større bevilgning til scenekunst i Norsk kulturfond, økt tilskudd til de programmerende scenene og mer til de langvarige kunstnerstipendene. Flertallet støtter også at regjeringens krafttak for integrering og fattigdomsbekjempelse gjenspeiles i kulturbudsjettet, og at det er satt av 20 mill. kroner til slike formål.

Flertallet mener frivilligheten er en bærebjelke i samfunnet vårt og en av våre viktigste inkluderingsarenaer. Frivilligheten er best når den vokser nedenfra og på egne premisser. Alle skal kunne engasjere seg og delta i frivilligheten. Flertallet vil jobbe for å senke terskelen for dette. Derfor er det gledelig å se at budsjettet er en tydelig markering av regjeringens mål om å forenkle og forbedre støtteordningene for frivillig sektor. Neste år økes bevilgningen til merverdiavgiftskompensasjon med 184 mill. kroner. Totalt vil frivillige organisasjoner dermed motta mer enn 1,5 mrd. kroner fra denne ordningen.

Flertallet understreker verdien av idrett, som i likhet med frivilligheten er en mestings- og fellesskapsarena. Regjeringen har gjennom forslag til tilleggsbevilgninger sørget for full kompensasjon under ordnin-

gen i både foregående og inneværende periode. Slik reduseres den økonomiske belastningen når man skal bygge nytt. Det kommer lokalsamfunnene – og spesielt barn og unge – til gode.

Flertallet peker på at språk er en viktig del av kulturarven og en forutsetning for deltakelse i demokratiet. 2019 er nasjonalt bokår, og Norge skal være hovedland under bokmessen i Frankfurt. Flertallet mener at de 30 mill. kronene som er satt av til å gjennomføre dette prosjektet, vil være viktige for å styrke eksport, profilering og formidling av norsk kultur og litteratur. Videre er flertallet enig i satsingen på litteratur for barn og unge, som styrkes med 10 mill. kroner.

Flertallet viser til at regjeringen tar mangfoldet i kulturarven på alvor, og at museer landet rundt får en økning. En viktig nasjonal satsing er Nasjonalmuseet for kunst, arkitektur og design, som får 186 mill. kroner ekstra til drift og husleie neste år, når det skal flytte inn i sine nye lokaler.

Flertallet mener det er riktig å føre en mediepolitikk som stimulerer til innovasjon, og ser derfor positivt på at tilskuddsordningen for innovasjon og utvikling i mediebransjen økes for neste år. Det er også gledelig at regjeringen ønsker å gi norsk film- og dataspillbransje et løft ved å øke bevilgningene til Filmfondet og til insentivordningene for internasjonale film- og serieproduksjoner i Norge og ved å opprette en nasjonal filmkommisjon. Flertallet har forhåpninger om at dette blant annet vil føre til at flere utenlandske aktører vil legge produksjonene sine til Norge.

Flertallet støtter intensjonen om å løfte kultur som næring som et ledd i å gi norsk økonomi flere ben å stå på. Flere kunstnere og kulturarbeidere bør kunne skape sin egen arbeidsplass, og vi må jobbe for å styrke og utnytte potensialet i kulturturismen til landet. Flertallet ser frem til strategien for kultur og reiseliv som skal komme vinteren 2019.

Flertallet mener det publikumsrettede kulturlivet er en viktig del av kulturpolitikken, og at offentlig støtte til kultur i større grad skal gå til fremvisning, ikke bare produksjon. En økning i antall oppsetninger resulterer i økte kostnader til kunstneriske honorarer, markedsføring, drift og reise. Flertallet ber regjeringen se på hvordan ulike støtteordninger kan tilpasses dette.

3.2.2 Hovedprioriteringer fra Arbeiderpartiet

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet viser til Arbeiderpartiets alternative budsjett, som det er redegjort for i finansinnstillingen Innst. 2 S (2018–2019), og har følgende hovedprioriteringer:

KIRKEN

Arbeiderpartiet mener staten skal bidra til en god omstillingsprosess i kirken, i tråd med intensjonen i saken om å skille kirke og stat. Kirkens samfunnsoppdrag er som før, den skal være en arena for trosutøvelse og formidle kultur og tradisjon. Disse medlemmer støtter ikke regjeringens forslag om å redusere bevilgningen til drift med først 46 mill. kroner og deretter effektiviseringskutt på ytterligere 0,5 pst. Tilstandsundersøkelser viser et stort vedlikeholdsetterslep på kirkebygg. Disse medlemmer støtter fortsatt ikke regjeringens avvikling av ordningen med rentekompensasjon, som disse medlemmer mener er et lite, men betydningsfullt bidrag til vedlikehold av kirker over hele Norge. Disse medlemmer foreslår også økte tilskudd til vedlikehold av kulturhistorisk verdifulle kirker.

FRIVILLIGHET

Frivillighetens betydning for enkeltmennesker og våre lokalsamfunn kan ikke overvurderes. Arbeiderpartiet støtter frivillighetens ønske om mer frie midler og mindre føringer og byråkratiske ordninger. Disse medlemmer vil fortsette å støtte at antall frivilligsentraler øker, og øke bevilgningene til barne- og ungdomsorganisasjonene. For at frivilligheten skal kunne bruke sine ressurser på det de er til for, og på sine medlemmer, vil disse medlemmer at alle kommuner skal ha service i form av en egen frivilligkontakt.

UNGDOM OG DELTAKELSE

Arbeiderpartiet vil styrke innsatsen for å inkludere flere i positiv aktivitet i sine nærmiljøer. Derfor prioriterer disse medlemmer å styrke storbyatsingen og nasjonal tilskuddsordning mot barnefattigdom, som sikrer bedre oppvekstvilkår for barn og unge.

Arbeiderpartiets hovedprioriteringer – ramme 3. Beløpene viser endringer i forhold til regjeringens forslag i Prop. 1 S (2018–2019). Beløp i mill. kroner.

Kap.	Post	Ramme 3 – Kultur	+
315	70	Idrettsanlegg	50,00
315	70	MVA-kompensasjon for frivillige	50,00
315	71	Frivilligsentraler	5,00
315	78	Utstyrsbiblotek – BUA (administrasjon av ordningen)	4,50
315	79	KRIK	1,30
315	86	Tilskudd tilsykkelrittet Tour of Norway	5,00

Om lag 60 kommuner har hittil benyttet seg av fellesprosjektet BUA, som bidrar til å profesjonalisere og gjøre fritids- og idrettsutstyrsordninger tilgjengelig gratis. Formålet er økt fysisk aktivitet, inkludering og smart ressursbruk. Disse medlemmer vil sørge for at BUA-prosjektet får fortsette sitt gode pådriverarbeid, og at de støttes gjennom statsbudsjettet. Disse medlemmer gir den nasjonale tilskuddsordningen som støtter opprettelsen av disse «utstyrsbibliotekene», en egen og særskilt satsing over statsbudsjettet.

KULTUR

Kunst og kultur er grunnleggende for å skape gode liv og et godt samfunn. Arbeiderpartiet vil løfte kulturen både økonomisk og politisk og gjøre kulturtilbud tilgjengelige for alle, uavhengig av bosted, økonomi og bakgrunn. Den kulturelle spaserstokken, nistepakken og skolesekken, samt kulturskolen og kulturkort for ungdom, er eksempler på en inkluderende kulturpolitikk som bygger ned terskler for deltakelse. Disse medlemmer vil styrke kunstnerøkonomien og sørge for et løft for filmpolitikken ikke minst ute i regionene. Arbeiderpartiet mener kulturbudsjettet igjen skal opp på 1 pst. av statsbudsjettet, og har begynt opptrappingen. Derfor styrkes kulturbudsjettet med over 450 mill. kroner i Arbeiderpartiets alternative budsjett.

Disse medlemmer foreslår også å omprioritere 40 mill. kroner til å innføre kulturkort for ungdom over hele landet, ved at gaveforsterkningsordningen på spillemidlene reduseres med tilsvarende.

MEDIE- OG FILMFORMÅL

Mediemangfoldet er truet, og vi er avhengige av nye politiske tiltak for å sikre mediene rammevilkår tilpasset framtidens medielandskap. Mediemangfoldsutvalgets NOU er fortsatt ikke fulgt opp av høyreregjeringen, og budsjettforslaget inneholder reelle kutt til avisene gjennom at produksjonstilskuddet ikke er prisjustert. I Arbeiderpartiets alternative budsjett foreslås det å øke produksjonsstøtten og å øke tilskuddet til lokale lyd- og bildemedier. Disse medlemmer vil også forsterke grunnlaget for samiske aviser og tilskuddet til minoritetsspråklige aviser.

Kap.	Post	Ramme 3 – Kultur	+
320	55	Norsk kulturfond: Festivalstøtte	15,00
320	55	Norsk kulturfond	30,00
321	73	Kunstnerstipend (100 nye hjemler)	30,00
321	75	Utstillingshonorar	20,00
322	70	Beivvás Sámi Teáhter	10,00
322	70	Knertenparken, Anne-Cath Vestly-museet, engangsstøtte	5,00
322	70	Nytt opera- og kulturhus Kristiansund	10,00
322	70	Skreimuseet Svolvær	10,00
322	70	Folkets Hus Sauda	3,00
322	70	Musea Sogn og Fjordane	5,00
322	70	Norsk Industrierbeidermuseum, Vemork	10,00
322	70	Beivvás – nytt bygg	10,00
323	71	Carte Blanche BIT	5,00
323	71	Turnéteatret Trøndelag	5,00
323	73	OscarsborgOperaen	1,50
323	78	Skuespiller- og dansealliansen	10,00
323	78	Musikkutstøttsordningen	30,00
323	78	Danse- og teatersentrum	1,00
323	78	Norske Festivaler	1,50
323	78	Musikk og scenekunst, øremerket Skuespiller- og dansealliansen	2,00
323	78	Sinfonietta Innlandet	5,00
323	78	Etablering regionteater Østfold	3,00
325	1	Scenekunstbruket	15,00
325	78	Balansekunst	10,00
325	78	UKM	5,00
325	78	Norsk publikumsutvikling	2,00
325	78	Norsk kulturforum	1,00
325	78	Den kulturelle Spaserstokken	10,00
325	78	Stiklestad nasjonaljubileum	5,00
325	78	Norsk kulturforum Hvalfangstmuseet (1,6 mill.), Det angår også deg (0,9 mill.), Norske Borgsenter (2,5 mill.), Porsgrund Porselen (1mill.)	6,00
325	78	Melahuset	2,00
325	78	Fargespill i Bergen	1,00
325	78	Kultur i fengsel (pilotprosjekt Østfold)	5,00
325	78	Popsenteret	5,00
325	78	Ymse faste tilskudd – Balansekunst	5,00
326	74	MS Hestmanden	3,00
326	78	Forfattersentrum	5,00
326	78	Kristent Arbeid Blant Blinde og svaksynte (KABB)	3,30
328	70	Kuben Aust-Agder museum og arkiv	5,00
328	70	Fetsund lensmuseum	5,00
328	70	Midt-Troms museum	4,00
328	70	Museum Vest, Hordaland	2,00
328	70	Vadsø museum	4,00
328	70	Nasjonale kulturbygg. Formidlingsstilling tusenårsstaden Gulen	0,50
328	70	Lillehammer Kunstmuseum	4,00
328	70	Vest-Agder-museet	1,00
328	70	Buskerudmuseum	5,00
328	70	Norsk Skogfinsk Museum	10,00
328	70	Vestfoldmuseum	4,00
328	78	Vestfossen Kunstlabororium	1,00

Kap.	Post	Ramme 3 – Kultur	+
328	78	Statsraad Lemkuhl	5,00
328	78	Fullriggeren Sørlandet	3,00
329	78	Misjons- og diakoniarkivet, VID	1,50
334	50	Filmfondet (blant annet til oppfølging av forslag om økt kvinneandel i norsk film- og tv-dramaproduksjon)	40,00
334	73	Tvibit filmveksthus	2,00
334	73	Regional filmsatsing (5 mill. til Samisk filminstitutt, 5 mill. til de regionale film-sentrene, 20 mill. til de regionale filmfondene)	30,00
334	73	Bygdekinoen	1,00
334	78	Dubbing av barnefilmer	2,00
335	70	Nytt tilskudd til minoritetsspråklige aviser	1,00
335	71	Produksjonstilskudd	10,00
335	74	Tilskudd til lokale lyd- og bildemedier	2,00
335	75	Samiske aviser	3,00
335	75	Tilskudd til samiske aviser	2,00
337	70	Privatkopieringsvederlag	10,00
340	70	Økt driftstilskudd/rammetilskudd til Den norske Kirke	30,00
340	70	Andre trossamfunn	12,00
340	70	Den norske kirke	40,00
340	71	Sjømannskirken/andre trossamfunn	5,40
341	75	Tilskudd til private kirkebygg. Investeringsrammen for kirkebygg utvides til 1milliard	5,00
342	60	Rentekompensasjon kirkebygg	0,30
342	70	Klimasikring for utsatte og verneverdige kirkebygg	15,00
342	70	Vedlikehold av kulturhistorisk verdifulle kirker og gravplasser	5,00
1429	70	Restfinansiering utgravinger på Kongsgårdprosjektet Avaldsnes, Rogaland	4,70
Ramme 3 – Kultur SUM			696,50

3.2.3 Hovedprioriteringer fra Senterpartiet

Komiteens medlem fra Senterpartiet mener at kulturmangfold er en bærebjelke i lokalsamfunn. For å skape gode lokalsamfunn er det viktig med et rikt og variert kulturtilbud. Det må legges til rette for et mangfold av kulturaktiviteter og kulturuttrykk og for at hele befolkningen skal kunne delta i og oppleve kunst- og kulturlivet. Senterpartiets alternative kulturbudsjett er ambisiøst og vil bidra til et reelt løft for kulturminner, kirken, frivilligheten, kunst- og kulturorganisasjoner og til å sikre mediemangfoldet.

KULTUR BINDER OSS SAMMEN

Dette medlem viser til at Senterpartiet i sitt alternative budsjett foreslår å styrke en rekke kulturtilbud og -aktiviteter. Det gjøres bl.a. ved å styrke tilskuddsordninger for musikere, kunstnere, festivaler, teater, visuell kunst, fri scenekunst, språkorganisasjoner samt lesetiltak for å fremme lesing og litteratur i alle samfunnslag. Senterpartiet foreslår en økt bevilgning til Kulturfondet på 18,5 mill. kroner, og midlene går bl.a. til festivaler (+4 mill. kroner), fri scenekunst (+5 mill. kroner), visuell kunst (+5 mill. kroner), lesetiltak (+3 mill. kroner). I tillegg foreslås det å styrke kunstnerstipendordningen

(+2,6 mill. kroner), foreningen Balansekunst (+1,25 mill. kroner), privatarkiv (+2 mill. kroner), teksting av dubbe- de barnefilmer (+0,25 mill. kroner) og Skuespiller- og danseralliansen (+2 mill. kroner). Senterpartiet foreslår å bevilge oppstartsmidler til Norsk Skogfinsk Museum i Hedmark (+5 mill. kroner) og til utvikling av prosjektet Nøstetangen norsk glassmuseum i Buskerud (+3 mill. kroner), samt øremerking av midler til orienterings-VM i Østfold (+5 mill. kroner). Videre foreslår Senterpartiet å bevilge midler til Kristent Arbeid Blant Blinde og svak-synte (+2,5 mill. kroner) og Norsk kulturforum (+1 mill. kroner), som regjeringen foreslo å kutte bevilgningene til i statsbudsjettet for 2019.

Dette medlem registrerer at Musikkutstysrordningen fra 2019 utvides til flere musikkjangre, samt til amatørteater og andre frivillige teaterformål. Det er behov for å tilføre utstysrordningen mer midler som følge av denne utvidelsen. Bevilgningen regjeringen foreslår i statsbudsjettet, er ikke tilstrekkelig for å dekke behovet. Senterpartiet foreslår i sitt alternative budsjett 10 mill. kroner ut over regjeringens forslag. Til sammen foreslås det i Senterpartiets alternative budsjett omtrent 81 mill. kroner mer enn regjeringen til diverse kulturformål.

PÅ LAG MED FRIVILLIG SEKTOR

Dette medlem fremhever viktigheten av å sikre frivillige lag og organisasjoner forutsigbarhet og gode økonomiske rammer. Staten skal ikke tjene penger på det arbeidet som utføres av frivillige organisasjoner. Derfor er refusjon av moms på varer og tjenester en viktig ordning som har stor betydning for økonomien i frivillig sektor. Dette medlem mener det er behov for å styrke ordningen, og foreslår i sitt alternative statsbudsjett å øke momskompensasjonsordningen med 144 mill. kroner, slik at mer av organisasjonenes utgifter til moms kan refunderes og i stedet brukes på å styrke aktiviteten. Med Senterpartiets forslag vil vi nærme oss kompensasjonsgraden på 2014-nivået, dvs. 80 pst. Dette vil være i tråd med det Stortinget vedtok i 2017 om å styrke momsrefusjonsordningen med en opptrappingsplan. Dette medlem viser videre til Dokument 8:51 S (2013–2014), Dokument 8:102 S (2016–2017) og Dokument 8:229 S (2017–2018), der Senterpartiet har fremmet flere forslag med den intensjon å styrke momskompensasjonsordningen for frivillig sektor.

STØDIG MEDIEPOLITIKK

Dette medlem understreker at pressestøtten har vært en velfungerende og nødvendig ordning for å sikre mediemangfold i avismarkedet. Senterpartiet mener det er en grunnleggende demokratisk verdi at leserne har tilgang til ulike synspunkter og meninger i avislandskapet. I dag opplever norske aviser stor omveltning på mange fronter. Overgangen fra papir til digitale aviser, nye forretningsmodeller og automatisering er eksempler på endringer som fordrer nye løsninger.

Dette medlem viser til Mediemangfoldsutvalgets utredning fra 2017, som påpekte at staten må ta et større ansvar i omstillingsprosessen. Norske medier må sikres gode kår, slik at de fortsatt er i stand til å produsere journalistikk og fylle sin viktige samfunnsrolle – til beste for samfunnsdebatten og demokratiet. Regjeringens budsjettforslag innebærer i realiteten et kutt, siden det ikke justeres for prisvekst og inflasjon. Dette vil forverre økonomien i en lang rekke aviser og direkte true mediemangfoldet. Dette medlem er glad for at Senterpartiet ønsker å bevare en differensiert presse og hjelpe mediene i omstillingsprosessen. Senterpartiet foreslår i sitt alternative budsjett for 2019 å styrke pressestøtten med 27,5 mill. kroner.

LØFT FOR KULTURMINNENE

Dette medlem anerkjenner verdien av kulturminner og kulturmiljøer og mener disse er viktige deler av det vi kaller samfunnets kollektive hukommelse – vår nasjonal arv. Vikingskip, middelalderkirker og andre kulturminner bidrar til kunnskap, fortellinger og opplevelser. Ofte er det samfunnsøkonomisk lønnsomt å re-

staurere og ta vare på gamle bygninger framfor å rive og bygge nytt.

Dette medlem understreker at regjeringen siden 2013 i liten grad har prioritert kulturminnefeltet, og at 2020-målene (fastsatt i 2005, bekreftet i 2013) derfor ikke kommer til å bli nådd. Dette medlem mener dette er synd, men peker på at nye mål vil bli fastsatt i den stortingsmeldingen om kulturminner som kommer i 2020. Dette medlem vil i den sammenhengen kjempe for en mer ambisiøs kulturminneforvaltning som speiler den store betydningen kulturarven har for Norge.

Dette medlem viser til den store satsingen som Senterpartiet har tatt til orde for i sine alternative statsbudsjett for 2015–2018, en satsing som gjentas i Senterpartiets alternative statsbudsjett for 2019, hvor Senterpartiet styrker bevilgningene til kulturminner og kulturmiljøer med 138 mill. kroner. Dette medlem viser til at det er et særlig stort behov for statlig satsing på bedre kirkevedlikehold, og til de forslagene som settes fram i samband med dette.

Dette medlem viser videre til at Senterpartiet også styrker bevilgningene til å grave ut Tungtvannskjelleren på Rjukan (+12 mill. kroner), legger opp til at staten fortsatt skal eie Krigsskolen i Oslo og begynne å sette den i stand (+10 mill. kroner), at staten skal forsere arbeidet med å utvide Vikingskipshuset på Bygdøy og sikre samlingene her (+12 mill. kroner) og styrke arbeidet med å ta vare på Telemarkskanalen (+6 mill. kroner), oppstartsmidler til Norsk Skogfinsk Museum (+5 mill. kroner) og videreutvikle prosjektet Nøstetangen norsk glassmuseum (+3 mill. kroner). Videre foreslår Senterpartiet i sitt alternative budsjett å øke bevilgningene til Kulturminnefondet med 14 mill. kroner, slik at fondet i 2019 kommer opp i en størrelse på 130 mill. kroner.

KIRKE OG TROSSAMFUNN

Dette medlem viser til at religion og livssyn er en grunnleggende dimensjon i mange menneskers liv. I tillegg til å være et trossamfunn er Den norske kirke også en viktig tradisjons- og kulturbærer. Dersom Den norske kirke (Dnk) skal kunne fortsette sitt virke som en levende, tilstedeværende folkekirke over hele landet, er det nødvendig å sikre økonomien. Særlig gjelder dette i den omstillingsprosessen som Den norske kirke gjennomgår nå.

Dette medlem er glad for at Senterpartiet i sitt alternative budsjett for 2019 foreslår å reversere regjeringens kutt på 46 mill. kroner. Det er nødvendig for å sikre både opprettholdelse og utvikling av en landsdekkende folkekirke.

Dette medlem viser videre til at Senterpartiet de siste årene har kjempet for vesentlig mer midler til kirker som er utsatt for råte- og fuktskader. De 159 steinkirkene fra middelalderen er den gruppen med kirker som

det står dårligst til med, men også kirkene fra 1700-tallet er i dårlig stand. Senterpartiet foreslår i sitt alternative budsjett for 2019 å øke tilskuddet til vedlikehold av kirker og andre bygninger fra middelalderen med 30 mill. kroner. Samlet foreslår Senterpartiet en kirkepakke på 76 mill. kroner i sitt alternative budsjett for 2019.

3.2.4 Hovedprioriteringer fra Sosialistisk Venstreparti

KULTUR

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti mener at kultur gjør livet rikere, skaper fellesskap og utfordrer oss i hverdagen. Et bredt og mangfoldig kulturliv der alle har mulighet til å delta, krever at vi har gode, langsiktige og forutsigbare ordninger for de som lager, formidler og opplever kunst og kultur. Hvor du bor i landet, eller hvor stor lommeboka di er, skal ikke påvirke tilgangen til gode kulturopplevelser eller muligheten til å være utøvende kunstner.

Dette medlem peker på at å sikre et kulturliv for alle basert på kvalitet, forutsetter at det satses betydelig mer på kultur. Dette medlem viser til Sosialistisk Venstrepartis alternative budsjett, der det brukes over 900 mill. kroner på kultur. Den foreslåtte økningen er første ledd i en opptrapping mot at 1 pst. av statsbudsjettet brukes på kultur.

SATS PÅ BIBLIOTEKENE

Dette medlem viser til at folkebibliotekene er den offentlige tjenesten som brukerne er mest fornøyd med, og de siste årene har vi sett stor utvikling og nyskaping hos bibliotekene. Samtidig er det store forskjeller på tilbudet i landet, og mange bibliotek sliter med nok midler til drift og innkjøp. Dette medlem viser til Sosialistisk Venstrepartis alternative budsjett, der det også i år legges opp til et løp der det settes av 1 mrd. kroner til bibliotekene over fem år, med 250 mill. kroner i 2019. Av disse midlene er 200 mill. kroner satt av som øremerkede midler til kommunene for å legge til rette for langvarig drift.

MEDIEMANGFOLD OG YTRINGSFRIHET

Dette medlem viser til at vi er inne i en tid der det stadig lanseres nye plattformer å ytre seg på, og at det fører til at kampen om virkelighetsbeskrivelsen blir stadig viktigere. Dette medlem mener at det i et slikt landskap er avgjørende å sikre mediemangfoldet og en sterk og uavhengig presse, og viser til at Sosialistisk Venstreparti i sitt alternative budsjett styrker pressestøtten, setter av midler til tiltak for å bevare lokalavisene og prioriterer gravende journalistikk og kritisk presse.

EN TRYGG OG SIKKER INNTEKT FOR KUNSTNERE

Dette medlem viser til at hvis vi skal ha et samfunn med et bredt og mangfoldig kulturliv, må det også

være mulig å leve som kunstner. Uten noen til å produsere kunsten vil kulturlivet stagnere. Lønnsgapet mellom kunstnere og andre yrkesgrupper har økt over flere år, og flere kunstnere og kulturarbeidere lever under fattigdomsgrensa. Dette medlem viser til at Sosialistisk Venstreparti i alternativt budsjett har økt satsene for kunstnerstipend, honorarer og vederlag og foreslår 100 nye kunstnerhjempler. Videre foreslår dette medlem at ordninger som Danse- og skuespilleralliansen utvides til nye grupper, og øker tilskuddet.

NASJONALE INSTITUSJONER

Dette medlem viser til at sterke institusjoner opprettholder et nyskapende og kreativt kulturliv og sikrer tilgang til kultur av høy kvalitet for flere. I løpet av de siste 5 årene har institusjonene hatt en realnedgang i inntekter tilsvarende 70 mill. kroner, noe som går ut over kulturtilbudet. Dette medlem viser til at når institusjonene får stadig nye ostehøvelkutt som en konsekvens av ABE-reformen, går det ut over kvalitet og innhold. Dette medlem viser til Sosialistisk Venstrepartis alternative budsjett, der det til sammen er satt av 65 mill. kroner til institusjonene.

GODE KULTUROPPLEVELSER FOR ALLE

Dette medlem mener at alle skal ha tilgang på gode kulturtilbud, og at det må bli enklere å drive lokale kulturtilbud og -organisasjoner. Dette medlem viser derfor til at Sosialistisk Venstreparti i sitt alternative budsjett ønsker å styrke den kulturelle grunnmuren og har satt av 115 mill. kroner til Norsk kulturfond. De friske midlene brukes til å satse mer på teater, visuell kunst, litteratur, musikk, film, dans og festivaler – både i det frie feltet, for den frivillige kulturen og for de etablerte. Dette medlem viser til at Sosialistisk Venstreparti også har satt av midler til en ordning som sikrer barn og ungdom billig tilgang på kulturtilbud.

FRIVILLIGHETEN BYGGER LANDET

Dette medlem peker på at frivilligheten er en grunnstein i samfunnet, og de utallige dugnadstimene som legges ned i hele landet, løfter samfunnet videre. Dette medlem mener en opptrapping mot full momskompensasjon for frivillige organisasjoner og økte midler til kulturtiltak for barn og unge vil legge til rette for fortsatt høy grad av frivillig arbeid, og viser til prioriteringene i Sosialistisk Venstrepartis alternative budsjett.

3.2.5 Hovedprioriteringer fra Kristelig Folkeparti

Komiteens medlem fra Kristelig Folkeparti viser til Kristelig Folkepartis grunnleggende overbevisning om at samfunnet vårt bør bygges på verdien som er nedfelt i vår kristne og humanistiske kulturarv. Dette verdigrunnlaget tar utgangspunkt i hvert

enkelt menneskes uendelige verdi, i vårt kollektive og personlige ansvar for hverandre og i ønsket om å forvalte miljø, evner og livsgrunnlag for kommende generasjoner. Dette medlem viser til at religion, kultur, idrett og åndsliv er helt grunnleggende dimensjoner av mange menneskers tilværelse, og mener således at det er en viktig offentlig oppgave å benytte kulturpolitiske virkemidler for å sikre vekst og utvikling i disse delene av sivilsamfunnet. Dette medlem viser også til Kristelig Folkepartis satsing på frivilligheten, spesielt frivilligheten for og blant barn og unge.

KRISTEN KULTURARV, DEN NORSKE KIRKE OG ANDRE TROSSAMFUNN

Dette medlem viser til at Kristelig Folkeparti i særskilt grad understreker betydningen av å verne om den kristne kulturarven for kommende generasjoner. Kristelig Folkeparti ønsker ikke et samfunn preget av religiøs analfabetisme som mangler grunnleggende kunnskap om og forståelse av troens historiske og nåværende rolle i samfunnet vårt og i mange menneskers liv. Dette medlem er derfor glad for Kristelig Folkepartis gjennomslag for å tydeliggjøre skolenes samarbeid med kirkene for å tilby flest mulig skoleelever julegudstjenester rundt om i landet. Dette medlem mener skolen med fordel kan samarbeide enda mer med Den norske kirke og andre trossamfunn for å øke kunnskap om tro og religion.

Dette medlem viser til at Den norske kirke ifølge Grunnloven er Norges folkekirke og skal understøttes av staten som sådan. En sentral del av å være folkekirke er Den norske kirkes landsdekkende tjeneste og tilstedeværelse. Dette medlem vil understreke at Den norske kirke både er en historisk og verdiformidlende institusjon som gjennom sin diakonale og liturgiske tjeneste gir et helt avgjørende bidrag til fellesskapsbyggingen og tradisjonsbevaringen i vårt land, og som derfor også står i en særstilling i forhold til andre religiøse tradisjoner. Driftsmidlene til Den norske kirke skal finansiere kjerneoppgaver som diakoni, trosopplæring og en landsdekkende prestetjeneste, og dette medlem viser til at Kristelig Folkeparti i sitt alternative budsjett har styrket rammeoverføringen med 70 mill. kroner for å sikre at Den norske kirke fortsatt kan være til stede over hele landet og gis mulighet til å drive sitt arbeid med uforminsket styrke.

Dette medlem vil legge til at også de mange frimenigheter og andre trossamfunn er en svært viktig del av sivilsamfunnet, og Kristelig Folkeparti har derfor prioritert å gjenopprette tilskuddet til private kirkebygg. I tillegg til det ordinære trossamfunnstilskuddet mener dette medlem at staten bør støtte opp under menigheters mulighet til å bygge forsamlingshus som kan bli viktige lokale møteplasser på tvers av generasjoner.

FRIVILLIGHET

Dette medlem vil understreke at frivillige organisasjoner og lag gjør en stor samfunnsinnsats og betyr mye for livskvaliteten til mange mennesker. I særskilt grad er det for Kristelig Folkeparti viktig å løfte frivilligheten for og blant barn og unge, da denne bidrar til å inkludere og bedre hverdagen også til de mest utsatte barna som for eksempel lever i lavinntektsfamilier. Dette medlem ønsker å styrke frivillig kulturliv og vil understreke betydningen av frivillig barne- og ungdomsarbeid på lokalt nivå. Dette medlem viser til at Kristelig Folkeparti følger opp denne prioriteringen i sitt alternative budsjett med en styrking av støtten til barne- og ungdomsorganisasjonene, i tillegg til den substansielle bevilgningen på 150 mill. kroner til momskompensasjon for frivillige organisasjoner.

Dette medlem viser til at det er en sterk sammenheng mellom det frivillige kulturlivet og det profesjonelle kunst- og kulturlivet. Deltakelse i frivillig kulturliv er av stor verdi både for den enkelte og for samfunnet, og den offentlige kulturpolitikken må bidra til økt kvalitet, vekst og utvikling på alle nivå i norsk kulturliv. Dette medlem vil også peke på at frivillige organisasjoner og lag er svært viktige for rekrutteringen til det profesjonelle kulturlivet.

KULTUR OG MEDIEPOLITIKK

Dette medlem legger kunstens og kulturens egenverdi til grunn for politikken. Dette medlem vil ha et kulturliv som gir nye impulser og stimulerer til kreativitet og nyskaping, og mener den offentlige kulturinnsatsen skal bidra til et mangfoldig tilbud over hele landet. Dette medlem viser til at Kristelig Folkeparti vil føre en kulturpolitikk som styrker våre kulturelle røtter, samtidig som vi stimulerer til nye kulturelle impulser.

Dette medlem viser til at mediene i Norge er i kraftig omstilling, i tillegg til at kvalitetsjournalistikken er under press. Fallende opplagstall på papirprodukter og økt digitalisering krever en aktiv mediepolitikk. Derfor mener dette medlem at det er viktig at staten gjennom en offensiv mediepolitikk styrker mediemangfoldet og bidrar til en fremtidsrettet omstilling. Dette medlem viser til at pressestøtten er viktig for en rekke papiraviser over hele landet, og at omfattende kutt for tidlig i omstillingsprosessen vil få negative konsekvenser for mediemangfoldet.

3.3 Merknader fra komiteen til de enkelte kapitlene under rammeområde 3

Komiteen har ingen merknader til de kapitler og poster som ikke er omtalt nedenfor.

Administrasjon

3.3.1 Kap. 300 Kulturdepartementet, jf. kap. 3300

Forslag 2019: kr 169 977 000. Saldert budsjett 2018: kr 171 774 000.

Komiteen viser til Prop. 1 S (2018–2019) fra regjeringen. Komiteen viser til at departementets hovedoppgaver er knyttet til utviklingen og gjennomføringen av den statlige politikken på følgende felt: kultur, medier, idrett, frivillighet, kirke og tros- og livssyn.

Frivillighetsformål

3.3.2 Kap. 315 Frivillighetsformål

Forslag 2019: kr 1 829 968 000. Saldert budsjett 2018: kr 1 682 856 000.

Komiteen mener at frivillig sektor utgjør grunnmuren i samfunnet, og at bidraget fra frivilligheten er uvurderlig. I 2017 deltok 63 pst. av befolkningen over 16 år i frivillig arbeid. I tillegg til de store og målbare verdiene er sektoren med på å skape de mange gode lokalsamfunnene. Frivilligheten er viktig for å sikre alle de små fellesskapene. Deltagelse i frivillighet er en viktig del av den enkeltes utvikling. Ønsket om å delta og gleden ved å få bidra er noe som kjennetegner oss mennesker. Frivilligheten blir ofte kalt limet i lokalsamfunnet, og det er noe komiteen anerkjenner. Gode oppvekstsvilkår, bedre folkehelse, fellesskapsfølelse, økt livskvalitet og bedre integrering er konkrete resultater av det frivillige arbeidet.

Komiteen merker seg at målene som er lagt til grunn for bevilgningene er rammebetingelser for frivilligheten som bidrar til bred aktivitet og deltagelse. Det overordnede målet for idrettspolitikken er idrett og fysisk aktivitet for alle. Komiteen støtter dette. Komiteen støtter også at regjeringen legger til grunn et godt styresett for frivillig sektor der man arbeider for å sikre åpenhet, likestilling og mangfold.

Komiteen mener at det er enkeltmenneskene som er byggesteinene i et godt samfunn. Når vi jobber sammen og løfter i lag, skaper vi gode relasjoner og gode samfunn. Det er det frivilligheten bygger på. Komiteen understreker at frivilligheten ikke er et supplement til velferdsstaten. Den er velferdsstatens mor. Frivillige organisasjoner har i hundrevis av år satt viktige temaer på dagsordenen, løst konkrete oppgaver og gitt stemme til dem som ikke blir hørt. Frivilligheten henter sin kraft ut fra levd liv, fra sykdom, fattigdom og urettferdighet, og den gir livskraft, samfunnsengasjement og glede!

Komiteen har merket seg at det er rundt 8 000 vel og grendelag i Norge. Disse gjør en stor innsats for en positiv utvikling av lokalmiljøene over hele landet. Innsats for trivsel, medvirkning og ansvar er sentralt i dette arbeidet. Komiteen mener at velbevegelsens sentralledd, Vellenes Fellesorganisasjon, bør kunne søke om

tilskudd på linje med andre viktige aktører innen frivilligheten.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet viser til Arbeiderpartiets alternative budsjett, der det foreslås å bevilge 109,5 mill. kroner ut over regjeringens forslag til frivillighetsformål.

Disse medlemmer viser for øvrig til gjentatte etterlysninger av svar på NISOs og NHO Idretts engasjement for endringer i utøverfond våren 2014. Disse medlemmer konstaterer at det nå – i svar fra finansdepartementet på spørsmål 259 fra Arbeiderpartiet – varsles at det legges opp til høring av forslag i første kvartal 2019, og ser fram til at denne saken får en avklaring.

POST 21 FORSKNING, UTREDNING OG SPEIELLE DRIFTSUTGIFTER, *kan overføres*

Komiteen merker seg at midlene i all hovedsak skal finansiere forskningsprogrammet «Sivilsamfunn og frivillig sektor 2018–2020», sammen med midler fra flere andre departement.

POST 70 MERVERDIAVGIFTSKOMPENSASJON TIL FRIVILLIGE ORGANISASJONER

Komiteen viser til at formålet med ordningen er å fremme frivillig aktivitet gjennom kompensasjoner for kostnader til merverdiavgift ved kjøp av varer og tjenester. Komiteen uttrykker forventning knyttet til ordningen med merverdiavgiftskompensasjon i den varslede stortingsmeldingen om den statlige frivillighetspolitikken.

Komiteen merker seg at ny forskrift om merverdiavgiftskompensasjon for frivillige organisasjoner trer i kraft fra 1. januar 2019.

Komiteen ønsker å fremheve at frivillighet skaper lokalt engasjement, fellesskap, integrering og kulturell og demokratisk bevissthet. Komiteen mener det er viktig at frivilligheten vokser frem nedenfra, friere fra politisk styring og med en utvikling på egne premisser, gjennom blant annet brede og ubyråkratiske støtteordninger. Videre peker komiteen på at økonomisk situasjon og sosial bakgrunn ikke skal være til hinder for deltagelse og frivillig innsats.

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet, Venstre og Kristelig Folkeparti, er glade for at regjeringen i budsjettet vil legge til rette for bredde og mangfold gjennom gode støtteordninger for frivilligheten, og at merverdiavgiftskompensasjonen til frivillige organisasjoner foreslås økt med 134 mill. kroner.

Flertallet viser til budsjettavtalen mellom regjeringens partiene og Kristelig Folkeparti, jf. Innst. 2 S (2018–2019), og foreslår på denne bakgrunn å styrke merver-

diavgifts-kompensasjonen for frivillige organisasjoner med 50 mill. kroner ut over regjeringens forslag. Dette gir frivilligheten en samlet økning på 184 mill. kroner i årets budsjett.

Flertallet mener samfunnet er helt avhengig av den frivillige innsatsen som gjøres over hele landet, blant og av barn, unge, voksne og eldre. Derfor vil flertallet styrke kompensasjonsordningen, noe som betyr mye for frivillige organisasjoners virksomheter og mulighet til å utrette enda mer for flere.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti viser til Stortingets vedtak nr. 1048 av 20. juni 2017:

«Stortinget ber regjeringen styrke momskompensasjonsordningen til frivillige organisasjoner gjennom en opptrappingsplan og utvikling av ordningen som sikrer at midlene kommer organisasjoner som er basert på frivillighet til gode.»

Disse medlemmer konstaterer at en slik plan fortsatt ikke foreligger.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet viser til Arbeiderpartiets alternative budsjett, der det foreslås å bevilge 50 mill. kroner ut over regjeringens forslag.

Komiteens medlem fra Senterpartiet viser til at Senterpartiet har fremmet forslag om å innføre en full rettighetsbasert momskompensasjonsordning for frivillige lag og organisasjoner, jf. Dokument 8:102 S (2016–2017), Innst. 478 S (2016–2017) og Dokument 8:229 S (2017–2018), Innst. 65 S (2018–2019). Senterpartiet verdsetter frivillig arbeid og mener det er nødvendig med trygge og forutsigbare rammer for frivillige organisasjoner. De siste årene har bevilgningen på denne posten ikke vært i samsvar med de reelle momsutgiftene frivillige organisasjoner har ved kjøp av varer og tjenester, noe som bl.a. har resultert i at den prosentvise avkortningen har økt. I 2014 var avkortningen på 17 pst., mens etter 2014 har ikke bevilgningen holdt følge med økningen i søknadsbeløp, noe som har gjort at avkortningen har økt til 27,2 pst. i 2017.

Dette medlem mener det er nødvendig å innføre en rettighetsbasert momskompensasjonsordning for frivillige lag og organisasjoner og sikre forutsigbare rammer. Senterpartiet foreslår i sitt alternative budsjett å øke bevilgningen med 144 mill. kroner ut over regjeringens budsjettforslag.

Komiteens medlemmer fra Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti merker seg at det fortsatt er langt igjen til en fullfinansiering av ordningen. Et samstemt organisasjonsliv ber om dette.

Disse medlemmer viser videre til at det med utgangspunkt i budsjettforliket mellom regjeringspartiene og Kristelig Folkeparti legges til grunn en avkorting av momskompensasjon på 22,5 pst. i budsjettet for 2019.

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti viser til Sosialistisk Venstrepartis alternative budsjett, der det er satt av 80 mill. kroner ut over regjeringens forslag med mål om å nå full momskompensasjon.

Dette medlem mener bevilgningen må gjøres om til en rettighetsfestet overslagsbevilgning med fastsatt prosentsats for å sikre forutsigbarhet for organisasjonene, og har et mål om å nå 100 pst. Det innebærer at det basert på gjeldende beregningsordning fastslås i budsjettet for 2019 hvor stor prosentvis kompensasjon de frivillige organisasjonene med rett på momskompensasjon skal få, basert på organisasjonens momsutgifter opparbeidet i 2018. Kap. 315 post 70 tilføyes teksten «overslagsbevilgning».

POST 71 (NY) FRIVILLIGSENTRALER

Komiteen imøteser en evaluering av hvordan tilskuddene til frivilligsentralene bevilges til kommunene. I en overgangsordning på fire år, fra 2017, fordeles nå midlene særskilt innenfor rammetilskuddet til kommunene. Tilskuddet er økt betydelig hvert år, men Norges Frivilligsentraler uttalte i komiteens budsjettthøring at store deler av midlene ikke kommer frem til deres sentraler lokalt.

Komiteen anerkjenner den viktige jobben Norges Frivilligsentraler gjør med kompetanseheving og kunnskapsdeling for de lokale frivilligsentralene.

Komiteen peker på at frivilligheten også er veien til et inkluderende samfunn. Frivilligsentralene er et lavterskeltilbud med et mangfold av aktiviteter som bidrar til integrering der folk bor og skal bosettes. Pådriverne for aktivitetene er ofte innvandrere selv. Aktivitetene spenner fra leksehjelp og språkchat til selvhjelpsgrupper og internasjonale kvinnegrupper. Det arrangeres sykurs, parkdager og filmkvelder.

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet, Venstre og Kristelig Folkeparti, viser til at tilskudd til frivilligsentralene er overført til kommunene. I en overgangsperiode fordeles de særskilt innenfor rammetilskuddet til kommunene, jf. kap. 571. Regjeringen har trappet opp tilskuddet i overgangsperioden. For 2019 er det foreslått en bevilgning på 187,4 mill. kroner. Dette er en økning på 12,5 mill. kroner fra 2018.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet viser til Arbeiderpartiets alternative budsjett,

der det foreslås å bevilge 5 mill. kroner ut over regjeringens forslag.

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti viser til sitt alternative statsbudsjett, hvor det foreslås en økt bevilgning på 5 mill. kroner til frivilligsentralenes sentrale støttefunksjoner, ut over regjeringens forslag.

POST 72 TILSKUDD TIL FRIVILLIG VIRKSOMHET FOR BARN OG UNGE

Komiteen støtter økningen til LNU Kultur, som er en oppfølging av regjeringens satsing på barne- og ungdomsaktivitet på kulturfeltet. Komiteen merker seg at tilskudd for utgifter til politi ved idrettsarrangementer for barn og unge foreslås avvirket.

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti peker på det viktige arbeidet LNU Kultur gjør for å stimulere ungdomsorganisasjonenes kulturvirksomhet og viser til Sosialistisk Venstrepartis alternative budsjett, der det er satt av 5 mill. kroner mer enn i regjeringens forslag for å styrke ordningen.

POST 75 HERRELØS ARV TIL FRIVILLIGE ORGANISASJONER

Komiteen viser til at ordningen med herreløs arv videreføres, og er tilfreds med det. Midlene fordeles av Landsrådet for Norges barne- og ungdomsorganisasjoner.

POST 76 TILSKUDD TIL TILTAK MOT BARNEFATTIGDOM

Komiteen deler beskrivelsen i proposisjonen av at folkebibliotekene er et lavterskeltilbud og en viktig integreringsarena.

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmet fra Sosialistisk Venstreparti, støtter derfor forslaget om at bevilgningen i hovedsak fordeles til tiltak i regi av folkebibliotekene.

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti viser til at prosjektet ALLEMED ikke får videre finansiering fordi posten i sin helhet skal gå til andre områder. Dette medlem ber regjeringen sikre videre finansiering av ALLEMED gjennom å holde av en del av posten til dette arbeidet.

POST 78 YMSE FASTE TILTAK

Komiteen merker seg at driftstilskudd til de særskilte idrettsanleggene Vikersund skiflygningsbakke og Lillehammer bob- og akebane nå er inne i budsjettet.

Komiteen er tilfreds med at regjeringen viderefører bevilgningen fra revidert budsjett 2018 og åpner for tildeling av driftsmidler via statsbudsjettet til skiflygningsanlegget i Vikersund og bob- og akebanen på Lillehammer.

Komiteen viser til Norges idrettsforbunds brev til Kulturdepartementet av 15. august 2017, der det heter:

«I Norge har staten gjennom bruk av spillemidler etablert gode tilskuddsordninger for bygging og rehabilitering av idrettsanlegg. Dette har bidratt til at vi har en variert anleggspark med små og store anlegg. To av anleggene – Lillehammer Olympiske Bob- og Akebane og Vikersundbakken – skiller seg ut ved at de er de eneste av sitt slag både i Norge og i Nord-Europa, og det finnes kun et fåtall slike anlegg på verdensbasis.»

Komiteen forstår Norges idrettsforbund dit hen at det dermed er bare de to nevnte anleggene som er aktuelle for tildeling av driftsmidler over statsbudsjettet, og at den foreslåtte tildelingen med 2,5 mill. kroner til Vikersundbakken og 2 mill. kroner til bob- og akebanen således ikke åpner for lignende tildelinger til andre anlegg.

Komiteen peker på at kompleksiteten i anleggene er stor, noe som innebærer høye driftsutgifter for relativt små kommuner/eiermiljøer. Det finnes kun et fåtall slike anlegg på verdensbasis. Vikersund Hoppcenter er også et nasjonalanlegg.

Komiteen peker på at Norges idrettsforbund viser til at begge anleggene har utfordringer knyttet til driftsøkonomien, og ser det som viktig for de respektive idretter, og for idrettsnasjonen Norge, at anleggene fortsatt kan utvikles og driftes på en god og forsvarlig måte.

Komiteen mener det også i årene fremover vil være fornuftig av staten å samarbeide med anleggenes respektive eiere, Lillehammer Olympiapark AS og Stiftelsen Vikersund Hoppcenter, slik at staten bidrar til fremtidig økonomisk forutsigbarhet ved at det bevilges driftsstøtte til disse to anleggene over statsbudsjettet.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet viser til Arbeiderpartiets alternative budsjett, der det foreslås å bevilge 4,5 mill. kroner til BUA. Om lag 60 kommuner og andre som organiserer utlånsordninger, har hittil benyttet seg av dette fellesprosjektet, som bidrar til å profesjonalisere og gjøre fritids- og idrettsutstyrsordninger tilgjengelig gratis. Formålet er økt fysisk aktivitet, inkludering og smart ressursbruk. Disse medlemmer vil sørge for at BUA-prosjektet får fortsette sitt gode pådriverarbeid.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti mener Innsamlingskontrollen (IK) utfører en viktig jobb. Innsamlingskontrollen er i dag det eneste kontrollorganet som er spesifikt opptatt av å sikre givernes interesser. Det viser seg dessverre at det finnes noen aktører som samler inn penger som i liten grad går til formålet. IK utøver en samfunnsmessig viktig oppgave, og disse medlemmer mener derfor det er rimelig at det offentlige bidrar økonomisk. Disse

medlemmer understreker behovet for et kontrollorgan som IK. Kontrollorganet må sikres økonomisk forutsigbarhet, slik at denne virksomheten kan opprettholdes.

Komiteens medlem fra Senterpartiet viser til at i dag får Innsamlingskontrollen støtte fra kap. 315 post 79 Til disposisjon. Det skaper økonomisk usikkerhet og uforutsigbarhet. Dette medlem mener det vil være en god prioritering å sikre stabile rammevilkår til innsamlingsorganisasjonenes arbeid for å opprettholde og øke givernes tillit.

På denne bakgrunn fremmer komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen vurdere en gjeninnføring av Innsamlingsregisteret/Innsamlingskontrollen som et fast tiltak under kap. 315 post 78 Ymse faste tiltak.»

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet og Venstre, viser til at formålet med stiftelsen Innsamlingskontrollen er en selvjustisordning for pengeinnsamlinger hos ideelle og humanitære organisasjoner. Stiftelsen ble finansiert av organisasjonene selv fra etableringen i 1992. I 2008 fikk Innsamlingskontrollen i oppgave å utvikle og drifte Innsamlingsregisteret iht. lov om registrering av innsamlinger. Etter at denne loven ble opphevet i 2015, er disse oppgavene ikke lenger til stede.

POST 79 TIL DISPOSISJON

Komiteen viser til at det her, i tillegg til spillemidler, er avsatt midler til Tverga-ressurscenter for egenorganisert idrett og fysisk aktivitet samt midler til frivillig.no. Komiteen støtter disse tiltakene.

Komiteen merker seg at kostnader knyttet til politivakthold ved offentlig åpne arrangement har vokst de senere år. Arrangører i dag er pliktig til å sørge for tilstrekkelig og kompetent vakthold ved sine arrangement. Dette skjer gjerne i form av frivillige vakter, innleide vektere og betaling for politivakthold. For noen arrangement kan kostnadene til spesielt politivakthold utgjøre en stor andel av budsjettet. Komiteen mener det kan være hensiktsmessig å utrede behovet for en refusjonsordning og hvilke arrangementer og arrangører en slik ordning vil kunne omfatte.

Komiteen merker seg videre at tilskuddet til politiutgifter til idrettsarrangement for barn og unge, jf. omtale under kap. 315 post 72, ikke har vært fullt utnyttet i de årene ordningen har eksistert. Det kan derfor være hensiktsmessig å se på behovet for slike tilskudd eller refusjoner i full bredde.

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet, Venstre og Kristelig Folkeparti, viser til budsjettavtalen mellom regjeringspartiene og Kristelig Folkeparti, jf. Innst. 2 S (2018–2019), og foreslår på denne bakgrunn å bevilge et tilskudd på 1,3 mill. kroner til Kristen Idrettskontakt.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet viser til Arbeiderpartiets alternative budsjett, der det foreslås å bevilge 1,3 mill. kroner til Kristen Idrettskontakt (KRIK).

Komiteens medlem fra Senterpartiet viser til merknad under kap. 342 post 60 og reduserer post 79 med 0,3 mill. kroner i sitt opplegg til disponering av ramme 3.

POST 82 MERVERDIAVGIFTSKOMPENSASJON VED BYGGING AV IDRETTSANLEGG

Komiteen viser til at posten skal kompensere for kostnader som spillemiddelberettigede idrettslag og foreninger har til merverdiavgift ved bygging av idrettsanlegg. Komiteen anerkjenner formålet med ordningen, som er å lette investeringene for nevnte lag og foreninger.

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet og Venstre, er godt kjent med dagens modell, hvor spillemidlene til idrettsanlegg fordeles med utgangspunkt i prioriteringer fra de lokale kommunene. Flertallet ser at det kan være utfordrende for spesielt nye idretter og idretter med ressurskrevende anlegg å nå opp i den lokale prioriteringen. Flertallet vil med bakgrunn i dette anmode regjeringen om å se på prinsippene for tildeling av spillemidler til idrettsanlegg, herunder vurdere om deler av midlene skal fordeles på annet vis etter søknad, hvor behov og allerede eksisterende anleggsdekning vektlegges.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti vil endre momskompensasjonsordningen for idrettsanlegg fra å være rammestyrte til å bli regelstyrt, slik at den sikrer forutsigbarhet og full refusjon for godkjente prosjekter. På den måten vil idrettslag og kommuner få likere vilkår når de bygger anlegg.

Disse medlemmer fremmer derfor følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen om å gjøre ordningen med merverdiavgiftskompensasjon for bygging av idrettsanlegg regelstyrt.»

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet viser til Arbeiderpartiets alternative budsjett,

der det foreslås å bevilge 50 mill. kroner for å styrke utbyggingen av haller, baner og arenaer. Disse medlemmer viser til at idretten gir økt livskvalitet, trivsel og gode oppvekstvelkår, og at behovet for anlegg er stort over hele landet.

Komiteens medlem fra Senterpartiet vil ut over dette vise til Dokument 8:229 S (2017–2018), hvor Senterpartiet foreslår at ordningen bør omfatte alle organisasjonseide bygg og anlegg som brukes i den frivillige virksomheten, ikke bare idrettsanlegg.

Komiteen har merket seg at Norges idrettsforbund (NIF), i samarbeid med Norges idrettshøgskole, i flere år har jobbet for å realisere en styrket møteplass for norsk toppidrett ved etablering av et nytt toppidretts-senter på Sognsvann i Oslo. Komiteen ber regjeringen komme til Stortinget med en vurdering av hvordan toppidretts-senteret kan realiseres som et samarbeid mellom idretten og staten, når et forprosjekt foreligger.

POST 86 TILSKUDD TIL INTERNASJONALE IDRETTSARRANGEMENTER I NORGE

Komiteen merker seg at denne posten har fått en benevnelse som spenner videre enn sykkelarrangementer alene. Nå har regjeringen lagt opp til å samle tilskudd til ulike idrettsarrangementer på denne posten. Gjennom dette vil en kunne se støtten samlet.

Komiteen anerkjenner at midlene for 2019 er disponert som foreslått med vekt på sykkelritt, kvinnelig aktivitet innen sykling og hopp, orientering og oppfølging av tilsagnet om midler til X Games som ble gitt i revidert nasjonalbudsjett.

Komiteen er tydelig på at alle tilskuddene må knyttes opp til at det foreligger et tilfredsstillende antidopingprogram.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti vil anmode regjeringen om å utarbeide et sett med kriterier for å kunne søke midler fra denne posten. Dette for å sikre at dette blir en åpen og søkbar ordning.

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet, Venstre og Kristelig Folkeparti, viser til budsjettavtalen mellom regjeringspartiene og Kristelig Folkeparti, jf. Innst. 2 S (2018–2019), og foreslår på denne bakgrunn å bevilge et tilskudd på 5 mill. kroner til sykkelrittet Tour of Norway.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet viser til Arbeiderpartiets alternative budsjett, der det foreslås å bevilge 5 mill. kroner til Tour of Norway ut over regjeringens forslag.

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet, Venstre og Kristelig Folkeparti, uttrykker sin støtte til X Games Norway sine planer for 2019 og 2020 og anmoder regjeringen om å vurdere prosjektet arrangøren har kalt Visjon 2020.

Et annet flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Høyre, Fremskrittspartiet, Sosialistisk Venstreparti, Venstre og Kristelig Folkeparti, viser til bevilgningene til sykkelrittet Artic Race of Norway, et årlig internasjonalt etapperitt over fire dager i Nord-Norge. Rittet ble holdt for sjettede gang i 2018. Etappene endres hvert år, og alle regioner i Nord-Norge skal i løpet av de kommende årene være vertskap for rittet. Det norske selskapet Artic Race of Norway AS samarbeider med det franske selskapet Amaury Sport Organisation (ASO) om arrangementet. ASO er også arrangør av Tour de France og en rekke andre store idrettsarrangementer.

Dette flertallet registrerer at tilskudd til Artic Race of Norway på 15 mill. kroner foreslås overført fra denne posten fra kap. 900 under Nærings- og fiskeridepartementet post 60 Overføring til fylkeskommunene for tilskudd til regional næringsutvikling, til post 86 Tilskudd til internasjonale idrettsarrangementer i Norge.

Dette flertallet understreker at arrangementet har skapt stor oppmerksomhet og markedsført landsdelen.

Dette flertallet understreker at den næringspolitiske begrunnelsen for bevilgningen fortsatt er gjeldende. Det finnes ingen andre arrangement som har en tilsvarende reklameeffekt for landsdelen som Artic Race of Norway.

Komiteen viser til at Finnmarksløpet har tiårsjubileum som nasjonalt arrangement i 2019 og har blitt vist på NRK i ti år.

Komiteen viser til at Finnmarksløpet ble arrangert for første gang i 1981 og har utviklet seg gradvis til å bli det rennet som det er i dag. I 2001 ble Finnmarksløpet AS etablert. Fra den gang har løpet blitt profesjonalisert og kommersialisert fra å være et lite sportsarrangement til å bli landsdelens største idretts- og kulturarrangement. Fra 2009 har NRK hatt daglige sendinger fra løpet, og interessen har økt. Løpet opplever mer oppmerksomhet: NRKs sendinger har 400 000 seere og en seerandel på 33 pst. Nettsiden har nesten en million besøk når arrangementet pågår, mye takket være resultat-service og GPS-tracking som gjør at du kan følge deltakerne underveis.

Komiteen synes Finnmarksløpet er et flott kultur- og idrettsarrangement som skaper positiv oppmerksomhet om Finnmarks flotte natur og spesielle kultur, samtidig har arrangementet bidratt til utviklin-

gen av populære produkter og opplevelser for turistene. Natur- og kulturturisme er en viktig næring for Norge.

Komiteen ønsker at Finnmarkløpet skal fortsette å utvikle seg positivt også i framtiden, slik at arrangementet øker oppmerksomheten rundt Finnmark som mål for vinterturisme.

Komiteen har merket seg at Norges Skiforbund har utpekt Narvik som Norges kandidat til å arrangere VM i alpint i 2027. VM i alpint er verdens største vinteridrettsarrangement etter OL, og det er lagt til grunn betydelige investeringer i anlegg og annen infrastruktur gjennom et samarbeid mellom offentlige og private aktører.

Komiteen mener at internasjonale idrettsbegivenheter på hjemmebane er en viktig inspirasjonskilde for alle som driver med idrett, kanskje særlig for barn og ungdom. Slike begivenheter har også et potensial til å øke interessen rundt, og deltakelsen i idrett og fysisk aktivitet.

Store mesterskap er dessuten en kilde til store idretts-, kultur- og fellesskapsopplevelser både for utøvere og publikum.

Norge er en ledende vinteridrettsnasjon og har naturlige forutsetninger for å arrangere større mesterskap for vinteridretter. Det kan også hevdes at vår posisjon som vinteridrettsnasjon gjør at det forventes at Norge påtar seg slike arrangementer.

Store internasjonale mesterskap har også interesse og betydning for rekruttering av frivillige til idretten. Gjennom mesterskap bygges det kompetanse som både framtidige arrangører og hele frivillighets-Norge vil nyte godt av. I tillegg vil den enkelte frivillige høste verdifulle erfaringer og styrke sin personlige kompetanse.

I et større perspektiv vil et VM i alpint kunne ha stor betydning for næringsutvikling både lokalt, regionalt og nasjonalt, i tillegg til norgesprofilering og utvikling av reiselivsnæringen.

Komiteen mener derfor på dette grunnlag at regjeringen må vurdere muligheten for at staten på egnet måte kan bidra til at Norge tildeles VM i alpint i Narvik.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti viser til at VM i orientering skal arrangeres i Østfold 12.–17. august 2019. Dette er det første hele VM uansett sportsgren i Østfold. Østfold o-krets og alle 8 o-klubbene har etablert arrangementselskapet VM Orientering 2019 AS, som har ansvaret for å planlegge og gjennomføre VM i 2019. Selskapets vedtekter er godkjent av Kulturdepartementet, og ingen i styret eller administrasjonen har verv eller ansettelsesforhold i Norsk Orientering. Disse medlemmer viser til at i det foreslåtte statsbudsjettet for 2019 er foreslått en bevilgning til VM Orientering 2019 med 2 mill. kroner, og at den opprinnelige søknaden var 7 mill. kroner.

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti støtter VM i orienterings opprinnelige stønad og ber regjeringen komme tilbake med resten av bevilgningen i revidert budsjett for 2019.

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet og Venstre, viser til at VM i orientering 2019 er tilgodesett med 2 mill. kroner i statsbudsjettet for 2019. Ut over dette er det også bevilget midler til anleggsstøtte over spillemidlene.

Kulturformål

3.3.3 Kap. 320 Norsk kulturråd, jf. kap. 3320

Forslag 2019: kr 1 208 106 000. Saldert budsjett 2018: kr 1 173 139 000.

Komiteen viser til at forslag til bevilgninger på kapitlet består av driftsmidler til Norsk kulturråd samt avsetninger til Norsk kulturfond og Fond for lyd og bilde. Komiteen merker seg at Norsk kulturråd har et viktig samfunnsoppdrag som består i å stimulere samtidens kunst- og kulturuttrykk.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Kristelig Folkeparti viser til at Kulturrådet skal drive med utviklingsarbeid, bistå kunst- og kulturprosjekter samt være rådgiver for staten i kulturspørsmål.

POST 1 DRIFTSUTGIFTER

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet viser til Arbeiderpartiets alternative budsjett, der det foreslås å bevilge 45 mill. kroner ut over regjeringens forslag.

POST 55 NORSK KULTURFOND

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet, Senterpartiet, Venstre og Kristelig Folkeparti, merker seg situasjonen for de store festivalene. Flertallet merker seg at festivalordningen er en del av Kulturfondet og forvaltes av Norsk kulturråd. Fondet er således omfattet av prinsippet om armlengdes avstand. Offentlige tilskudd til dels sammenlignbare festivaler som feks. Moldejazz og Kongsberg Jazzfestival ligger på veldig forskjellig nivå. Det er få eller ingen objektive kriterier som tilsier hvorfor ulikhetene er så store som de er. Flertallet mener at en videre utjevning mellom festivaler som er sammenlignbare i størrelse og kvalitet, bør gjennomføres.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet viser til Arbeiderpartiets alternative budsjett,

der det foreslås å bevilge 45 mill. kroner mer til Norsk kulturfond. Disse medlemmer peker på at av dette foreslås 15 mill. kroner øremerket til festivalstøtteordningen, som disse medlemmer mener er underfinansiert etter omleggingen av knutepunktordningen, der flere festivaler nå er inne i samme støtteordning.

Komiteens medlem fra Senterpartiet merker seg at enkelte av medlems- og interesseorganisasjonene som i dag mottar støtte fra Norsk kulturfond, finner det problematisk at de må søke midler i konkurranse med egne medlemmer, og at tilskuddet forvaltes etter en kunstfaglig vurdering som i realiteten er langt unna det disse organisasjonene driver med. Dette gjelder f.eks. Norsk jazzforum, FolkOrg, Klassisk og Norske Konsertarrangører.

Dette medlem viser til Senterpartiets alternative budsjett, hvor Senterpartiet foreslår en økt bevilgning til Kulturfondet på 18,5 mill. kroner. Midlene skal bl.a. gå til festivaler (+ 4 mill. kroner), fri scenekunst (+ 5 mill. kroner), visuell kunst (+ 5 mill. kroner), lesetiltak (+ 3 mill. kroner).

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti viser til at Norsk kulturråd gjennom forvaltningen av Norsk kulturfond sørger for en armlengdes avstand i forvaltningen av kulturmidler. Ved å styrke norsk kulturfond styrkes også den kulturelle grunnmuren. Dette medlem viser derfor til Sosialistisk Venstreparti sitt alternative budsjett, der det er satt av til sammen 134,9 mill. kroner mer enn regjeringen gjør til Norsk kulturfond. Brorparten av midlene, 115 mill. kroner, er satt av til fordeling av fondet selv på postene litteraturformål inkludert innkjøpsordningen, allmenne kulturformål, kulturvern inkludert immaterielt kulturvern, økt støtte til musikkfestivaler, arrangørstøtte for musikk, scenekunstformål og visuell kunst. Blant de øvrige er 8 mill. kroner satt av til en øremerket satsing på kunstkritikk, 5 mill. kroner er satt av til ny basisfinansiering for visuell kunst.

Komiteens medlemmer fra Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti viser til at bibliotek er en dannelsesinstitusjon, og bibliotekets kjerneverdier er å gi fri tilgang til kunnskap, informasjon og kultur. Det offentlige biblioteket er den profesjonelle fellesarenaen for litteratur, språk og leselyst, og dette skjer i samarbeid med skoler, frivillige organisasjoner og sivilsamfunnet. Derfor er det spesielt viktig at nærheten til bibliotek opprettholdes. Bibliotekene skal kunne brukes av de unge og eldre som er de minst mobile. Det er også viktig at Stortinget har en nasjonal politikk vedrørende bibliotek, ikke bare en statlig. Stortinget bør gi signaler til alle forvaltningsnivåer om hva man ønsker med biblioteket. Disse medlemmer mener nasjonale lisenser til digitale ressurser som

gjøres tilgjengelig for alle typer bibliotek, er økonomisk og ressursbesparende, jf. den offentlige nettbaserte kunnskapstjenesten helsebiblioteket.no.

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti viser til at partiet i sitt alternative budsjett også setter av 20 mill. kroner til et nasjonalt, digitalt mediebudsjett for bibliotekene.

Dette medlem viser til at Foreningen !les og Leser søker bok ved gjentatte anledninger har bedt om å bli fast post på statsbudsjettet og begrunner dette med at de ikke primært skal vurderes kunstfaglig, men som tiltak som skal styrke lesingen. Dette medlem viser derfor til Sosialistisk Venstreparti sitt alternative budsjett, der tilskuddet til de to organisasjonene, som samlet et på 11,1 mill. kroner, er flyttet til kap. 326 post 78.

Komiteen viser til at driftstilskuddene til interesseorganisasjonene på musikkfeltet ligger i Norsk kulturfond, og at disse organisasjonene derfor konkurrerer med sine egne medlemmer om de samme midlene.

Derfor mener komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti at disse organisasjonene bør finansieres over annet kapittel og post.

POST 50 (NY) ASSISTENTORDNING

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti viser til at midler til assistentordningen for kunstnere tidligere ble bevilget på egen post. Disse medlemmer er skeptiske til at stadig flere ordninger er lagt inn i Kulturrådet, samtidig som Norsk kulturfond har stort behov for økte bevilgninger.

Disse medlemmer fremmer på bakgrunn av dette følgende forslag:

«I forbindelse med statsbudsjettet for 2020 bes regjeringen flytte assistentordningen for kunstnere fra Norsk kulturråd tilbake til en egen post på Kulturdepartementets budsjett.»

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti viser til Sosialistisk Venstrepartis alternative budsjett, hvor det foreslås å styrke ordningen med 5 mill. kroner.

3.3.4 Kap. 321 Kunstnerformål

Forslag 2019: kr 556 605 000. Saldert budsjett 2018: kr 530 640 000.

Komiteen merker seg at målet for 2019 med denne posten er å lette etablering og stimulere utvikling av profesjonelt kunstnerisk virke, og sikre opphavspersoners vederlag for offentlig bruk av åndsverk. Komite-

en viser til at regjeringen har foreslått en bevilgning på kr 556 605 000 til postene under dette budsjettkapittel. Komiteen viser til viktigheten av stipender, garantiordninger og vederlag for å sikre en fri og uavhengig kunst.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti viser til at lønnsgapet mellom kunst- og kulturarbeidere og andre yrkesgrupper er økende. Skal vi ha et samfunn med et bredt og mangfoldig kulturliv, må det være mulig å leve som kunstner. Uten noen til å produsere kunsten vil kulturlivet stagnere.

Disse medlemmer peker derfor på behovet for å styrke og utvide eksisterende honorar- og stipendordninger og samtidig etablere nye ordninger.

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti viser til Sosialistisk Venstreparti sitt alternative budsjett, der det foreslås en rekke styrkinger av kunstnerøkonomien for til sammen 84 mill. kroner.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet og Sosialistisk Venstreparti viser til at kunstnerne henger etter i lønnsutviklingen. Disse medlemmer ber regjeringen endre forskrift om statens stipend og garantiinntekter for kunstnere, slik at arbeidsstipend, langvarige stipend og garantiinntekter som et minimum reguleres med en indeks lik rammen for lønnsoppjøret i staten. Dette må formuleres slik at Stortinget likevel står fritt til å beslutte en høyere økning.

POST 73 KUNSTNERSTIPEND M.M., *kan overføres*

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet viser til Arbeiderpartiets alternative budsjett, der det foreslås å bevilge 30 mill. kroner ut over regjeringens forslag. Disse medlemmer peker på at dette gir rom for 100 nye stipender i 2019.

Komiteens medlem fra Senterpartiet viser til Senterpartiets alternative budsjett, hvor det foreslås å øke bevilgningen med 2,6 mill. kroner.

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti viser til sitt alternative budsjett, der det er satt av 33 mill. kroner mer enn i regjeringens forslag, fordelt på 30 mill. kroner til 100 nye hjemler, og 3 mill. kroner til arbeidsstipend og honorarprøveordning for kuratorer.

POST 74 GARANTIINNTEKTER OG LANGVARIGE STIPEND, *overslagsbevilgning*

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti viser til Sosialistisk Venstreparti sitt alterna-

tive budsjett, der det er foreslått å øke bevilgningen med 5 mill. kroner under denne posten.

POST 75 VEDERLAGSORDNINGER, *kan overføres*

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti peker på at ordningen med utstillingshonorarer er et forsøksprosjekt som må gjøres til en fast ordning. Kunstnere skal ha betalt for arbeidet de utfører på oppdrag, og ordningen med utstillingshonorarer er en viktig forutsetning for at dette skal bli reelt. Disse medlemmer mener det er behov for en årlig opptrapping av bevilgningene til utstillingshonorarer.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet viser til Arbeiderpartiets alternative budsjett, der det foreslås å bevilge 20 mill. kroner til utstillingshonorar ut over regjeringens forslag.

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti viser Sosialistisk Venstreparti sitt alternative budsjett, der det er foreslått å øke vederlagsordningene med til sammen 20 mill. kroner. Dette er fordelt på en økning til vederlaget til forfattere med 5 mill. kroner, en utvidelse av utstillingshonorarene for visuelle kunstnere, tilskudd til utstillingsvederlag for kunstnere med 10 mill. kroner og en økning av honorarene for musikkensembler og kor med 5 mill. kroner.

Dette medlem viser til at kunstnerorganisasjonene og andre visningssteder i dag har en avtale om utstillingsvederlag, men arbeider for en ny og bedre avtale. Dette medlem mener det må opprettes en ny tilskuddsordning rettet mot utstillingsstedene, slik at det blir mulig å forbedre ordningen med utstillingsvederlag.

3.3.5 Kap. 322 Bygg og offentlige rom, jf. kap. 3322

Forslag 2019: kr 361 607 000. Saldert budsjett 2018: kr 393 698 000.

Komiteen er opptatt av at det sikres god etterbruk av kulturbygg. Særlig for Oslo sin del er flere sentrale kulturbygg planlagt fraflyttet. Det er viktig at disse bygningene tas i bruk til nye, egnede formål snarest mulig etter at nåværende anvendelse er avsluttet. Her bør det tas sikte på å gjøre byggene åpne og tilgjengelige i den grad det lar seg gjøre.

Komiteen mener at eksempelvis bankbygningen, som ga plass for det tidligere Samtidskunstmuseet på Bankplassen i Oslo, kunne få en ny bruk som viser respekt for bygningens historie og arkitektur, og samtidig gjør bygget i størst mulig grad åpent og tilgjengelig.

POST 70 NASJONALE KULTURBYGG, *kan overføres*

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet og Venstre, er glade for at regjeringen i sitt budsjettforslag har prioritert hele 18 nybygg av forskjellig art, over hele landet. Å bygge en slik ryggrad av kulturbygg med nasjonale oppgaver bidrar til at folk får bedre tilgang til et større mangfold av kulturopplevelser av kvalitet der de bor.

Et annet flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet, Venstre og Kristelig Folkeparti, viser til budsjettavtalen mellom regjeringspartiene og Kristelig Folkeparti, jf. Innst. 2 S (2018–2019), og foreslår på denne bakgrunn å bevilge en engangsstøtte på 5 mill. kroner til Knertenparken.

Komiteen viser til satsingen på bygging av nytt Vinje-senter for diktning og journalistikk i Vinje. Dette er en svært positiv satsing som skal dokumentere saksfelt ingen andre museer i dag dekker – romaner og noveller på bokmål og nynorsk, fortellinger om journalistikk som ingen andre har formidlet før, og forholdet mellom diktning og journalistikk. Midlene satt av til å etablere en avdeling av Nynorsk kultursentrum i Vinje i 2017, basisutstilling i 2018 og bygg i 2019 er avgjørende for å kunne realisere prosjektet. Komiteen vil likevel påpeke at Vinje-senteret bare har én fast ansatt, og at midler til drift ikke har økt i takt med midlene til utstilling og bygg. Videre utvikling av innholdet vil være avhengig av at det også fremover settes av friske midler til drift.

Komiteen viser til arbeidet med et nytt museumsbygg for Norsk Skogfinsk Museum. Å få på plass et museumsbygg er viktig for å sikre muligheten til å formidle kunnskapen og historien til en av Norges nasjonale minoriteter.

Komiteen viser til prosjektet med å etablere Fotografihuset i eget bygg på Sukkerbiten i Bjørvika i Oslo. Ambisjonen er å få etablert et opplevelsessenter for fotografi som både skal trekke tilreisende og være en inkluderende arena som involverer innbyggere i nærliggende områder. Komiteen oppfordrer regjeringen til å se nærmere på satsingen med tanke på fremtidig drift sammen med Oslo kommune.

Komiteen mener at Norsk Bergverksmuseum sårt trenger oppgradering og mer tidsmessige lokaler for å sikre de verdifulle samlingene som museet forvalter, og gi økt tilgjengelighet for et bredt publikum. Komiteen viser til at i 2008/2009 startet Statsbygg på oppdrag fra Kulturdepartementet prosjektering av et nytt museumsbygg (tilbygg) ved Norsk Bergverksmuseum. Realisering av prosjektet var i 2013 stipulert til 400 mill. kroner. I påvente av avklaring rundt byggeprosjektet har museet søkt departementet om midler til oppgradering av lokalene for å formidle den nasjonalt viktige historien knyttet til sølvverks-, myntverks-, og indus-

triproduksjon. Museet utreder nå hvordan eksisterende eiendom med fredede bygninger og lokaliteter for myntproduksjon kan utnyttes til utstillinger, formidlingsrom og kontorer. Komiteen ber departementet vurdere hvordan Norsk Bergverksmuseum kan utvikles og få formidlet sin historie.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet viser til Arbeiderpartiets alternative budsjett, der det foreslås å bevilge 53 mill. kroner ut over regjeringens forslag. Beløpet fordeler seg på nytt opera- og kulturhus Kristiansund med 10 mill. kroner, Skreimuseet Svolvær med 10 mill. kroner, Folkets Hus Sauda med 3 mill. kroner, Musea i Sogn og Fjordane med 5 mill. kroner og Norsk Industriarbeidermuseum, Vemork med 10 mill. kroner samt Knertenparken (Anne-Cath. Vestly-museet) med 5 mill. kroner og Beavivas med 10 mill. kroner.

Komiteens medlem fra Senterpartiet viser til Senterpartiets alternative budsjett, hvor det foreslås å bevilge 5 mill. kroner til oppstartsmidler for Skogfinsk museum i Hedmark. Det foreslås 3 mill. kroner til videreutvikling av prosjektet Nøstetangen norsk glassmuseum i Buskerud.

Komiteen er kjent med at Norsk Industriarbeidermuseum (NIA) arbeider med utvikling og realisering av prosjektet Jakten på tungtvannskjelleren – Hydrogenfabrikken på Vemork. I 2018 har arbeidet konsentrert seg om planlegging, prosjektering og finansiering av et nytt sikrings- og museumsbygg over restene av tungtvannskjelleren, som ble avdekket etter en arkeologisk utgraving høsten 2017. Det er utarbeidet skisser for det nye sikrings- og museumsbygget. Da det viser seg at vær og vind påvirker dette kulturminnet på en svært negativ og utfordrende måte, er nå en midlertidig sikring av kjelleren for vinteren 2018–2019 under oppføring.

Komiteen er svært bekymret for at kulturminnet «Tungtvannskjelleren» nå forvitrer. Arbeidet med å etablere et sikringsbygg haster, og komiteen minner om at tungtvannskjelleren og bygningselementene som er avdekket, er fredet etter kulturminneloven.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet og Senterpartiet ser viktigheten av å prioritere prosjektet på Vemork og mener staten må ta ansvar i forbindelse med realiseringen av et sikrings og museumsbygg over tungtvannskjelleren. Disse medlemmer viser for øvrig til sine alternative budsjett, der det foreslås henholdsvis 10 og 12 mill. kroner til å sikre Tungtvannskjelleren.

POST 78 YMSE FASTE TILTAK

Komiteen ser positivt på oppstart for Saemien Sijte. Det vises til forslag om startbevilgning for prosjektet i 2019, innenfor husleieordningen i staten på kap. 2445 Statsbygg, post 31 under Kommunal- og moderniseringsdepartementets budsjett. Komiteen ber regjeringen følge opp bevilgningen i 2020 og 2021 for å sikre ferdigstilling i 2021.

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti viser til Sosialistisk Venstreparti sitt alternative budsjett, der det er foreslått å øke tilskudd til nasjonale kulturbygg med 25 mill. kroner, fordelt på 20 mill. kroner til opera- og kulturhus i Kristiansund og 5 mill. kroner til Norsk Skogfinsk Museum.

3.3.6 Kap. 323 Musikk og scenekunst, jf. kap. 3323

Forslag 2019: kr 2 917 507 000. Saldert budsjett 2018: kr 2 823 995 000.

Komiteen viser til at bevilgningene under dette kapittelet omfatter statlige bevilgninger til Riksteatret og tilskudd til nasjonale institusjoner, region-/ landsdelsinstitusjoner, region- og distriktsoperaer og en rekke andre mindre tiltak på musikk- og scenekunstområdet. Komiteen merker seg departementets overordnede mål med bevilgningene, som er å bidra til at alle kan få tilgang til kunst og kultur av høy kvalitet og å fremme kunstnerisk utvikling og fornyelse.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet viser til Arbeiderpartiets alternative budsjett, der det foreslås en samlet bevilgning på 64 mill. kroner ut over regjeringens forslag under dette kapitlet.

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti viser Sosialistisk Venstreparti sitt alternative budsjett, der det under dette kapittelet er foreslått en samlet økning på 126 mill. kroner.

POST 1 DRIFTSUTGIFTER

Komiteen merker seg at bevilgningene på denne posten i hovedsak skal dekke driftsutgiftene ved Riksteatret, utenom turnévirkomheten. Komiteen understreker Riksteatrets betydning som teater for hele landet. Komiteen vil spesielt peke på betydningen av at Riksteatret samarbeider med andre teatre om å bringe gode oppsetninger til et større publikum.

POST 21 SPESIELLE DRIFTSUTGIFTER, *kan overføres*

Komiteen viser til at bevilgningen skal dekke utgifter til Riksteatrets turnévirkomhet, og at Riksteatret forventer høyere inntekter i 2019 enn tidligere budsjettet. Komiteen merker seg at utgiftsbevilgningen derfor foreslås økt i samsvar med tilsvarende endring i inntektsbevilgningen.

POST 22 FORSVARETS MUSIKK

Komiteen viser til at bevilgningen på posten skal dekke 40 pst. av utgiftene til drift av fire av Forsvarets musikkorps.

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet og Venstre, er opptatt av at Forsvarets musikk skal kunne videreføres med vilkår i tråd med Stortingets vedtak, slik at det ikke skal påvirke struktur og antall årsverk når det gjelder musikere og kunstneriske ledere. Videre merker flertallet seg at bevilgningen på denne posten skal definnansiere 40 pst. av fire av korpene i Forsvarets musikk. Hovedansvaret for finansieringen, samt oppfølgingen av enigheten i stortinget, jf. Innst. 62, er lagt til Forsvaret og Forsvarssjefens ansvarsområde. Flertallet har merket seg at det har vært Forsvarets musikk sitt ønske å fortsatt være underlagt Forsvaret og Forsvarsdepartementets område. Eventuelle endringer i tråd med enigheten gjøres derfor ikke under statsbudsjettets rammeområde 3.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti viser til at intensjonen i stortingsvedtaket om Forsvarets langtidsplan, jf. Innst. 62 S (2016–2017), der det ble bestemt å videreføre Forsvarets musikkorps (FMUS) i uendret form, men å se på organiseringen av administrative ressurser, står fast. Det var 180 årsverk i FMUS da langtidsplanen ble vedtatt, i tillegg ble fem administrative stillinger finansiert utenfor årsverksrammen.

Disse medlemmer viser til tilbakemeldinger på høringen om statsbudsjettet, hvor det ble påpekt at Forsvarets musikk fra 1. august i år mistet åtte musikerstillinger og fire dirigentstillinger. Disse medlemmer mener at den reduksjonen som Forsvaret har gjennomført, ikke er i tråd med Stortingets vedtak, og ber regjeringen sørge for at disse stillingene legges inn i budsjettet igjen.

Disse medlemmer merker seg at de faktiske bevilgningene til Forsvarets musikk i stor grad er avhengig av interne disponeringer utført av Forsvarssjefen. Dette gir usikkerhet for korpene drift, og disse medlemmer ønsker derfor at de faktiske bevilgningene til korpene skal fremkomme av regjeringens budsjettproposisjon.

Disse medlemmer vil også be om at regjeringen utreder en ny modell for organisering og finansiering av Forsvarets musikk, en modell der både Forsvarets behov ivaretas, men også de allmennkulturelle formålene og kulturforvaltningsperspektivet.

Disse medlemmer viser til sine respektive partiers alternative statsbudsjett, rammeområde 8, hvor det foreslås 15 mill. kroner ut over regjeringens forslag

på kap. 1795 post 1 for å beholde fem fullverdige korps i Forsvarets musikk.

Komiteens medlem fra Senterpartiet viser til Senterpartiets alternative budsjett, hvor det foreslås 15 mill. kroner for å unngå denne underfinansieringen av Forsvarets musikk. Det foreslås 5 mill. kroner over kap. 323 post 22, og 10 mill. kroner over kap. 1720 post 1.

POST 60 LANDSDELSMUSIKERORDNINGEN I NORD-NORGE

Komiteen viser til at bevilgningen gjelder driftstilskudd til Landsdelsmusikerordningen i Nord-Norge, som består av Musikk i Nordland, Kultur i Troms, Scene Finnmark og Nordnorsk Jazzsenter.

POST 70 NASJONALE INSTITUSJONER

Komiteen viser til at bevilgningen under denne posten gjelder driftstilskudd til Dansens Hus, Den Norske Opera & Ballett, Oslo-Filharmonien, Musikksekskapet Harmonien, Den Nationale Scene, Det Norske Teatret og Nationaltheatret. Komiteen merker seg at Nationaltheatrets hovedbygning skal rehabiliteres, og at forprosjekt for byggeprosjektet er igangsatt i 2018 og videreføres i 2019.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti viser til at de nasjonale institusjonene gjennom flere år har fått osthøvelkutt gjennom regjeringens ABE-kutt. Dette er institusjoner som allerede driver svært effektivt, og når de nå får ytterligere kutt går det ut over kvaliteten i tjenesten.

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti viser til Sosialistisk Venstreparti sitt alternative budsjett, der det er foreslått en økning på 40 mill. kroner ut over regjeringens forslag til budsjett.

POST 71 REGION-/LANDSDELSINSTITUSJONER

Komiteen viser til at finansieringen av region-/landsdelsinstitusjonene er delt mellom staten og regionene. Det er en forutsetning for statstilskuddet at regionene bevilger sin andel, jf. forslag til vedtak V nr. 1 i proposisjonen.

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti peker på at også region- og landsdelsinstitusjonene de siste årene har merket effekten av osthøvelkutt i driftsbudsjettene. Dette medlem viser derfor til Sosialistisk Venstreparti sitt alternative budsjett, der det er satt av 15 mill. kroner mer enn i regjeringens forslag til budsjett, til fordeling til institusjonene under posten.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet viser til Arbeiderpartiets alternative budsjett,

der det foreslås å bevilge 10 mill. kroner ut over regjeringens forslag. Beløpet fordeler seg med 5 mill. kroner til Carte Blanche og 5 mill. kroner til Turneteatret Trøndelag.

POST 73 REGION- OG DISTRIKTSOPERA

Komiteen viser til at bevilgningene på denne posten gjelder driftstilskudd til følgende operatiltak: Bergen Nasjonale Opera, Opera Nordfjord, Opera Rogaland, Opera Trøndelag, Opera Østfold, Operaen i Kristiansund, OscarsborgOperaen og Ringsakeroperaen. Komiteen merker seg at finansieringen av operatiltakene er delt mellom staten og regionen. Det er en forutsetning for statstilskuddet at regionen bevilger sin andel, jf. forslag til vedtak V nr. 2 i proposisjonen.

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet, Venstre og Kristelig Folkeparti, viser til budsjettavtalen mellom regjeringspartiene og Kristelig Folkeparti, jf. Innst. 2 S (2018–2019), og foreslår på denne bakgrunn å bevilge et tilskudd på 1,5 mill. kroner til OscarsborgOperaen.

Komiteen har merket seg at Opera Østfold oppnår gode resultater. Operaen har inngått en forpliktende samarbeidsavtale med det regionale profesjonelle orkesteret Det Norske Blåseensemble. I tillegg samarbeider de med andre profesjonelle kulturinstitusjoner som Wermland Opera og Göteborgsoperaen. Opera Østfold har sterk forankring i Østfold fylkeskommune og Halden kommune.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet viser til Arbeiderpartiets alternative budsjett, hvor det foreslås en bevilgning på 1,5 mill. kroner til OscarsborgOperaen.

Disse medlemmer påpeker at distriktsoperaene har vært forholdsmessig ulikt behandlet i fordelingen av midler over år, og viser til at den sist stiftede Opera Rogaland siden oppstarten i 2015 har mottatt lavest statstilskudd av distriktsoperaene. Disse medlemmer merker seg bevilgningen for 2019, og påpeker behovet for en flerårig opptrapping av tilskuddet slik at Opera Rogaland kommer opp på et nivå som de resterende distriktsoperaene.

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti registrerer at staten ikke har fulgt opp Opera Østfold på samme nivå som andre region- og distriktsoperaer.

Dette medlem peker på at også regions- og distriktsoperaen de siste årene har merket effekten av osthøvelkutt i driftsbudsjettene. Dette medlem viser derfor til Sosialistisk Venstreparti sitt alternative budsjett, der det er satt av 10 mill. kroner mer enn i regjeringens forslag til budsjett, til fordeling til institusjonene under posten. I tillegg er det satt av 8 mill. kroner til nytt

bygg til Det Samiske Nasjonalteatret Beavivvás, slik at Sosialistisk Venstreparti i sitt alternative budsjett bruker 18 mill. kroner under posten.

POST 74 (NY) STØTTEORDNING FOR FRI DANS OG SCENEKUNST

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet og Sosialistisk Venstreparti merker seg at en rekke grupper innen både teater og dans i det frie scenekunstheltet mister eller står i fare for å miste nødvendig økonomisk støtte. Etter ekstraordinær tildeling fra Kulturrådet i år, i påvente av nye retningslinjer for basisordningen, er det fortsatt kompanier det ikke er funnet løsning for, som Studium Actoris og Stella Polaris. Dette er viderekommende grupper og kompanier som er unike og viktige tilbud ikke bare i sine regioner eller nasjonalt, men også internasjonalt.

Derfor viser komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti til Sosialistisk Venstrepartis alternative statsbudsjett, hvor det foreslås å opprette en ny post hvor det bevilges 10 mill. kroner til langsiktig driftstøtte til viderekommende grupper, som skal utvikles sammen med feltet.

POST 78 YMSE FASTE TILTAK

Komiteen viser til at bevilgningen på posten skal dekke tilskudd til ymse faste tiltak på musikk- og scenekunstheltet.

Komiteen merker seg at Fyllingsdalen teater er et av landets største og mest aktive teatermiljø, og har alltid hatt hovedfokus på barn, ungdom og profesjonelle medvirkende. Aktiviteten ved teateret er mangfoldig, og det drives både med regional talentutvikling og publikumsrettet teaterproduksjon. Teaterets ledelse har over tid opplevd at det ikke lenger er mulig å opprettholde dagens aktivitetsnivå under de økonomiske rammer som er gjeldende – stiftelsens styre kan ikke sitte med et slikt ansvar lenger og må ta konsekvensen av det. Komiteen merker seg at teateret har søkt om driftstøtte for huset, slik at det blir mulig både å videreføre og videreutvikle tilbudet til den unge målgruppen.

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet, Venstre og Kristelig Folkeparti, viser til at det i budsjettavtalen mellom regjeringspartiene og Kristelig Folkeparti, jf. Innst. 2 S (2018–2019), ble foreslått å be regjeringen vurdere opprettelsen av et profesjonelt kringkastingskor i tilknytning til NRK, som etter modell fra Kringkastingsorkesteret skal ha institusjonelle forutsetninger til å drive stabil kunstnerisk virksomhet på høyt nivå. Flertallet viser til at forslaget ble vedtatt ved behandlingen av finansinnstillingen.

Flertallet viser til budsjettavtalen og foreslår på denne bakgrunn å bevilge et tilskudd på 2 mill. kroner til Skuespiller- og danseralliansen, samt et tilskudd på 0,5 mill. kroner til Kirkemusikksenter Nord.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet viser til Arbeiderpartiets alternative budsjett, der det foreslås å bevilge 54,5 mill. kroner ut over regjeringens forslag. Beløpet fordeler seg med 12 mill. kroner til Skuespiller- og danseralliansen, 30 mill. kroner til Musikkutstysordningen, 1 mill. kroner til Danse- og teatersentrum, 1,5 mill. kroner til Norske Festivaler, 5 mill. kroner til Innlandet Symfonetta, 2,9 mill. kroner til etablering av regionteater Østfold, og 100 000 kroner til Studium Actoris og 2 mill. kroner til Melahuset, 0,5 mill. kroner til Kirkemusikksenter Nord og 1 mill. kroner til Fargespill i Bergen.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet og Senterpartiet registrerer at Musikkutstysordningen fra 2019 utvides til flere musikksjangre, samt amatørteater og andre frivillige teaterformål. Det er behov for å tilføre utstysordningen mer midler som følge av denne utvidelsen. Bevilgningen regjeringen foreslår i statsbudsjettet er ikke tilstrekkelig for å dekke behovet.

Komiteens medlemmer fra Senterpartiet foreslår i sitt alternative budsjett 10 mill. kroner ut over regjeringens forslag. Dette medlem viser til Senterpartiets alternative budsjett, hvor det foreslås å øke bevilgningen til Musikkutstysordningen med 10 mill. kroner og med 2 mill. kroner til Skuespiller- og danseralliansen.

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet, Senterpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Venstre, viser til at Skuespiller og danseralliansen (SKUDA) har vært et svært effektivt tiltak for å sikre dansere og skuespillere trygghet og forutsigbarhet, samtidig som det sikrer at kunstnerne kan utvikle sin kunstneriske kompetanse mellom jobber.

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti viser derfor til Sosialistisk Venstreparti sitt alternative budsjett, der det er foreslått en økning på 5 mill. kroner til SKUDA, slik at de kan tilby jobb til flere, og 1 mill. kroner til en utredning av en opprettelse av en tilsvarende musikkallianse for å styrke musikeres rettigheter.

Dette medlem viser til sitt alternative budsjett, der det er foreslått å øke bevilgningen på posten med til sammen 45 mill. kroner.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet og Sosialistisk Venstreparti viser videre til at en sjangernøytral musikkutstyrsordning er et positivt tiltak, men at behovet for økte bevilgninger er større enn det som er foreslått av regjeringen.

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti viser til Sosialistisk Venstreparti sitt alternative budsjett, der det er satt av 20 mill. kroner mer enn i regjeringens forslag til budsjett til Musikkutstyrsordningen. Dette medlem viser videre til at Sosialistisk Venstreparti i sitt alternative budsjett foreslår en økt bevilgning ut over regjeringens budsjett på 10 mill. kroner til de regionale kompetansesentrene for dans, 3 mill. kroner til Det Norske Blåseensemblet 5 mill. kroner til Østfoldteateret og 1 mill. kroner til en økning til Avant Garden.

Dette medlem merker seg det sterke engasjementet og arbeidet for å omorganisere Scenekunst Østfold til en selvstendig kulturinstitusjon, med mål om å bli regionteater. Østfoldteatret skal engasjere og inkludere hele befolkningen og være aktuell i formidling og dialog med barn og unge. Det regionale teatret i Østfold får et vesentlig mindre statlig bidrag enn sammenlignbare teatre. Regionen ber om at staten øker sitt bidrag, slik at Østfoldteatret kan bli en av flere sterke kulturinstitusjoner i Viken. Dette medlem foreslår å flytte tilskuddet til Post 71 Region- og landsdelsinstitusjoner.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti viser til Elden utendørsteater, som er Trøndelags største utendørsteater med profesjonelle kunstneriske team, amatører som barn og ungdom og hundrevis av frivillige, men som faller mellom ulike støtteordninger. Disse medlemmer ber regjeringen om å se på støtteordningene for å kunne gi tiltak som Elden støtte.

3.3.7 Kap. 325 Allmenne kulturformål, jf. 3325

Forslag 2019: kr 358 989 000. Saldert budsjett 2018: kr 451 035 000.

Komiteen merker seg at kapitlet omfatter tilskudd til et bredt spekter av formål på tvers av flere deler av kulturfeltet, blant annet den statlige virksomheten Kulturtanken – Den kulturelle skolesekken Norge, forsikring og utviklingsmidler, kulturell og kreativ næring, norsk-russisk og annet internasjonalt kultursamarbeid i nordområdene, Nobels Fredssenter og talentutvikling. Komiteen merker seg at regjeringen og Sametinget er blitt enige om at det fra 2019-budsjettet etableres en budsjettordning der overføringen til Sametinget over statsbudsjettet i utgangspunktet samles på én budsjettpost under Kommunal- og moderniseringsdepartementets budsjett. På bakgrunn av dette

merker komiteen seg at post 53 avvikles ved at 85,7 mill. kroner til Sametingets arbeid med å legge til rette for et levende og mangfoldig samisk kunst- og kulturliv rammeoverføres Kommunal og moderniseringsdepartementet kap. 560 Samiske formål, post 50 Samisk språk, kultur og samfunnsniv.

Komiteen merker seg at bevilgningene over kapitlet skal bygge opp under departementets overordnede mål om å bidra til at alle kan få tilgang til kunst og kultur av høy kvalitet, samt å fremme kunstnerisk utvikling og fornyelse.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet viser til at regjeringen fra og med inneværende år har overført post 85 til spilleoverskuddet fra Norsk Tipping AS, og samtidig foretatt en betydelig økning av bevilgningen til 93 mill. kroner for 2018. Disse medlemmer viser videre til at regjeringens svar på spørsmål nr. 247 fra finanskomiteen bekrefter at ordningen bidrar til en betydelig skjevfordeling over landet, der eksempelvis Finnmark er uten bevilgning, mens Oslo får 26 mill. kroner. Dessuten at støtten nå er det tredje største av formålene innen kultur, og eksempelvis nær dobbelt så stort som bevilgningen til kulturbygg. Disse medlemmer foreslår at formålet «Kulturkort for ungdom» tas inn som nytt formål under fordeling av spillemidler til kulturformål i 2019 med 40 mill. kroner, og at formålet «Gaveforsterkningsordningen» reduseres tilsvarende.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti viser til at det har blitt bevilget 238 mill. kroner gjennom gaveforsterkningsordningen siden den ble innført. Disse medlemmer viser videre til at 60 pst. av givene er stiftelser med formål om å donere penger til slike formål. Dette viser at det i mindre grad er blitt tilført nye givere. Videre viser disse medlemmer til at kun 5 pst. av tildelingene har gått til tiltak eller virksomheter i de tre nordligste fylkene.

På denne bakgrunn foreslår disse medlemmer følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen gjennomføre en ekstern evaluering av gaveforsterkningsordningen og komme tilbake til Stortinget på egnet vis.»

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti viser til merknad under kap. 335, ny post 70 Støtteordning for likestillingstiltak på kulturfeltet.

POST 1 DRIFTSUTGIFTER

Komiteen merker seg at bevilgningen under posten skal dekke lønns- og driftsutgifter for Kulturtanken, samt evaluerings- og kvalitetsutviklingsarbeid og andre

typer fellestiltak på kulturområdet i departementets regi.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet viser til Arbeiderpartiets alternative budsjett, der det foreslås å øke bevilgningen til Scenekunstbruket med 15 mill. kroner. Disse medlemmer peker på at Scenekunstbruket leverer scenekunstopplevelser av høy kvalitet til barn og unge over hele landet.

POST 21 FORSKNING, UTREDNING OG SPEIELLE DRIFTSUTGIFTER, *kan overføres*

Komiteen merker seg at bevilgningen over posten omfatter midler til forskning, utredning og statistikk, samt spesielle driftsutgifter på Kulturdepartementets ansvarsområder. Komiteen merker seg videre at utgifter knyttet til Nasjonale eksperter til Kreativt Europa, som tidligere har vært finansiert over flere poster, nå samles under post 21. Posten er med bakgrunn i dette økt med 6,2 mill. kroner, mot tilsvarende reduksjon av kap. 300 post 21 og kap. 334 post 1. I tillegg er det tilbakeført 400 000 kroner fra kap. 542 Internasjonalt IKT-samarbeid og utviklingsprogram, post 1 Driftsutgifter, på Kommunal- og moderniseringsdepartementets budsjett, som har vært knyttet til EU-programmet Safer Internet. Komiteen merker seg at posten foreslås økt med 5 mill. kroner med bakgrunn i at det for 2019 forventes økte utgifter til prosjekter, blant annet digitaliserings- og omstillingsprosjekter.

POST 52 NORGES FORSKNINGSRÅD

Komiteen merker seg at posten omfatter bevilgninger til kulturforskning og forvaltes av Norges forskningsråd.

POST 71 KULTUR SOM NÆRING

Komiteen merker seg at bevilgningen på posten skal dekke utgifter knyttet til tiltak som styrker kunnskapen om kultur som næring og kompetansen om entreprenørskap og forretningsdrift.

POST 72 KULTURSAMARBEID I NORDOMRÅDENE

Komiteen merker seg at bevilgningen på posten omfatter tilskudd til norsk-russisk kultursamarbeid og arbeid med å legge til rette for og bidra til kultursamarbeid over grensen til nordområdene.

Komiteen merker seg at avsetningen foreslås det tildelt 2,4 mill. kroner til Pikene på broen og 2,2 mill. kroner til Samovarteatret. I tillegg foreslås 3 mill. kroner til kulturprogrammet Barentskult, tilsvarende bidraget fra de andre tilskuddspartene.

Komiteen merker seg videre at det også fordeles midler til Barentssekretariatet på inntil 0,5 mill. kroner for bistand i det norsk-russisk kultursamarbeidet og

300 000 kroner i bidrag til Den Nordlige Dimensjons kultursamarbeid.

POST 73 (NY) NASJONAL STØTTEORDNING FOR AKTIVITETS- OG KULTURTILBUD, BARN OG UNGE

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti viser til at det er avgjørende for bruk av kultur at man i tidlige år har råd og mulighet til å oppsøke de arenaene som tilbys. For barn og ungdom er pris ofte et hinder. Dette medlem mener derfor det bør opprettes en nasjonal støtteordning for aktivitets- og kulturtilbud til barn og unge. Støtteordningen skal gå til fylkeskommunalt administrerte ordninger som legger til rette for rabatter og kulturkort eller kulturapper som gir ungdom informasjon og billigere priser. Dette medlem viser til Sosialistisk Venstreparti sitt alternative budsjett, der det er foreslått 30 mill. kroner til en ny, nasjonal støtteordning til aktivitets- og kulturtilbud for barn og unge.

POST 75 EUS PROGRAM FOR KULTUR OG AUDIOVISUELL SEKTOR M.M., *kan overføres*

Komiteen merker seg at posten skal dekke utgifter til norsk deltakelse i EUs program for kultur og audiovisuell sektor, «Kreativt Europa 2014–2020». Programmet har en samlet ramme på 1,46 mrd. euro. Bevilgningen på posten er 40 mill. kroner og er tilpasset størrelsen på Norges bidrag de to siste årene. Komiteen merker seg videre at formålet med Kreativt Europa er å fremme kulturelt og språklig mangfold i Europa og å fremme europeisk kulturarv, samt at ansvaret for å veilede og informere norske søkere er delt mellom Kulturrådet og Norsk filminstitutt.

POST 78 YMSE FASTE TILTAK

Komiteen merker seg at bevilgningen på posten skal dekke tilskudd til ulike allmenne kulturformål. Komiteen merker seg at det i bevilgningsforslaget for 2019 er innarbeidet en økning på 3,7 mill. kroner til tiltak som skal styrke arbeidet med mangfold, integrering og bekjempelse av fattigdom.

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet, Venstre og Kristelig Folkeparti, viser til budsjettavtalen mellom regjeringspartiene og Kristelig Folkeparti, jf. Innst. 2 S (2018–2019), og foreslår på denne bakgrunn å øke tilskuddet til Norsk kulturforum med 1 mill. kroner, og å bevilge tilskudd på henholdsvis 2 mill. kroner til Melahuset og 1 mill. kroner til Fargespill i Bergen.

Et annet flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet og Venstre, er svært glade for at regjeringen foreslår å bevilge 1,5 mill. kroner til

Balansekunst, under tiltak som skal styrke arbeidet med mangfold, integrering og bekjempelse av fattigdom.

Komiteen viser til at Balansekunst er et initiativ som kommer nedenfra, hvor en samlet kulturbransje har identifisert et problem i egen bransje i etterkant av metoo og funnet frem til konkrete løsninger. Komiteen støtter ambisjonene som ligger i denne type grasrotinitiativ. Forebyggende samlinger i forkant av store kulturarrangement, rådgivningstjeneste, kartlegging, holdningskampanje, konferanse og erfaringsbank er alle gode svar på hvordan man skal motvirke seksuell trakassering.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti viser til at Balansekunst endelig får en bevilgning for sitt arbeid mot seksuell trakassering og for likestilling i kulturlivet i statsbudsjettet for 2019.

Disse medlemmer mener at tilskuddet til Balansekunst må være flerårig. Bevisstgjørings- og kunnskapsarbeidet vil kreve en langsiktig innsats.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet viser til Arbeiderpartiets alternative budsjett, der det foreslås å bevilge 10 mill. kroner mer enn regjeringens forslag til Balansekunst. Disse medlemmer peker på at Balansekunst lenge har gjort et viktig arbeid og bør settes i stand til å gjøre mer i arbeidet mot seksuell trakassering.

Komiteens medlem fra Senterpartiet viser til Senterpartiets alternative budsjett, hvor det foreslås å øke bevilgningen til Balansekunst med 1,25 mill. kroner.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Kristelig Folkeparti viser til at Norsk kulturforum arbeider for å fremme forståelsen for kulturlivets betydning i samfunnet. Medlemmene er kommuner, fylkeskommuner og offentlige og halvoffentlige institusjoner og organisasjoner. Norsk kulturforum engasjerer seg i kulturpolitiske spørsmål og arbeider for å styrke medlemmenes faglige kompetanse slik at kunst og kultur kan bli en vesentlig bidragsyter til å skape gode lokalsamfunn som gir mennesker økt livskvalitet.

Disse medlemmer viser til at Norsk kulturforum opprinnelig var foreslått kuttet i regjeringens forslag til statsbudsjett, og støtter Kristelig Folkeparti som i forhandlinger fikk reversert dette. Disse medlemmer mener at Norsk kulturforum er en viktig kunnskapsressurs i den offentlige kulturpolitikken og derfor må sikres forutsigbar driftstøtte.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet viser til Arbeiderpartiets alternative budsjett, der det foreslås å øke bevilgningen med 44 mill. kroner ut over regjeringens forslag. Beløpet fordeler seg med 10 mill. kroner til Balansekunst, 5 mill. kroner til UKM, 2 mill. kroner til Norsk publikumsutvikling, 2 mill. kroner til Norsk kulturforum, 10 mill. kroner til Den kulturelle spaserstokken, 5 mill. kroner til Stiklestad Nasjonaljubileum, 5 mill. kroner til Kultur i fengsel (pilotprosjekt i Østfold), og 5 mill. kroner til Popsenteret.

Komiteens medlem fra Senterpartiet foreslår å bevilge 1 mill. kroner til Norsk kulturforum (NOKU). Dette medlem anerkjenner NOKUs arbeid og viser til at det er en interesse- og kompetanseorganisasjon for kultursektoren i kommuner og fylkeskommuner over hele landet. De samler og deler kunnskap og erfaringer med det formål å styrke den lokale kultursektoren.

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti viser til Sosialistisk Venstreparti sitt alternative budsjett, der det er foreslått en økning på 2,9 mill. kroner ut over regjeringens forslag, fordelt på 400 000 kroner til teksting av teater, 1,5 mill. kroner til Norsk publikumsutvikling og 1 mill. kroner til Norsk kulturforum.

POST 79 TIL DISPOSISJON, *kan nyttes under post 1*

Komiteen merker seg at departementet har satt av et engangstilskudd på 0,5 mill. kroner til Foreningen Norden i anledning av foreningens 100-årsjubileum i 2019.

POST 82 NOBELS FREDSSENTER

Komiteen merker seg at bevilgningen over posten omfatter tilskudd til drift av Nobels Fredssenter.

POST 86 TALENTUTVIKLING

Komiteen merker seg at bevilgningen på denne posten gjelder Talent Norge AS, som stimulerer til privat støtte til programmer for kunstfaglig utvikling av talenter på veien mot en profesjonell karriere.

Komiteen har merket seg Talent Norges (TN) pilotarbeid med økt likestilling i filmbransjen, Kvinnesatsingen, og peker på at dette er et konkret og godt likestillingsprogram for en del av kulturbransjen som har likestillingsutfordringer. Komiteen har merket seg at TN kunne tenke seg å overføre dette arbeidet også til andre kunstsektorer, og støtter dette.

3.3.8 **Kap. 326 Språk-, litteratur- og bibliotekformål, jf. kap. 3326**

Forslag 2019: kr 850 112 000. Saldert budsjett 2018: kr 805 786 000.

Komiteen mener at tilgangen til god litteratur er avgjørende for samfunnets utvikling.

Komiteen merker seg at det er flere viktige mål som er lagt til grunn for bevilgningene i 2019. Biblioteksektoren skal styrkes som aktiv formidler av kunnskap og kulturarv og legge til rette for at folkebibliotekene blir aktuelle og uavhengige møteplasser og arenaer for offentlig samtale og debatt.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet viser til Arbeiderpartiets alternative budsjett, der det foreslås å øke bevilgningen under dette kapitlet med 8,3 mill. kroner ut over regjeringens forslag.

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti ser at overgangen fra de tradisjonelle bøkene til digitale plattformer vil endre hvordan litteratur for barn og unge oppleves og konsumeres. Dette medlem mener det vil være et behov for å utrede hvordan overgangen til en digital hverdag påvirker leseferdigheter, språkutvikling og litterære kunstoppvelser. Dette medlem mener også det er viktig å se nærmere på hvordan små miljøer med smale fagområder får rom til å utvikle seg.

Dette medlem fremmer på denne bakgrunn følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen komme tilbake med en utredning om digitaliseringens påvirkning på leseferdigheter, leseopplevelser, språkutvikling og -opplevelse.

«Stortinget ber regjeringen komme tilbake med en gjennomgang av hvordan barne- og ungdomslitteraturen og fagmiljøene knyttet til denne kan styrkes.»

Dette medlem vil understreke betydningen av at litteraturformidling til barn og unge foregår på barn og unges premisser, og foreslår derfor følgende:

«Stortinget ber regjeringen komme tilbake med en sak om framtidig formidling av barne- og ungdomslitteratur.»

POST 1 DRIFTSUTGIFTER

Komiteen merker seg at posten for driftsutgifter foreslås økt til 641 287 000 kroner. Bevilgningen dekker lønns- og driftsutgiftene for Nasjonalbiblioteket, Norsk lyd- og blindeskrift og Språkrådet, foruten 5,6 mill. kroner til Statens kartverk for ivaretagelsen av forvaltningsoppgaver etter stedsnavnloven og enkelte utgifter i departementets regi.

POST 21 SPESIELLE DRIFTSUTGIFTER, *kan overføres*

Komiteen merker seg at bevilgningen omfatter midler til utvikling og drift av infrastruktur og fellestjenester for folkebibliotekene.

POST 45 STØRRE UTSTYRSANSKAFFELSER OG VEDLIKEHOLD, *kan overføres*

Komiteen merker seg at posten gjelder Nasjonalbibliotekets investeringer, samt at bevilgningen i hovedsak skal dekke oppgraderinger og utskiftninger av den tekniske infrastrukturen, inkludert digitalt sikringsmagasin.

POST 73 SPRÅKORGANISASJONER

Komiteen merker seg at det på denne posten gis tilskudd til språkorganisasjoner og andre språktiltak.

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet, Senterpartiet, Venstre og Kristelig Folkeparti, mener de to barne- og ungdomssatsingene til Landssamanslutninga av nynorskkommunar (LNK) er to svært vellykkede og viktige tiltak. Både framtida.no og framtidajunior.no leverer journalistikk som barn og ungdom ikke får tilgang til på nynorsk ellers. Flertallet oppfordrer regjeringen til å se på hvordan man kan sikre at disse satsingene kan videreføres.

Et annet flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet og Venstre, merker seg Riksmålsforbundets arbeid for et bedre språk og høyere språkbevissthet hos alle som bruker norsk i tale og skrift. Godt språk er en forutsetning for fornuftig meningsutveksling og demokrati. Godt språk er nødvendig for tilegnelse av kunnskap, spesielt innenfor utdanning. Riksmålsforbundet jobber for bedre norskundervisning på alle skoletrinn og har blant annet en satsing på hjelp til norskeksamen i direkte nettmøter. Dette, sammen med språktjenester på nettet, har de senere år seilt opp som viktige hjelpemidler for dem som er opptatt av språk. Dette flertallet vil understreke viktigheten av godt språk for samfunnet. Dette flertallet viser for øvrig til de andre språkorganisasjonene som mottar tilskudd fra denne posten, og Språkrådet (kap. 326 post 1), som er statens organ for oppfølging av språkpolitikken.

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti viser til sitt alternative budsjett, der denne posten er foreslått økt med 4,2 mill. kroner mer enn i regjeringens forslag til budsjett. Midlene er fordelt på 2 mill. kroner til Norges Døveforbunds kulturaktiviteter, 1 mill. kroner til Nynorskrobot i Nynorsk pressekontor og 1,2 mill. kroner til Landssamanslutninga for ny-

norskkommunar ved nynorskavisene Framtida.no og Framtidajunior.no.

POST 74 DET NORSKE SAMLAGET

Komiteen merker seg at bevilgningen på posten skal gå til Det Norske Samlagets arbeid med å styrke nynorsk språk, litteratur og kultur gjennom å gi ut et bredt tilbud av bøker på nynorsk.

Komiteen merker seg at Samlagets budsjett styrkes med 1 mill. kroner som en del av regjeringens satsing på litteratur og bibliotek for barn og unge, dette for at Samlaget skal kunne legge til rette for flere utgivelser av lydfiler og serieromaner på nynorsk til barn og unge.

POST 75 TILSKUDD TIL ORDBOKSARBEID

Komiteen merker seg at Språkrådet i samarbeid med Universitetet i Bergen i 2018 har startet arbeidet med å revidere ordbøkene Bokmålsordboka og Nynorskordboka.

Komiteen merker seg videre at det er foreslått til sammen 6 mill. kroner til prosjektet i 2019. 5,2 mill. kroner foreslås på denne posten, og 0,8 mill. kroner til Språkrådets arbeid i prosjektet foreslås på post 1.

Komiteen merker seg at det foreslås et tilskudd på 2 mill. kroner til vedlikehold av Det Norske Akademis ordbok (NAOB), en moderne dokumentasjonsordbok for bokmål som er publisert som gratis digital ordbok, samt 2 mill. kroner til arbeidet med å digitalisere dokumentasjonsordbok for nynorsk (Norsk ordbok).

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti understreker betydningen av en god ivaretagelse av det norske språk. Språket er under press på flere områder, og det er viktig å ha et fullverdig og anvendt norsk språk på alle samfunnsområder og fagfelt. Gode ordbokressurser er en viktig del av dette. Disse medlemmer ber regjeringen gå gjennom om bevilgningene på dette området er tilstrekkelige til å utvikle og vedlikeholde ordbøkene.

POST 77 NY KOMPETANSEUTVIKLING I BIBLIOTEKENE

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti viser til at man har sett en svært stor endring i biblioteksektoren, og at bibliotekene har vist stor evne til nyskaping, både når det kommer til digitalisering av meråpne bibliotek, og som en utvikling av biblioteket som møteplass og debattarena. Samtidig ser man et stort behov for styrke tilskudd til drift og til kompetanseheving av blant bibliotekansatte. Dette medlem viser til at den viktigste støtten til bibliotekdrift går over øremerket tilskudd i kommunerammen, der Sosialistisk Venstreparti har foreslått 200 mill. kroner, men viser også til Sosialistisk Venstrepartis alternative budsjett

der det under denne posten er satt av 30 mill. kroner til kompetanseutvikling i bibliotekene.

POST 78 YMSE FASTE TILTAK

Komiteen har merket seg at det jobbes godt med et internasjonalt program på LittfestBergen, som er Litteraturhuset i Bergens store internasjonale litteraturfestival 2019. Festivalen er et stort løft og et substansielt bidrag til sakprosafeltet og å regne som en nasjonal og internasjonal arena.

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet, Venstre og Kristelig Folkeparti, viser til budsjettavtalen mellom regjeringspartiene og Kristelig Folkeparti, jf. Innst. 2 S (2018–2019), og foreslår på denne bakgrunn å reversere budsjettkuttet til Kristent Arbeid Blant Blinde og svaksynte (KABB) med 3,5 mill. kroner.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti viser til at regjeringen har foreslått å fjerne tilskuddet til KABB i sin helhet, og at dette ifølge svar fra Kulturdepartementet på spørsmål nr. 558 fra finanskomiteen er gjort uten noen form for dialog med organisasjonen, som hadde levert både søknad og årsrapport på vanlig vis. Dessuten vises det til begrunnelsen:

«For å skape rom for høyt prioriterte tiltak i budsjettforslaget for 2019, har kulturdepartementet foreslått enkelte omprioriteringer, herunder avvikling av tilskuddet til KABB ...»

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet vil avvise regjeringens avvikling av tilskuddet til Kristent Arbeid Blant Blinde og svaksynte – KABB og viser til at det i Arbeiderpartiets alternative budsjett derfor er foreslått en bevilgning på 3,3 mill. kroner.

Disse medlemmer viser til Arbeiderpartiets alternative budsjett, der det også foreslås å øke bevilgningen til Forfattersentrum med 5 mill. kroner.

Komiteens medlem fra Senterpartiet viser til Senterpartiets alternative budsjett, hvor det foreslås 2,5 mill. kroner til KABB.

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti viser til Sosialistisk Venstrepartis alternative budsjett, der det er satt av 2 mill. kroner til å reversere kuttet til Kristent Arbeid Blant Blinde og svaksynte (KABB), og 2 mill. kroner til Norsk Forfattersentrum. Dette medlem viser videre til Sosialistisk Venstrepartis merknad under kap. 320 post 55 som omtaler behovet for forutsigbarhet og langsiktighet hos de viktige formidlingsorganisasjonene Foreningen !les og Leser søker bok, og mener at disse hører til under denne posten, og ikke til vurdering under Kulturfondet. Dette

medlem viser derfor til Sosialistisk Venstrepartis alternative budsjett, der Leser søker bok er foreslått med 6,6 mill. kroner og Foreningen !les er foreslått med 4,8 mill. kroner.

POST 80 TILSKUDD TIL TILTAK UNDER NASJONALBIBLIOTEKET

Komiteen merker seg at bevilgningen på posten omfatter tilskudd til ulike bibliotek- og kulturrelaterte tiltak som forvaltes av Nasjonalbiblioteket.

3.3.9 Kap. 328 Museum og visuell kunst

Forslag 2019: kr 1 856 915 000. Saldert budsjett 2018: kr 1 622 170 000.

POST 70 DET NASJONALE MUSEUMSNETTVERKET

Komiteen viser til budsjettmerknader fra en enstemmig komité i Innst. 14 S (2015–2016) om det nasjonale jubileumsåret 2030. Komiteen vil understreke betydningen av å forberede dette jubileet på en god måte, med Stiklestad Nasjonale Kultursenter (SNK) som en sentral aktør. Det er viktig at det blir en bred, inkluderende og landsomfattende involvering, slik at jubileet blir et samlet nasjonalt løft. Komiteen vil understreke at SNK må få muligheter til gjennomføre et godt koordinerende arbeid i forberedelsene av jubileet og til å videreutvikle sin sentrale rolle i forvaltningen og formidlingen av denne grunnpilaren i Norges historie.

Komiteen er kjent med Stiklestad Nasjonale Kultursenters målrettede arbeid mot nasjonaljubileet i 2030, og registrerer engasjementet rundt nasjonaljubileet som vokser frem i flere regioner rundt om i landet. I dette prosjektet er de fleste fylkene deltakende, og markeringene kan være en god anledning til å fokusere på det historisk avgjørende for dannelsen av Norge, det verdigrunnlag og den rettsstat Norge er bygget på.

Komiteen poengterer betydningen av at dette blir et samlet nasjonalt løft, at prosessen er inkluderende, og at utvikling av ny kunnskap mot 2030 er nødvendig.

Komiteen viser til anmodningsvedtak nr. 157, 9. desember 2015 «Stortinget ber regjeringen ta initiativ til drøftinger med Stiklestad Nasjonale Kultursenter om arbeidet med nasjonaljubileet i 2030», samt søknad av 15. mars 2018 om støtte til etablering av en basisorganisasjon for «Nasjonaljubileet 2030 – Norge i tusen år» fra Stiklestad Nasjonale Kultursenter.

Komiteen forutsetter at regjeringen følger opp anmodningsvedtaket videre og kommer tilbake til Stortinget med aktuelle forslag.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti forutsetter at regjeringen herunder

kommer tilbake til Stortinget med forslag til etablering av en basisorganisasjon for Nasjonaljubileet 2030.

Komiteen viser til at Kulturdepartementet i statsbudsjettet for 2018 ga Norsk Folkemuseum i oppdrag å utvide Ibsenmuseets driftskonsept med å etablere teaterhistoriske utstillinger og i samarbeid med Nationaltheatret opprette en teaterscene ved museet. En samlet komité ga sin tilslutning til prosjektet ved å utvide driftsstøtten til museet for å realisere byggeprosjektet.

Komiteen er kjent med at Norsk Folkemuseum er i ferd med å ferdigstille konseptet som vil resultere i et kulturhus som vil formidle dikteren og dramatikerens Henriks Ibsens liv og verker og bevare hans hjem og personlig minner. Foruten å utvikle stedet til en litterær arena er det et mål å belyse de temaer og ideer som tas opp i hans diktning.

Komiteen er oppmerksom på at de midler som foreløpig er bevilget over statsbudsjettet, kun vil dekke ekstra leieutgifter knyttet til de nye scenene og andre nye lokaler for teaterdrift og museum. De nye lokalene med eget teater vil bety betydelig økt aktivitet ved museet og dermed økte driftskostnader. Komiteen anmoder om at departementet kommer tilbake med økte bevilgninger til drift når prosjektet er ferdigstilt i 2021.

Komiteen merker seg situasjonen ved Bymuseet i Bergen. Det har i flere år vært manglende sammenheng mellom drift, vedlikeholds-/rehabiliteringsbehov og budsjett. Driften av museet blir påvirket av dette. Komiteen er glad for at regjeringen foreslår 1,6 mill. kroner til oppgraderinger i Rosenkrantzårnet og Håkonshallen. Samtidig er det viktig å sikre at Bymuseet får balanse i driften og økonomien.

Komiteen er kjent med Ishavsmuseet Aarvak i Brandal, som ble stiftet i 1981. Museet er i dag en selveiende stiftelse med det formål å være et dokumentasjons- og opplevingscenter for norsk selfangst og overvintringsfangst. Museet er med i et nettverk med 16 polare museum og åtte universitet verden rundt. Her hjemme har museet avtaler med Frammuseet og Svalbard museum. Museet har et stort polarbibliotek og store mengder arkivmateriale. Det blir jobbet med å digitalisere dette, og målet er at mye skal kunne presenteres i det nye dokumentasjons- og formidlingscenteret som er under oppbygging. Tilskudd fra Fiskeridepartementet i 2012 gjorde det mulig å starte prosessen. Komiteen anmoder regjeringen om å vurdere hvordan museet kan bli et nasjonalt dokumentasjonscenter innen feltet. Videre vil komiteen be museet initiere en ny dialog med Sunnmøre Museum om konsolidering/samarbeid.

Komiteen viser til at Nøstetangen Norsk Glassmuseum i Hokksund i Buskerud ønsker å utvikle seg videre forankret i den nasjonale kulturarven Nøstetangen Glasværk representerer. Komiteen ser positivt på dette initiativet. Komiteen peker på at Nøstetangen

Norsk Glassmuseum har bygget opp en presentasjon av norsk småglassproduksjon fra 1741 og fram til nåtid.

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet, Venstre og Kristelig Folkeparti, viser til budsjettavtalen mellom regjeringspartiene og Kristelig Folkeparti, jf. Innst. 2 S (2018–2019), og foreslår på denne bakgrunn å bevilge et tilskudd på 0,5 mill. kroner til en formidlingsstilling hos tusenårsstaden Gulen, et tilskudd på 1,6 mill. kroner til Hvalfangstmuseet, et tilskudd på 0,9 mill. kroner til Det angår også deg, et tilskudd på 2,5 mill. kroner til Norske Borgsenter, og et tilskudd på 1 mill. kroner til Porsgrund Porselen.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet viser til Arbeiderpartiets alternative budsjett, der det foreslås å øke bevilgningen med 50 mill. kroner ut over regjeringens forslag. Beløpet fordeles med 5 mill. kroner til Kuben Aust-Agder museum og arkiv, 5 mill. kroner til Fetsund lensmuseum, 4 mill. kroner til Midt-Troms museum, 2 mill. kroner til Museum Vest, Hordaland, 4 mill. kroner til Vadsø museum, 4 mill. kroner til Lillehammer Kunstmuseum, 1 mill. kroner til Vest-Agder-museet, 5 mill. kroner til Buskerudmuseet, 10 mill. kroner til Norsk Skogfinsk Museum, 4 mill. kroner til Vestfoldmuseet, 1,6 mill. kroner til Hvalfangstmuseet, 0,9 mill. kroner til Det angår også deg, 2,5 mill. kroner til Norsk Borgsenter og 1 mill. kroner til Porsgrunn Porselen.

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti viser til Sosialistisk Venstrepartis alternative budsjett, der det er foreslått å øke bevilgningen med 16,5 mill. kroner ut over regjeringens forslag. Det fordeles 2 mill. kroner til Senja naturhus og museum, 2 mill. kroner til Midt-Troms museum, 6 mill. kroner til fullføring av Båastede-prosjektet over to år og tilbakeføring av samisk kulturarv, 4,7 mill. kroner til drift og vedlikehold av MS Hestmanden og 1,8 mill. kroner til Nynorsk kultursentrum, Vinje-senteret, til drift og utstilling.

POST 75 (Ny) MUSEUMSRABATT BARN OG UNGE

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti viser til at det er avgjørende for bruk av kultur at man i tidlige år har råd og mulighet til å oppsøke de arenaene som tilbys. For barn og ungdom er pris ofte et hinder. Dette medlem mener derfor det må opprettes en nasjonal ordning som finansierer en museumsrabatt for barn og ungdom, og viser til Sosialistisk Venstrepartis alternative budsjett, der det er satt av 15 mill. kroner til en slik ordning. Dette medlem mener en slik ordning må sees i sammenheng med Sosialistisk Venstrepartis forslag om en nasjonal støtteordning for aktivitets- og kulturtilbud til barn og unge, foreslått under kap. 325 post 73.

POST 78 YMSE FASTE TILTAK

Komiteen er orientert om at et ekstraordinært tilskudd til Statsraad Lehmkuhl vil være avgjørende for å gjennomføre nødvendig og ekstraordinært vedlikehold. Tidligere har vedlikehold blitt gjort i en rolig tid på vinteren, men dette må nå gjøres på senhøsten. En slik forskyvning fører til at utgiftene pådras ett kalenderår tidligere. Skipet er én av kun tre store norske seilskuter som er igjen. Tilstanden på disse har etter hvert kommet opp på et godt nivå, men det er viktig at vedlikehold gjennomføres på en jevn og hensiktsmessig måte. Komiteen merker seg at skipet har planlagt en jordomseiling som vekker nasjonal og internasjonal interesse. Målet med prosjektet er å skape oppmerksomhet og dele kunnskap om havets sentrale rolle for en bærekraftig utvikling i et globalt perspektiv. Prosjektet gjennomføres i samarbeid med internasjonale forskningsinstitusjoner. En forutsigbar og stabil finansiering er viktig for at jordomseilingen skal kunne gjennomføres.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Høyre, Fremskrittspartiet, Sosialistisk Venstreparti, Venstre og Kristelig Folkeparti, mener Vestfossen Kunstlaboratorium (VKL) fremstår som en vital tungvekt på det nasjonale kunstkartet, med et omfang og et kvalitetsmessig nivå på høyde med det fremste i Norge i dag. Flertallet peker på at samtidskunstsenteret nå er ved et veiskille der det er behov for en mer robust økonomisk drift, både for å opprettholde virksomheten på nivået institusjonen har hatt frem til i dag, og for å utløse det store potensialet som ligger i å realisere helårsdrift. VKL behøver 1 500 000 kroner i økt årlig støtte for å sikre bærekraftig drift og for å realisere sine ambisjoner for fremtiden som nyskapende, vitalt og et av landets viktigste sentre for samtidskunst. Vestfossen Kunstlaboratorium har en ambisjon om å bli et kompetansesenter for samtidskunst i regionen på helårsbasis med tilhørende økt utstillingsvirksomhet og økt tilbud til barn og unge blant annet ved å utvide tilbudet til kulturskolen.

Et annet flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet, Venstre og Kristelig Folkeparti, viser til budsjettavtalen mellom regjeringspartiene og Kristelig Folkeparti, jf. Innst. 2 S (2018–2019), og foreslår på denne bakgrunn å bevilge et tilskudd på 1 mill. kroner til Vestfossen Kunstlaboratorium.

Dette er en annerkjennelse av VKLs aktiviteter som gjør at man kan ha en helårsdrift og satsing på barn og unge.

Dette flertallet viser til at Nordisk Bibelmuseum er en stiftelse som forvalter Nordens største private bibelsamling, og som er den desidert største (med mer enn 3 000 bibler) i Norden og inneholder en rekke me-

get verdifulle verk, blant annet Nordens første samiske bibel fra 1811. Samlingen inneholder også de fire eldste biblene i Norden: Gustav Wasas bibel fra 1541, Christian den tredjes bibel fra 1550, Fredrik den andres bibel fra 1589 og Christian den fjerdes bibel fra 1633. Dette flertallet merker seg at Nordisk Bibelmuseum har etablert seg i et lokalt sentralt i Oslo. Dette gjør samlingen tilgjengelig for allmennheten. Dette flertallet synes det er positivt at private stiftelser tar initiativ til gode museer og samlinger.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet viser til Arbeiderpartiets alternative budsjett, der det foreslås å øke bevilgningen med 11 mill. kroner ut over regjeringens forslag. Beløpet fordeles med 3 mill. kroner til MS Hestmanden, 5 mill. kroner til Statsraad Lehmkuhl og 3 mill. kroner til Fullriggeren Sørlandet.

3.3.10 Kap. 329 Arkivformål, jf. kap. 3329

Forslag 2019: kr 423 521 000. Saldert budsjett 2018: kr 413 171 000.

POST 1 DRIFTSUTGIFTER

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet og Senterpartiet vil understreke Arkivverkets samfunnsoppdrag og viktigheten av å sikre god dokumentasjonsforvaltning og samfunnets arkiver. Disse medlemmer viser til Dokument 3:10 (2016–2017) Riksrevisjonens undersøkelse av arkivering og åpenhet i statlig forvaltning, der det ble påvist mangler og svakheter i statlige virksomheters journalføring og arkivering, og forutsetter at regjeringen følger opp Riksrevisjonens anbefalinger i tråd med Innst. 57 S (2017–2018) fra kontroll- og konstitusjonskomiteen.

Komiteens medlem fra Senterpartiet understreker at private arkiver trenger bedre statlige finansieringsordninger, og viser til representantforslag om å gjenopprette støtteordningen for privatarkiv, Dokument 8:117 S (2015–2016), jf. Innst.157 S (2016–2017).

Dette medlem viser videre til Senterpartiets alternative statsbudsjett, hvor det foreslås å styrke støtten til privatarkiv med 2 mill. kroner.

POST 78 YMSE FASTE TILTAK

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet, Venstre og Kristelig Folkeparti, viser til budsjettavtalen mellom regjeringspartiene og Kristelig Folkeparti, jf. Innst. 2 S (2018–2019), og foreslår på denne bakgrunn å bevilge et tilskudd på 1,5 mill. kroner til Misjons- og diakoniarkivet, VID.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet viser til Arbeiderpartiets alternative budsjett,

hvor det foreslås en bevilgning på 1,5 mill. kroner til Misjons- og diakoniarkivet, VID.

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti viser til at den største utfordringen i arkivsektoren knytter seg til digitalisering. Dette medlem understreker at det er behov for et ytterligere arkivløft for private arkiv for å sikre god bevaring av arkiver fra privat sektor. Dette medlem viser til Sosialistisk Venstrepartis alternative statsbudsjett, hvor det foreslås å bevilge en økning ut over regjeringens forslag på 3 mill. kroner til utviklingsmidler for private arkiv og 500 000 kroner til Digitalt arkiv for scenekunst (Sceneweb.no).

Medieformål m.m.

3.3.11 Kap. 334 Film m.m., jf. kap. 3334

Forslag 2019: kr 825 490 000. Saldert budsjett 2018: kr 829 743 000.

Komiteen merker seg at kapitlet omfatter driftstilskudd til den statlige virksomheten Norsk filmintitutt. Kapitlet omhandler også tilskudd til audiovisuelle verk, filmformidling og tilgjengeliggjøring, regional filmsatsing og andre tiltak på filmområdet. Komiteen merker seg at driftstilskudd til Medietilsynet foreslås flyttet til kap. 335 post 1. fra og med 2019.

Bevilgningen på kapitlet bygger opp under departementets overordnede mål for filmformål. Komiteen merker seg at målene for bevilgningen er å legge til rette for et bredt og variert filmtilbud av høy kvalitet samt en god formidling og tilgjengeliggjøring for publikum og en solid publikumsoppslutning. Komiteen er fornøyd med en slik målsetting og peker på målet om en profesjonell filmbransje med en sunn økonomi som viktig.

POST 1 DRIFTSUTGIFTER

Komiteen merker seg at bevilgningen skal dekke lønns- og driftsmidler til Norsk filmintitutt samt mindre utredningsoppgaver på området.

Komiteen merker seg videre at Medietilsynet, Nasjonale eksperter til Kreativt Europa og enkelte utredningsoppgaver og utvalg tidligere er budsjettert under denne posten. Bevilgningen til disse tiltakene foreslås fra 2019 dekket på hhv. kap. 335 post 1 og kap. 325 post 21. Komiteen viser til at posten er blitt redusert som følge av dette.

Komiteen merker seg videre at bevilgningen på posten foreslås redusert med lønnsmidler tilsvarende én stilling som skal inngå i en nasjonal filmkommisjon som nå opprettes, og som omtales på post 72. I tillegg er posten redusert med 0,2 mill. kroner til dekning av økte utgifter til Medieklagenemnda, jf. kap. 912 Klage-

nemndssekretariatet, post 1 Driftsutgifter på Nærings- og fiskeridepartementets budsjett.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet peker på at filmfeltet er nedprioritert gjennom de siste fem årene under regjeringen Solberg, og at feltet har blitt påført store kutt. Disse medlemmer viser til at filmforliket fra 2015 ikke er fulgt opp av den sittende regjeringen. Bevilgningene til filmsektoren i 2019-budsjettet er tilbake på 2013-nivå. Disse medlemmer viser til at filmforliket innebar en satsing på filmregionene, filmformidling gjennom festivalene, samisk film samt en generell styrking av filmfondet. Dette er ikke fulgt opp av regjeringen. Videre peker disse medlemmer på behovet for økt likestilling og bedre kjønnsbalanse foran og bak kamera og viser til disse medlemmers forslag til konkrete tiltak i Dokument 8:188 S (2017–2018). Disse medlemmer viser til Arbeiderpartiets alternative budsjett, der det foretas en styrking av filmfeltet med til sammen 75 mill. kroner, med slik fordeling: Filmfondet: 40 mill. kroner, regionale filmfond: 15 mill. kroner, regionale filmsentre: 10 mill. kroner, Samisk filminstitutt: 5 mill. kroner, Bygdekinoen: 1 mill. kroner, dubbing av tekstede barnefilmer: 2 mill. kroner, Tvibit Filmveksthus: 2 mill. kroner.

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti viser til at Sosialistisk Venstrepartis alternative statsbudsjett har foreslått å øke denne posten med 10 mill. kroner ut over regjeringens forslag, fordelt på 5 mill. kroner til økt støtte til filmfestivaler og 5 mill. kroner til en styrking av konsulentordningen for ikke-kommersiell film.

POST 21 SPESIELLE DRIFTSUTGIFTER, *kan overføres*

Komiteen merker seg at bevilgningen på posten omfatter oppdragsvirksomhet ved Norsk filminstitutt. Bevilgningen på posten er foreslått redusert som følge av at oppdragsvirksomhet knyttet til Medietilsynet foreslås overført til kap. 335 post 21.

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti viser til at Sosialistisk Venstrepartis alternative statsbudsjett har foreslått å øke denne posten med 400 000 kroner ut over regjeringens forslag, som skal gå til teksting av dubbet barnefilm.

POST 50 FILMFONDET

Tilskuddene fra bevilgningen på posten skal overordnet sett bidra til at det lages og formidles audiovisuelle verk av høy kulturell verdi og kunstnerisk kvalitet, samt bidra til en audiovisuell bransje med en sunn økonomi.

Komiteen merker seg at bevilgningen på posten omfatter tilskudd til filmfeltet, fra utvikling og produksjon til lansering, formidling og tilgjengeliggjøring av

audiovisuelt innhold. Tilskudd til utvikling og lansering av dataspill er også inkludert i bevilgningen.

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet og Venstre, ser det som naturlig at virkemiddelapparatet vektlegger et bredere og tyngre utvalg av norske spill i fremtidig forvaltning av midlene til utviklingsstøtte, og at dette kommer i tillegg til de øremerkede midlene satt av til internasjonal spillsatsing.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet viser til Arbeiderpartiets alternative budsjett der det foreslås å øke bevilgningen med 40 mill. kroner ut over regjeringens forslag. Bevilgningen forutsettes brukt bl.a. til oppfølging av forslag om økt kvinneandel i norsk film- og tv-dramaproduksjon.

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti viser til at Sosialistisk Venstreparti i sitt alternative statsbudsjett har foreslått å øke støtten til filmfondet med 20 mill. kroner ut over regjeringens budsjettforslag.

POST 72 INSENTIVORDNINGEN FOR FILM- OG TV-PRODUKSJONER, *kan overføres*

Komiteen merker seg at bevilgningen på posten dekker tilskudd til film- og serieproduksjoner. Ordningen skal bidra til å øke antallet store internasjonale film- og serieproduksjoner i Norge for å fremme norsk kultur, historie og natur. Ordningen skal også bidra til økt erfaring og kunnskap i den norske filmbransjen og stimulere til vekst, en bærekraftig norsk filmnæring og økt internasjonalt samarbeid.

Komiteen merker seg at departementet viser til oppfølgingen av anmodningsvedtak nr. 203 (2017–2018), som er omtalt i revidert nasjonalbudsjett 2018, jf. Prop. 85 S (2017–2018).

POST 73 REGIONAL FILMSATSING, *kan overføres*

Komiteen viser til at den regionale filmsatsingen er en del av den nasjonale filmpolitikken.

Komiteen merker seg at av bevilgningen på 90,9 mill. kroner foreslås 57,1 mill. kroner fordelt til regionale filmsentre og 23,3 mill. kroner fordelt til regionale filmfond.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Høyre, Fremskrittspartiet, Senterpartiet, Venstre og Kristelig Folkeparti, ber departementet om å evaluere og klargjøre hva grunnlaget for satsingen på de regionale filmsentrene skal være, slik at det føres en enhetlig praksis for alle regionale filmsentre selv om regionene har ulike forutsetninger og utfordringer.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti viser til at insentivordningen skal sikre større utenlandske produksjoner i Norge, men påpeker at ordningen bør være regelstyrt for å gi produsentene den nødvendige økonomiske sikkerheten som kreves for å kunne planlegge langsiktig og sikre flere større produksjoner i Norge, og at dette er et næringspolitisk virkemiddel som bør ligge i Nærings- og fiskeridepartementet.

På denne bakgrunn foreslår komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet og Sosialistisk Venstreparti følgende:

«Stortinget ber regjeringen om å omgjøre insentivordningen for internasjonale film- og TV-produksjoner til en regelstyrt ordning og underlegge den Nærings- og fiskeridepartementet.»

Komiteen viser til at regjeringen i budsjettet foreslår et tilskudd til Filmveksthuset Tvibit på 1 mill. kroner. Tilskuddet skal nyttes til å videreføre arbeidet for unge filmskapere i Nord-Norge, herunder rekruttering, talentutvikling og kompetanseheving.

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet, Venstre og Kristelig Folkeparti, viser til budsjettavtalen mellom regjeringspartiene og Kristelig Folkeparti, jf. Innst. 2 S (2018–2019), og foreslår på denne bakgrunn å bevilge et tilskudd på 1,5 mill. kroner til Filmveksthuset Tvibit.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet viser til Arbeiderpartiets alternative budsjett, der det foreslås å øke bevilgningen med 33 mill. kroner ut over regjeringens forslag. Beløpet fordeles med 2 mill. kroner til Tvibit Filmveksthus, 5 mill. kroner til Samisk filminstitutt, 5 mill. kroner til de regionale filmsentrene 20 mill. kroner til de regionale filmfondene og 1 mill. kroner til Bygdekinoen.

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti viser til at Sosialistisk Venstrepartis alternative statsbudsjett har foreslått å øke støtten til regionale filmsentre med 5 mill. kroner og støtten til regionale filmfond med 10 mill. kroner ut over regjeringens forslag.

POST 75 INTERNASJONALE FILM- OG MEDIEAVTALER, *kan overføres*

Komiteen merker seg at bevilgningen på posten skal dekke faste årlige tilskudd til tiltak som er forankret i internasjonale film- og medieavtaler, og at dette gjelder Eurimages, Nordisk Film & TV Fond og Det europeiske audiovisuelle observatoriet.

POST 78 YMSE FASTE TILTAK

Komiteen merker seg at bevilgningen på posten skal dekke ulike faste tiltak innenfor film- og medieområdet, og det foreslås en økning på 0,6 mill. kroner til Internasjonalt samisk filminstitutt (ISFI), der økningen går til drift av ISFI og tilskudd til samiske audiovisuelle produksjoner. Komiteen merker seg at formålet med økningen er å sikre ISFI en bedre driftssituasjon, slik at virksomheten kan videreføre og styrke satsingen på produksjon av samiske audiovisuelle verk.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet viser til Arbeiderpartiets alternative budsjett, der det foreslås å øke posten med 2 mill. kroner ut over regjeringens forslag. Formålet med denne økningen er dubbing av barnefilmer.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti viser til innspill fra Hørselhemmedes Landsforbund (HLF). Forbundets erfaringer tilsier at pris for teksting per film har ligget på mellom 15 000 og 30 000 kroner inkl. mva. Norsk filminstitutt (NFI) har anslått 250 000 kroner per år for teksting av dubbede barnefilmer. Internasjonale, dubbede barnefilmer har per i dag ikke krav om tekst. Dette fører til at hørselhemmede barn og voksne som ser disse filmene på kino, ikke får med seg all dialog og handling. Disse medlemmer er gjort kjent med at HLF jevnlig får spørsmål og tilbakemeldinger fra medlemmer og pårørende som opplever dette som trist og uforståelig når alle øvrige kinofilmer tekstes, også norsktalende.

Disse medlemmer er kjent med at Kulturdepartementet har forsøkt å løse dette gjennom filmforskrifter innført i 2016, som Norsk filminstitutt (NFI) administrerer. Disse medlemmer noterer seg at HLF mener det ikke er godt nok, da distributørene ikke er pålagt teksting og må søke om midler til dette.

Disse medlemmer finner det svært uheldig at barn og unge med hørselshemming går glipp av gode kinoopplevelser fordi flere internasjonale dubbede barnefilmer ikke blir tekstet. Disse medlemmer mener det er viktig at alle kan få utbytte av kinofilm, og at all kinofilm derfor må vises med tekst, noe som vil være et viktig bidrag til universell utforming.

Komiteens medlem fra Senterpartiet er av den oppfatning at det bør bevilges 250 000 kroner til teksting av dubbede barnefilmer direkte fra statsbudsjettet, slik at man sikrer at teksting av dubbede barnefilmer faktisk blir gjennomført.

Dette medlem viser til Senterpartiets alternative budsjett for 2019, der det foreslås 250 000 kroner til teksting av dubbede barnefilmer.

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti viser til at Sosialistisk Venstrepartis alternative statsbudsjett har foreslått å øke tilskuddet til denne posten med 9 mill. kroner ut over regjeringens forslag, der 5 mill. kroner er satt av til økt tilskudd til Internasjonalt samisk filminstitutt, og 4 mill. kroner til å ta igjen for vedlikeholdsetterslepet på Filmparken på Jar.

3.3.12 Kap. 335 Medieformål

Forslag 2019: kr 585 708 000. Saldert budsjett 2018: kr 526 255 000.

Komiteen viser til at kapitlet omfatter driftstilskudd til Medietilsynet, midler til kompensasjon til kommersiell allmennkringkasting, produksjonstilskudd til nyhets- og aktualitetsmedier, tilskudd til lokale lyd- og bildemedier og tilskudd til medieforskning, tilskudd til samiske aviser og fastsettelse av kringkastingavgift. Fra og med 2019 flyttes tilskuddet til Medietilsynet til kap. 335 for å gi en bedre oversikt over de samlede bevilgningene til medieformål. Komiteen tar dette til etterretning.

Komiteen konstaterer at departementet om kort tid vil legge fram en stortingsmelding om mediepolitikken, og vil kommet tilbake til de overordnede linjene og målene for mediepolitikken i den forbindelse.

Komiteen tar til orientering at regjeringen vil komme tilbake til nærmere omtale av fritaket for elektroniske tidsskrift i revidert budsjett, med sike på innføring av fritaket fra 1. juli 2019.

POST 1 DRIFTSUTGIFTER

Komiteen merker seg at utgiftene til Medietilsynet nå budsjetteres under kap. 335 for at dette skal gi en bedre oversikt over de samlede bevilgningene til medie-sektoren. Komiteen slutter seg til dette.

POST 70 KOMPENSASJON TIL KOMMERSIELL ALLMENNKRINGKASTING

Komiteen merker seg at det nå er kommet på plass en avtale om kompensasjon til kommersiell allmennkringkasting. Komiteen mener dette er viktig for å sikre et bredt norsk kringkastingstilbud, god konkurranse i medietilbudet og et sterkt kringkastingsmiljø med produksjon og tilstedeværelse utenfor Oslo.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti konstaterer at et av målene med å innføre en kompensasjon til kommersiell allmennkringkasting var å bidra til sterkere kringkastingsmiljø utenfor Oslo. I utlysningen var kravet at majoriteten av kanalens redaksjonelt ansatte skulle være tilknyttet en hovedredaksjon minst 100 km utenfor Oslo. Det er viktig at gjennomføringen av avtalen ikke vanskeliggjør TV2s

muligheter til å opprettholde en god tilstedeværelse over hele landet. Disse medlemmer mener det vil være i strid med målet om et sterkt kringkastingsmiljø også utenfor Oslo om TV2s ansatte ved lokalkontorer minst 100 km utenfor Oslo skulle innregnes på en måte som tilsa at det svekket TV2s innfrielse av kravene. Disse medlemmer er enige med kulturministeren når hun i svar til Stortinget skriver at en riktig tolkning må tilsi at hovedredaksjonen i Bergen er større enn i Oslo. Men det blir helt feil om lokalkontorer mer enn 100 km utenfor Oslo regnes på «Oslo-siden» av regnestykket. Så lenge det dreier seg om lokale reportere underlagt styring fra Bergen, vil det være en riktigere tolkning, i tråd med Stortingets forutsetninger og utlysningen, å holde disse utenfor et slikt regnestykke.

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti mener det er viktig at enhver kringkaster som mottar offentlig støtte, samt deres underleverandører, oppfyller vilkåret om at vernet av rettighetshaver i åndsverkloven blir respektert. Når kringkaster produserer programmer selv, eller setter programproduksjon ut på oppdrag, skal både produksjonsselskap og underliggende rettighetshavere ha reell adgang til å forbeholde seg sine rettigheter til utnyttelse senere i verdikjeden.

POST 71 PRODUKSJONSTILSKUDD

Komiteen merker seg at bevilgningen på posten er redusert med 7 mill. kroner som følge av at innovasjonstilskuddet foreslås bevilget på post 72. Samtidig er den resterende bevilgningen videreført på samme nominelle nivå som i 2018.

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet, Venstre og Kristelig Folkeparti, viser til budsjettavtalen mellom regjeringspartiene og Kristelig Folkeparti, jf. Innst. 2 S (2018–2019), og foreslår på denne bakgrunn å styrke bevilgningen til produksjonstilskudd med 5 mill. kroner. Flertallet mener at det er en styrke for demokratiet at vi har kvalitetsjournalistikk i lokalaviser og meningsbærende aviser, som bidrar til at flere stemmer kommer til i det offentlige ordskiftet.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti mener det er viktig å beholde en stabil og forutsigbar mediepolitikk, særlig like før Stortinget skal behandle en mediemelding. Det er derfor beklagelig at regjeringen har lagt opp til et reelt kutt på denne posten.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet viser til Arbeiderpartiets alternative budsjett,

der det foreslås å øke posten med 10 mill. kroner ut over regjeringens forslag.

Komiteens medlem fra Senterpartiet viser til Senterpartiets alternative statsbudsjett, hvor det foreslås en samlet økt bevilgning på 27,5 mill. kroner i mediestøtte. Midlene er ment å hjelpe media i omstillingsprosessen samt bidra til økt digitalisering og innovasjon.

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti viser til Sosialistisk Venstrepartis alternative budsjett, der det er foreslått 20 mill. kroner mer enn i regjeringens forslag til budsjett til en økning i mediestøtten.

POST 72 INNOVASJON OG UTVIKLING

Komiteen slutter seg til at bevilgningen til innovasjon og utvikling plasseres på en egen post, og merker seg at regjeringen foreslår en økning på 3 mill. kroner fra 2018.

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti viser til Sosialistisk Venstrepartis alternative budsjett, der det er foreslått 9 mill. kroner til å styrke innovasjonsordningen for lokalaviser ut over regjeringens forslag. Dette medlem viser videre til at Sosialistisk Venstreparti mener det bør opprettes en egen ordning med tilskudd til gravende journalistikk, og viser til sitt alternative budsjett, der det er satt av 8 mill. kroner til en slik ordning.

POST 73 MEDIEFORSKNING

Komiteen merker seg at bevilgningen skal bidra til økt kunnskap om mediens betydning for samfunnsutviklingen. Komiteen understreker at denne kunnskapen kan være et viktig bidrag til hjelpen til omstilling i en tid med svært store endringer i mediesektoren.

POST 74 TILSKUDD TIL LOKALE LYD- OG BILDEMEDIER, *kan overføres*

Komiteen mener det er viktig å bidra til utvikling og digitalisering i lokalradiosektoren, og vil komme tilbake til dette temaet i forbindelse med behandlingen av den varslede mediemeldingen.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Høyre, Fremskrittspartiet, Sosialistisk Venstreparti, Venstre og Kristelig Folkeparti, ber regjeringen komme tilbake med en sak til Stortinget der man vurderer å forlenge FM-konsesjonene for lokalradioer utenfor storbyene til 2031.

Flertallet ber regjeringen vurdere å få notifisert tilskuddsordningen til lokalkringkastingsformål og digitaliseringstiltak i sektoren hos ESA.

Et annet flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Høyre, Fremskrittspartiet, Senterpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Venstre, konstaterer at lokalradioene gir et stort og viktig radiotilbud til befolkningen, og at de bidrar til et mediemangfold blant annet med dekning av lokale nyheter, samfunnsdebatt og kultur. Det er derfor viktig å legge opp til en politikk som legger til rette for sterke og livskraftige lokalradioer.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti konstaterer at behovet for omstilling i lokalradioene, blant annet i forbindelse med digitalisering, er stort, samtidig som lokalradioene ikke har sterke kapitalkrefter i ryggen. Det er derfor viktig å øke tilskuddene til lokalradioene.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet viser til Arbeiderpartiets alternative budsjett, der det foreslås å øke posten med 2 mill. kroner ut over regjeringens forslag.

Komiteens medlem fra Senterpartiet vil vise til at Senterpartiet nylig fremmet representantforslag om å utvide konsesjonen for lokalradio på FM-nettet, jf. Dokument 8:40 S (2018–2019).

POST 75 TILSKUDD TIL SAMISKE AVISER

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet, Venstre og Kristelig Folkeparti, viser til budsjettavtalen mellom regjeringspartiene og Kristelig Folkeparti, jf. Innst. 2 S (2018–2019), og foreslår på denne bakgrunn å øke tilskuddet til samiske aviser med 5 mill. kroner.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet og Senterpartiet viser til at de samiske avisene representerer en viktig del av mediemangfoldet, og utgjør en viktig del av en god samepolitikk.

Disse medlemmer viser til Arbeiderpartiets alternative budsjett der det foreslås å øke posten med 5 mill. kroner utover regjeringens forslag.

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti viser til Sosialistisk Venstrepartis alternative budsjett, der det er foreslått 2 mill. kroner mer enn i regjeringen forslag til budsjett for å sikre indeksregulering av tilskuddet til samisk dagspresse.

POST 76 (NY) STØTTEORDNING FOR LIKESTILLINGSTILTAK PÅ KULTURFELTET

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti viser til Sosialistisk Venstrepartis alternative budsjett, der det er foreslått 10 mill. kroner mer til li-

kestillingstiltak på kulturfeltet enn i regjeringens forslag til budsjett.

POST (NY) TILSKUDD TIL MINORITETSSPRÅKLIGE AVISER

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet viser til Arbeiderpartiets alternative budsjett der det foreslås å bevilge 1 mill. kroner på ny post med formålet «Tilskudd til minoritetsspråklige aviser».

Disse medlemmer viser til at tilskuddet er poster under kap. 335 post 70 i sammenligningstabellen og i tabellen over Arbeiderpartiets hovedprioriteringer foran i innstillingen.

3.3.13 Kap. 337 Kompensasjon for kopiering til privat bruk

Forslag 2019: kr 49 170 000. Saldert budsjett 2018: kr 48 030 000.

Komiteen merker seg at det også etter at åndsverkloven ble revidert i 2018, er tillatt å kopiere åndsverk til privat bruk. Pengene på denne posten skal gå til den årlige, individuelle kompensasjonen rettighetshaverne får for lovlig kopiering til privat bruk. Ifølge den nye åndsverkloven vil ordningen også gjelde rettighetshavere til litterære og visuelle verk, og den må ses i sammenheng med kompensasjonsordningen for kollektive formål gjennom Fond for lyd og bilde.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet og Sosialistisk Venstreparti mener det er riktig at ordningen nå blir utvidet til å omfatte nye aktører, men at det er problematisk at bevilgningen på posten ikke har økt tilsvarende.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet viser til Arbeiderpartiets alternative budsjett, der det foreslås å øke post 70 med 10 mill. kroner ut over regjeringens forslag.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti registrerer at flere organisasjoner som Tono, Nopa, Norwaco, Musikkforleggerne, Komponistforeningen og Gramart mener regjeringens bevilgningsforslag ikke er tilstrekkelig for å kompensere for alle verkstyper som nå omfattes av ordningen. Disse medlemmer merker seg at dette heller ikke er fulgt opp i budsjettforliket mellom Kristelig Folkeparti og regjeringspartiene.

På denne bakgrunn fremmes følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen i forbindelse med statsbudsjettet for 2020 foreslå å øke størrelsen på privatkopieringskompensasjonen, slik at den samsvarer med ordningens nedslagsfelt.»

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti viser til Sosialistisk Venstrepartis alternative budsjett, der det er satt av en økning ut over regjeringens forslag på 5 mill. kroner under denne posten.

3.3.14 Kap. 339 Pengespill, lotterier og stiftelser, jf. kap. 3339

Forslag 2019: kr 87 272 000. Saldert budsjett 2018: kr 84 794 000.

Komiteen konstaterer at Lotteri- og stiftelsestilsynet har en viktig rolle i gjennomføringen av norsk spillpolitikk, samt at de har oppgaven med å sikre en lovlig forvaltning av stiftelser. Spillene genererer store inntekter for frivilligheten i Norge, og det er viktig med et godt og forsvarlig tilsyn for å opprettholde tilliten til og ansvarligheten rundt den norske spillpolitikken.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti viser til regjeringens svar på spørsmål nr. 566 fra finanskomiteen om å bevare enerettsmodellen. I svaret bekrefter departementet at enerettsmodellen vil bli videreført, og at Stortingets krav om å ivareta det sosiale ansvaret og hensynet til spilleavhengige ligger fast. Disse medlemmer vil understreke betydningen av raskest mulig å iverksette tiltak mot ulovlig spillreklame, å effektivisere betalingsformidlingsforbudet og å stanse uregulerte pengespillselskaper, slik Stortinget vedtok 7. mai 2018.

POST 1 DRIFTSUTGIFTER

Komiteen merker seg at posten reduseres med 1,9 mill. kroner på grunn av endringer i oppgaveporteføljen og med 0,7 mill. kroner for å dekke økte kostnader til Klagenemndssekretariatet over Nærings- og fiskeridepartementets budsjett.

Den norske kirke og andre tros- og livssynssamfunn

3.3.15 Kap. 340 Den norske kirke

Forslag 2019: kr 2 211 400 000. Saldert budsjett 2018: kr 2 135 350 000.

Komiteen viser til at fra 1. januar 2017 fikk Den norske kirke status som eget rettssubjekt skilt fra staten, jf. Innst. 256 L (2016–2017) og Prop. 55 L (2016–2017). Konsekvensen av dette er at kirkelige virksomheter som tidligere var en del av statsforvaltningen, er blitt overført til det nye rettssubjektet.

Komiteen viser til den omlegging som ble gjort 1. januar 2017, og at statens bevilgninger til Den norske kirke omfatter de samme formål som tidligere, men at bevilgningene nå gis i form av et samlet tilskudd som

Kirkemøtet disponerer. Dette blir tredje hele år for den nye ordningen.

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet og Venstre viser til at rammen for kirken i budsjettet for 2017 ble økt med om lag 50 mill. kroner. Økningen var da begrunnet med behovet for omstilling ved at kirken ble utskilt fra staten. Etter to år er omstillingen langt på vei gjennomført, og kirken bør kunne begynne å hente ut gevinster av den nye organiseringen, der 14 statskirkelige virksomheter er blitt én virksomhet.

POST 70 RAMMETILSKUDD TIL DEN NORSKE KIRKE

Komiteen viser til at posten dekker driften til det nye rettssubjektet Den norske kirke, dvs. kirkens prestetjeneste og kirkens regionale og nasjonale organer. Ut over dette disponeres tilskuddet til trosopplæring, diakoni m.m.

Komiteen viser til at formålet med midlene er å støtte opp under Den norske kirke som folkekirke i samsvar med Grunnloven § 16. Komiteen viser også til kirkens samfunnsoppdrag som en arena for trosutøvelse. Komiteen peker også på kirkens rolle som formidler av og aktør og arena for kultur og tradisjon og dens rolle i frivillighet og beredskap.

Komiteen viser til regjeringens budsjettforslag, hvor det ble foreslått et statlig rammetilskudd til Den norske kirke på vel 2,1 mrd. kroner i 2019, og at dette ble økt med ytterligere 70 mill. kroner i budsjettforliket. Det utgjør en økning på vel 3,8 pst. fra saldert budsjett 2018. Økningen gir budsjettmessig kompensasjon for økte pensjonsutgifter for Den norske kirke og økte utgifter som følge av kirkevalget 2019. I budsjettforslaget er det imidlertid også innarbeidet en reduksjon ut over innsparingskravet på 0,5 pst. som er lagt på alle virksomheter og tilskuddsmottakere på KUDs budsjett. Som følge av denne budsjettreduksjon er også tilskuddet til tros- og livssynssamfunnene redusert.

Komiteen merker seg at det statlige tilskuddet til Den norske kirke danner grunnlaget for fastsettelsen av tilskudd til tros- og livssynssamfunn utenom Den norske kirke. Ved fastsettelsen av dette tilskuddet er det tatt hensyn til budsjettmessige endringer som er foreslått for Den norske kirke.

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet, Venstre og Kristelig Folkeparti, viser til budsjettavtalen mellom regjeringspartiene og Kristelig Folkeparti, jf. Innst. 2 S (2018–2019), og foreslår på denne bakgrunn å øke rammetilskuddet til Den norske kirke med 70 mill. kroner. Flertallet vil understreke at Den norske kirke fortsatt har en viktig funksjon som nasjonalt tilstedeværende

folkekirke, og at det er ønskelig at den kan drive sitt arbeid med uforminsket styrke.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet og Senterpartiet viser til at regjeringen totalt har redusert bevilgningen til Den norske kirke med om lag 56 mill. kroner. Det vises til Den norske kirkes høringsnotat i forbindelse med budsjettøringen i komiteen. Disse medlemmer er opptatt av at omstillingene i kirken skal være effektive og målretta. Et kutt på den størrelsen regjeringen legger opp til vil ikke bidra til å utvikle den folkekirken som lå som en forutsetning for kirkeforliket.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet viser til Arbeiderpartiets alternative budsjett, der det foreslås å øke posten med 70 mill. kroner ut over regjeringens forslag. I tillegg viser disse medlemmer til Arbeiderpartiets alternative budsjett, hvor det foreslås å øke bevilgningen til andre trossamfunn med 12 mill. kroner ut over regjeringens forslag.

Komiteens medlem fra Senterpartiet viser til Senterpartiets hovedmerknader til statsbudsjettet i finansinnstillingen, Innst. 2 S (2018–2019), der det foreslås å øke bevilgningen til Den norske kirke med 56 mill. kroner.

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti viser til Sosialistisk Venstrepartis alternative budsjett, der det er foreslått 2,5 mill. kroner mer enn i regjeringens forslag til budsjett i tilskudd til musikk og scenekunst i kirkene.

POST 71 TILSKUDD TIL SJØMANNSKIRKEN – NORSK KIRKE I UTLANDET

Komiteen viser til formålet med bevilgningen til Sjømannskirken, som er å ivareta den kirkelige betjeningen av nordmenn i utlandet på vegne av Den norske kirke. Komiteen viser til det viktige arbeid Sjømannskirken gjør som møteplass for tusenvis av nordmenn i utlandet hvert år. Sjømannskirken eller Norsk kirke i utlandet har mer enn 31 kirker etablert rundt om i verden og et stort antall ambulerende prester ansatt i de områder som ikke er dekket med egne lokale kontaktpunkt. Der sjøfolk tidligere var hovedoppgaven for Sjømannskirken, er det nå studenter, nordmenn som jobber i utlandet, olje- og supplyansatte og ikke minst turister som bruker tilbudet Sjømannskirken gir rundt om i verden. Det brukes mer og mer ambulerende tjenester, slik at store områder kan dekkes etter et fast besøksmønster. Man kan altså bli tilbudt dåp, konfirmasjon og bryllup, for eksempel, hvor enn man måtte befinne seg. Arbeidet for studenter i utlandet er også et svært viktig og stort arbeid. Dette kan være en sårbar gruppe, der oppfølging, samtaler og fellesskap kan være grunnleggende. I mellom europeiske land, der størsteparten av norske

medisin-, veterinær- og tannlegestudenter er, hadde studentpresten i fjor 600 avtalte timer med samtaler til stor trygghet for foreldre hjemme.

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet, Venstre og Kristelig Folkeparti, viser til budsjettavtalen mellom regjeringspartiene og Kristelig Folkeparti, jf. Innst. 2 S (2018–2019), og foreslår på denne bakgrunn å styrke tilskuddet til Sjømannskirken med 5,4 mill. kroner.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet viser til Arbeiderpartiets alternative budsjett, der det foreslås å øke bevilgningen til Sjømannskirken med 5,4 mill. kroner ut over regjeringens forslag.

3.3.16 Kap. 341 Tilskudd til trossamfunn m.m.

Forslag 2019: kr 386 210 000. Saldert budsjett 2018: kr 369 561 000.

Komiteen viser til at departementets mål for bevilgningene under dette kapitlet er tredelt: 1) å støtte tros- og livssynsmessig virksomhet utenom Den norske kirke, 2) å støtte dialog og samarbeid mellom tros- og livssynssamfunnene, og 3) å bidra til offentlig debatt og kunnskapsutvikling om tros- og livssynspolitiske spørsmål. Komiteen viser til at det fra denne posten også gis tilskudd til paraplyorganisasjoner for tros- og livssynssamfunn. Komiteen merker seg at tilskudd til privateide kirkebygg på post 75 foreslås avvirket.

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet, Venstre og Kristelig Folkeparti, viser til budsjettavtalen mellom regjeringspartiene og Kristelig Folkeparti, jf. Innst. 2 S (2018–2019), og foreslår på denne bakgrunn å styrke tilskuddet til andre trossamfunn med 12,9 mill. kroner.

Videre foreslår flertallet å bevilge et tilskudd på 5 mill. kroner til privateide kirkebygg under post 75, som var foreslått avvirket.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet støtter ikke regjeringens forslag om å avvikle post 75 Tilskudd til privateide kirkebygg. Disse medlemmer viser til Arbeiderpartiets alternative budsjett, der det foreslås en bevilgning på 5 mill. kroner.

Disse medlemmer viser til vedtak nr. 612, 25. april 2017, truffet i forbindelse med behandlingen av Prop. 12 S (2016–2017) Opptappingsplan mot vold og overgrep. Departementet viser nå til at Forstanderveilederen for trossamfunn er revidert med aktuell informasjon om temaet, og at det er gitt støtte til ulike kurstilbud som skal bidra til at religiøse ledere har nødvendig informasjon og kompetanse for å virke i det norske samfunnet, herunder også om vold og overgrep. Disse medlemmer ber om at regjeringen i revidert nasjo-

nalbudsjett 2019 kommer tilbake med en oversikt over hvilke trossamfunn som har benyttet seg av støttede kurstilbud om vold og overgrep, og hvordan den reviderte Forstanderveilederen er mottatt og forankret i de ulike trossamfunnene.

3.3.17 Kap. 342 Kirkebygg og gravplasser

Forslag 2019: kr 149 859 000. Saldert budsjett 2018: kr 125 740 000.

Komiteen viser til at kapitlet omhandler statens bevilgninger til Nidarosdomen og Erkebispegården, der bygningsarbeidene forvaltes av Nidaros domkirkes restaureringsarbeider (NDR). Den statlige pilegrimsvirksomheten dekkes også over NDRs budsjett. Rentekompensasjonsordningen, som får tilskudd over dette kapitlet, har ikke hatt investeringsramme i 2018, og det foreslås ikke ny ramme for 2019. Posten som gjelder rentekompensasjonsordningen, skal dekke de beregnede utgiftene på tidligere års (2005–2017) tilsagn om kompensasjon.

Komiteen peker på at vedlikehold av kirkebygg og gravplasser er en viktig del av kulturarven. Det er om lag 1 000 kirker som regnes som kulturhistorisk viktige, og mange har et betydelig vedlikeholdsetterslep. Mange bygg er også arbeidsplass for ansatte. Komiteen registrerer at ordningen med rentekompensasjon ikke foreslås i ny ramme og heller ikke var i budsjettet for 2018.

Komiteen viser til at Arbeidsgiverorganisasjonen for kirkelige virksomheter (KA) har bygget opp et kompetansemiljø som skal bistå menigheter, kommuner og fellesrådene i forvaltningen av kirkebygg i Den norske kirke, og at det er avsatt 4 mill. kroner til bispedømmerådernes oppgaver innen gravplassforvaltning.

POST 60 RENTEKOMPENSASJON – KIRKEBYGG, *kan overføres*

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet, Venstre og Kristelig Folkeparti, viser til budsjettavtalen mellom regjeringspartiene og Kristelig Folkeparti, jf. Innst. 2 S (2018–2019), og foreslår på denne bakgrunn å redusere bevilgningen til rentekompensasjon for kirkebygg med 17,7 mill. kroner grunnet mindrebruk i 2018.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet og Senterpartiet viser til at departementet i svar på spørsmål nr. 250 fra finanskomiteen bekrefter at det fra FA, Kirkerådet og enkelte sokn, fellesråd og kommuner har vært uttrykt at det er uheldig at det ikke er en aktiv ramme i år. Dette bekrefter at utviklingen av ordningen har hatt betydelige konsekvenser.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet viser til at denne posten opprettholdes og

styrkes i Arbeiderpartiets alternative budsjett. En slik investering er et rimelig, effektivt og viktig bidrag til det løpende vedlikeholdet som våre kirkebygg sårt trenger.

Disse medlemmer viser til Arbeiderpartiets alternative budsjett, der det foreslås en ny utlånsramme på 1 mrd. kroner og en økning ut over regjeringens forslag til rentekompensasjon med 0,3 mill. kroner.

Komiteens medlem fra Senterpartiet er forundret over at regjeringen har lagt opp til at rentekompensasjonsordningen for kirkebygg, som ikke har hatt ny investeringsramme i 2018, heller ikke skulle få det i 2019. Senterpartiet mener ordningen har spilt en viktig rolle i kirkeforvaltningen i Norge, og at den er et avgjørende håndslag til kommunene, som står for det aller meste av kirkevedlikeholdet. Senterpartiet foreslår å utvide investeringsrammen for denne rentekompensasjonsordningen med 1 mrd. kroner i 2019.

Dette medlem har på denne bakgrunn foretatt en om-disponering i Senterpartiets opplegg til disponering av ramme 3 ved at 0,3 mill. kroner til rentekompensasjon flyttes fra kap. 315 post 79 Til disposisjon til kap. 342 post 60.

POST 70 TILSKUDD TIL SENTRALE TILTAK FOR KIRKEBYGG OG GRAVPLASSER

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet, Venstre og Kristelig Folkeparti, viser til budsjettavtalen mellom regjeringspartiene og Kristelig Folkeparti, jf. Innst. 2 S (2018–2019), og foreslår på denne bakgrunn å bevilge 10 mill. kroner til klimasikring for utsatte og verneverdige bygg og et tilskudd på 10 mill. kroner til prosjektmidler for å utvikle bevaringsprogram for steinkirkene. Flertallet mener det er viktig å ta vare på vår felles kulturarv som disse kirkene representerer.

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Arbeiderpartiet, merker seg at mange kirkebygg er preget av manglende vedlikehold og sikring, og noen er i svært dårlig forfatning. For noen er kirken et av lokalsamfunnenes viktige samlingspunkt. Kommunene har et klart ansvar for vedlikehold. Samtidig representerer også kirkene store nasjonale verdier. Det gjør at det er nødvendig med et løft for å sette i stand fredede og verneverdige kirker. Mange av de verneverdige kirkene som fortsatt sårt trenger nødvendig vedlikehold, er middelalderkirkene. Mange ble bygget i stein og krever egen kompetanse for riktig vedlikehold og restaurasjon. Siden kun om lag halvparten av de opprinnelige kirkene er bevart, er det viktig å sikre de resterende.

Et annet flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet og Venstre, mener det derfor bør vurderes hvordan staten kan bidra til vedlikeholdet av kirkebygg som utgjør en viktig del av vår

kulturarv, for eksempel ved at midler fra Opplysningsvesenets fond i større grad kan kanaliseres til et slikt løft i den grad det er tilstrekkelig avkastning på fondet og det kan prioriteres sammen med dagens utgifter fra fondet.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet viser til Arbeiderpartiets alternative budsjett, der det foreslås å øke tilskuddet med 20 mill. kroner ut over regjeringens forslag.

Kulturminner og kulturmiljø

3.3.18 Kap. 1429 Riksantikvaren, jf. kap. 4429

Forslag 2019: kr 692 728 000. Saldert budsjett 2018: kr 670 535 000.

Komiteen viser til at bevilgningen på kapitlet skal dekke utgifter knyttet til Riksantikvarens arbeid. Riksantikvaren har ansvar for kulturminneforvaltning og er faglig rådgiver for Klima- og miljødepartementet. Komiteen vil også vise til at norsk kulturminnepolitikk fikk et løft i St.meld. nr. 16 (2004–2005) Leve med kulturminner. De politiske satsingene ble oppsummert og politikkmålene konsolidert og oppdatert i St.meld. nr. 35 (2012–2013) Framtid med fotfeste i 2013. Videre vises det til behandlingen av Prop. 1 S (2017–2018), der Stortinget vedtok at regjeringen skal legge fram en stortingsmelding om kulturminnefeltet. Komiteen merker seg at Klima- og miljødepartementet har varslet at meldingen vil legges fram for Stortinget våren 2020. Komiteen ser fram til kulturminnemeldingen.

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet, Venstre og Kristelig folkeparti, viser til budsjettavtalen mellom regjeringspartiene og Kristelig Folkeparti, jf. Innst. 2 S (2018–2019), og foreslår på denne bakgrunn å øke tilskuddet til automatisk fredete og andre arkeologiske kulturminner under post 70 med 4,7 mill. kroner.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet viser til Arbeiderpartiets alternative budsjett, der det foreslås å bevilge 4,7 mill. kroner til restfinansiering av utgravninger på Kongsgårdprosjektet Avaldnes, Rogaland.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti vil vise til at norsk kulturminnepolitikk fikk et særlig løft i samband med at St. meld. nr. 16 (2004–2005) Leve med kulturminner ble behandlet i Stortinget. Disse medlemmer viser til at det i forbindelse med dette ble fastlagt nasjonale målsettinger for kulturminnepolitikken som skulle nås innen 2020. Satsingen ble fulgt opp av den rød-grønne regjeringen i perioden

2005–2013, og de politiske satsingene ble oppsummert og politikkmålene konsolidert og oppdatert da Stortinget behandlet Meld. St. 35 (2012–2013) Framtid med fotfeste.

Disse medlemmer viser til at det var særskilt viktig for regjeringen Stoltenberg II å øke tilskuddsmidlene i kulturminnevernet i perioden 2005–2013. Riksantikvarens budsjett hadde i 2005 en utgiftsside på totalt ca. 252 mill. kroner, mens det tilsvarende tallet i den rød-grønne regjeringens framlegg til budsjett for 2014 var på vel 550 mill. kroner (en nominell økning på nær 120 pst.). På samme måte hadde Kulturminnefondet i 2005 en utgiftsside på 13 mill. kroner. Da den rød-grønne regjeringen la fram forslag til 2014-budsjett, var det tilsvarende tallet på over 63,5 mill. kroner. Disse medlemmer mener det er grunn til å hevde at den rød-grønne regjeringen i perioden 2005–2013 har løftet innsatsen på kulturminnefeltet på en måte som tidligere regjeringer ikke har klart.

Disse medlemmer viser til at det var tverrpolitisk enighet om satsingen på kulturminner og kulturmiljøer i 2005 og 2013, men at regjeringen, bestående av Høyre og Fremskrittspartiet (og fra 2018 Venstre), siden 2013 ikke har fulgt opp satsingen. Noen år har til og med regjeringen lagt fram forslag til kutt i kulturminnevernets budsjettposter. I budsjettforhandlinger i Stortinget har bevilgninger på enkelte poster noen ganger blitt økt, men disse økningene har ikke stått i rimelig forhold til Stortingets vedtatte 2020-målsettinger. Det er derfor sittende regjering og samarbeidspartiernes ansvar at 2020-målene framstår som vanskelige å nå. Dette bekreftes stadig av regjeringen, som også i foreliggende budsjettproposisjon sier:

«I statsbudsjettet for 2016 varsla Klima- og miljødepartementet at dei ti bevaringsprogramma ville bli gjennomgått som følge av eit stort og aukande etterslep på fleire av bevaringsprogramma. Det er store variasjonar mellom programma som gjer at enkelte av 2020-måla ikkje vil bli nådde.»

Disse medlemmer viser videre til at et stortingsflertall avviste regjeringens forslag om å revidere 2020-målene i statsbudsjettet for 2018, jf. Innst. 14. S (2017–2018). Regjeringens forslag var at målsettingene

skulle bli mindre forpliktende og vanskeligere å måle, selv om regjeringen selv beskrev omfattende behov i kulturminnesektoren.

Komiteens medlem fra Senterpartiet viser til at Senterpartiet i perioden 2013–2018, samt i Senterpartiets alternative statsbudsjett for 2019, har fremmet forslag om kraftige økninger i bevilgningene til kulturminnesektoren (Riksantikvaren og Kulturminnefondet). Senterpartiet har i perioden etter 2013 i sine alternative budsjetter foreslått samlede økninger til kulturminnesektoren på godt over en halv milliard kroner.

Dette medlem viser videre til at Senterpartiet i perioden 2013–2018 har fremmet forslag om skatte- og avgiftsincentiver for eiere av fredede og verneverdige bygninger. I tillegg har Senterpartiet fremmet forslag om en opptrapping av Kulturminnefondets tilskuddsmidler til 300 mill. kroner. Dette medlem viser til at Senterpartiet under behandlingen av Innst. 2 S (2018–2019) har fremmet følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen fremme forslag om endringer i eiendomsskatteloven som fritar fra kommunal eiendomsskatt alle eiere av bygninger som enten er fredet etter kulturminneloven eller regulert til vern etter plan- og bygningsloven.»

«Stortinget ber regjeringen utrede og fremme forslag til andre modeller for skatte- og avgiftslettelse som kan bidra til jevnt godt vedlikehold av bygninger som enten er fredet etter kulturminneloven eller regulert til vern etter plan- og bygningsloven.»

Dette medlem legger vekt på at Riksantikvarens ti bevaringsprogram er helt sentrale i det norske kulturminnevernet. Derfor er det stor grunn til bekymring når Klima- og miljødepartementet skriver at flere av bevaringsprogrammene har et stort og økende etterslep. Dette medlem viser videre til at Norge har store utfordringer når det gjelder kirkevedlikehold, kulturminnekompetanse i kommunene, tap av kulturminner, samisk kulturminnevern osv. Dette medlem viser til Senterpartiets alternative statsbudsjett for 2019, hvor Riksantikvarens budsjett blir styrket slik i forhold til Prop. 1 S (2018–2019):

Kap.	Post	Formål	+
1429.	60	Øke tilskuddet til kulturminnearbeidet i kommunene	+ 2 mill. kr
1429.	70	Øke tilskuddet til automatisk fredede og andre arkeologiske kulturminner	+ 8 mill. kr
1429.	71	Øke tilskuddet til fredede kulturminner i privat eie	+ 10 mill. kr
1429.	72	Øke tilskuddet til tekniske og industrielle kulturminner (inkl. regionalparker)	+ 10 mill. kr
1429.	73	Øke tilskuddet til kirkevedlikehold og bygninger fra middelalderen (inkl. brannsikring)	+ 30 mill. kr

Kap.	Post	Formål	+
1429.	75	Øke tilskuddet til fartøyvernssenter	+ 3 mill. kr
1429.	79	Øke tilskuddet til verdensarven	+ 7,7 mill. kr

Dette medlem presiserer at bevilgningsøkningen på post 1429.60 skal sikre videreføring av prosjektet Murbyen Oslo og at bevilgningsøkningen på post 1429.70 både skal sikre mer midler til statens ordninger som dekker arkeologiske utgravninger på gårdsbruk, og en bevilgning på 3 mill. kroner til å følge opp de svært interessante funnene som georadarundersøkelser har gitt ved Jellhaugen i Halden (Østfold). Videre er det med bevilgningen på post 1429.72 blant annet lagt vekt på å bevilge 2 mill. kroner til forprosjekt for et nasjonalt museumsbygg og våtmarkssenter ved Fetsund lenser, som er et av de nasjonale teknisk-industrielle anleggene. Når det gjelder bevilgningsøkningen på post 1429.73, skal den i sin helhet reserveres en sterkere statlig medvirkning til å hente inn det store vedlikeholdsetterslepet ved våre mest verdifulle historiske kirkebygninger (15 mill. kroner til middelalderkirker i stein, 5 mill. kroner til fredede trekirker fra før 1650 som ikke er stavkirker, og 10 mill. kroner til de viktigste kulturhistoriske kirkene fra perioden 1650–1850). Dette medlem viser også til at Senterpartiet styrker bevilgningen til rentekompensasjon for kirkebygg slik at investeringsrammen i 2019 blir på 1 mrd. kroner.

Dette medlem mener benevnelsen på kap. 1429 post 73 bør endres til «Tilskot til kyrkjevedlikehold, bygningar og anlegg frå mellomalderen og brannsikring, kan overførast».

Komiteens medlemmer fra Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti fremmer følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen sette i gang et statlig bevaringsprogram for steinkirker fra middelalderen som har som mål at alle norske middelalderkirker skal settes i stand til 2030, 1000-årsjubileet for slaget på Stiklestad.»

«Stortinget ber regjeringen sette i gang et statlig bevaringsprogram for de fredede trekirkene fra før 1650 som ikke er fanget opp av stavkirkeprogrammet.»

«Stortinget ber regjeringen sette i gang et statlig bevaringsprogram for verneverdige kirker bygget 1650–1850.»

VERDENSARVSTEDET URNES STAVKIRKE

Komiteens medlem fra Senterpartiet viser til at Urnes stavkirke ble innskrevet på Verdensarvlista i 1979, og at den er den fremste representanten for den enestående norske stavkirkearven. Stavkirken

ligger i den lille bygda Ornes i Luster (Sogn og Fjordane) med bare 35 innbyggere. Stedet er sårbart for fraflytting. Dersom lokalsamfunnet svekkes ytterligere, vil det være vanskelig å ta vare på kirka, i ytterste konsekvens kan verdensarvverdiene komme i fare. Stavkirken har i dag ca. 20 000 betalende besøkende årlig, totalt har Ornes ca. 40 000 tilreisende. Turiststrømmen forventes å øke sterkt i årene fremover. Dagens apparat kan ikke håndtere dette og dersom det ikke settes inn tiltak raskt, vil tålegrensene for lokalmiljøet og for kirka overskrides innen få år. Dette medlem reserverer derfor 3 mill. kroner av den foreslåtte økningen på post 1429.79 til et eget prosjekt for satsing på dette verdensarvstedet. I satsingen ligger en autorisering av et verdensarvsenter på stedet i 2019 (byggstart planlagt 2020) og oppstarts- midler til arbeidet med et verdensarvsenter (inkludert utstilling), slik at arbeidet kan komme godt i gang. Målet er å legge forholdene til rette for en god forvaltning av Urnes stavkirke i tiårene som kommer.

FETSUND LENSER

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti er kjent med at prosjektet «Videreutvikling av Fetsund lenser og Nordre Øyeren – mulighetenes arena», et samarbeid mellom Akershus fylkeskommune, Museene i Akershus – MiA og de fire kommunene Fet, Sørums, Skedsmo og Rælingen, nå går inn i en aktiv fase. Akershus fylkeskommune har ansatt en prosjektleder for områdeutvikling, og Museene i Akershus vil ansette en prosjektleder som skal lede arbeidet med arkitektkonkurransen for det kombinerte fløtingsmuseet og våtmarkssenteret.

Disse medlemmer mener prosjektet er viktig fordi det bidrar til å fortelle historien om trelastnærings betydning i framveksten av det moderne Norge. Nærheten til Nord-Europas største innlandsdelta, Nordre Øyeren naturreservat, gjør at det blir en naturlig kombinasjon mellom natur og kultur. Disse medlemmer mener at skjæringspunktet museum og våtmarkssenter, med fokus på destinasjonsutvikling, kulturturnering, turisme, friluftsliv og lokal forankring, er et spennende utgangspunkt for videre satsing.

Disse medlemmer ser at prosjektet har potensial for stor verdiskaping i et område som ligger strategisk til i forhold til å nå store befolkningsgrupper i regionen, samtidig som det er korte avstander til landets hovedstad og hovedflyplass. Prosjektet kan styrke lokal identitet i et område med sterk befolkningsvekst og bidra til verdifull formidling av viktig kulturhistorie.

Disse medlemmer har merket seg at det legges opp til at Nordre Øyeren-prosjektet kan realiseres gjennom et spleiselag mellom kommunene, fylkeskommune/region, staten og privat næringsliv, og at målet er å ferdigstille en søknad til staten i 2020. Disse medlemmer mener prosjektet er viktig, og vil følge utviklingen framover.

BYGNINGSVERNSENTER I ALLE FYLKER

Komiteens medlem fra Senterpartiet minner om at rådgiving til huseiere og tilgang til gode håndverkere er utslagsgivende for god bevaring og god istandsetting av fredet og verneverdig bebyggelse. Rådgiving er mest effektivt der den er uavhengig av myndighetsutøvelse, slik vi ser det bl.a. i Akershus bygningsvernssenter og i Murbyen Oslo. Dette medlem mener derfor at det bør opprettes bygningsvernssentre i alle fylker/regioner. Sentrene bør ha tilknytning til et museum eller en kulturvernorganisasjon, men ellers drives uavhengig. Det vil være naturlig at Bygg og Bevar får en koordinerende funksjon.

Komiteens medlemmer fra Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti fremmer følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen i den varslede stortingsmeldingen om kulturminnefeltet legge en plan for hvordan alle fylker/regioner kan få et eget bygningsvernssenter i regi av lokale museer og/eller frivillige kulturminneorganisasjoner.»

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti understreker at Fortidsminneforeningens museumsdrift er viktig for å formidle og gjøre kulturminneeiendommer tilgjengelige for publikum, og viser til Sosialistisk Venstrepartis alternative statsbudsjett, hvor det foreslås 2 mill. kroner ut over regjeringens forslag til dette formålet (post 21).

Dette medlem understreker hvor viktig det er å forvalte og formidle de samiske kulturminnene.

Dette medlem viser derfor til Sosialistisk Venstrepartis alternative statsbudsjett, hvor det foreslås 10 mill. kroner ut over regjeringens forslag til dette formålet (post 50).

Dette medlem understreker verdien av kulturminnearbeidet som gjøres i kommunene, og viser til Sosialistisk Venstreparti sitt alternative statsbudsjett, hvor det foreslås 7 mill. kroner ut over regjeringens forslag til dette formålet (post 60)

Dette medlem viser videre til Sosialistisk Venstreparti sitt alternative statsbudsjett, hvor det foreslås 10 mill. kroner ut over regjeringens forslag til tilskudd til automatisk fredete og andre arkeologiske funn (post 70).

Dette medlem viser til at regjeringen ligger langt bak 2020-målene for kulturminner, spesielt når det gjelder fredede kulturminner i privat eie. Dette medlem viser derfor til Sosialistisk Venstrepartis alternative statsbudsjett, hvor det foreslås 8 mill. kroner ut over regjeringens forslag til dette formål (post 71).

Dette medlem viser til at det er store behov for istandsetting og oppgradering av tekniske og industrielle kulturminner. Dette medlem viser til Sosialistisk Venstrepartis alternative statsbudsjett, hvor det foreslås 10 mill. kroner ut over regjeringens forslag til dette formålet (post 72).

Dette medlem viser til at det nasjonale programmet for istandsetting av stavkirker nå er avsluttet, og at det er behov for økte midler for å vedlikeholde disse.

I tillegg trengs det også økte midler for å ta vare på de unike middelaldersteinkirkene i landet. Dette medlem viser derfor til Sosialistisk Venstrepartis alternative statsbudsjett, hvor det foreslås 10 mill. kroner ut over regjeringens forslag til disse formål (post 73).

3.3.19 Kap. 1432 Norsk kulturminnefond

Forslag 2019: kr 116 320 000. Saldert budsjett 2018: kr 112 170 000.

Komiteen viser til at bevilgningen skal brukes til kulturminnetiltak og til drift av administrasjonen og styret. Kulturminnefondet skal etter søknad tildele midler til private eiere av verneverdige kulturminner og kulturmiljøer. Komiteen registrerer at tilskuddsordningen skal bidra til et mangfold av kulturminner og kulturmiljøer som grunnlag for framtidige opplevelser, kunnskap, utvikling og verdiskaping.

Komiteens medlem fra Senterpartiet viser til at Kulturminnefondet har blitt en stadig viktigere aktør i det norske kulturvernet – og at fondet spiller en viktig rolle i den statlige innsatsen for å ta vare på den norske kulturarven. Det har opp gjennom årene vist seg at den spleiselagsmodellen som fondet er bygget på, gir staten svært mye kulturminnevern for en relativt beskjeden statlig finansiering. Dette medlem legger særlig vekt på at Menon Economics har foretatt en samfunnsøkonomisk analyse av Kulturminnefondets samfunnsnytte og kommet til at den er betydelig (Menonpublikasjon 42/2017). Denne viser at Kulturminnefondet siden starten i 2003 har gitt samlede tilskudd på 570 mill. kroner. Dette har utløst en privat innsats på nærmere 2 mrd. kroner i bevaringsarbeidet. Dette medlem viser til at Kulturminnefondet har blitt en betydelig aktør i kulturminnevernet, men at de frivillige aktørene i sektoren krever at fondet i 2019 må komme opp i en størrelse på 130 mill. kroner. I Senterpartiets alternative statsbudsjett for 2019 er dette fulgt opp med et

forslag om å øke posten med 14 mill. kroner ut over regjeringens forslag.

Komiteens medlemmer fra Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti fremmer følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen i den varslede kulturminnemeldingen om å komme tilbake med et forslag til opptrappingsplan for Norsk kulturminnefond, slik at fondet på lengre sikt får 300 mill. kroner til utdeling årlig.»

Disse medlemmer viser til at små og mellomstore klimatiltak i hus fra før 1950 har dokumentert høy effekt og rask nedbetaling i klimaregnskapet. Oppgraderingen blir bærekraftig over tid dersom den utføres i tråd med bygningsfysikken i de eldre bygningene, og får særlig effekt dersom det brukes organisk isolasjon. Et program for dette, koblet til Kulturminnefondet, vil få svært stor virkning.

Disse medlemmer fremmer følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen sørge for at Norsk kulturminnefond oppretter et eget satsingsprogram for klimatiltak i verneverdige hus fra før 1950, og ber om at regjeringen i revidert budsjett for 2019 kommer tilbake til Stortinget med et forslag om midler til prosjektet.»

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti viser til at Kulturminnefondet har levert gode resultater. Dette medlem viser til Sosialistisk Venstrepartis alternative statsbudsjett, hvor det foreslås å bevilge 20 mill. kroner ut over regjeringens forslag under post 50.

4. Anmodningsvedtak

Komiteen viser til oversikt og omtale i Prop. 1 S (2018–2019) fra de respektive departementene om oppfølging av Stortingets anmodningsvedtak. Dette omfatter anmodningsvedtak fattet av Stortinget i stortings sesjonen 2017–2018 og alle vedtak fra tidligere stortings sesjoner der rapporteringen ikke ble avsluttet i forbindelse med behandlingen av Prop. 1 S (2017–2018) eller i forbindelse med behandlingen av den årlige meldingen til Stortinget om anmodnings- og utredningsvedtak.

Komiteen viser til merknader under de aktuelle saksområdene i innstillingen vedrørende følgende anmodningsvedtak:

Vedtak nr. 157, 9. desember 2015

Vedtak nr. 612, 25. april 2017

Vedtak nr. 875, 11. juni 2018

Komiteen har her ingen merknader til vedtak som ikke er omtalt i innstillingen, og tar departementenes oppfølging til orientering.

Komiteen understreker at komiteens merknader ikke er å anse som Stortingets formelle kontroll av regjeringens oppfølging av vedtakene, og således ikke kan erstatte kontroll- og konstitusjonskomiteens behandling av stortingsmeldingen om oppfølgingen av anmodnings- og utredningsvedtak i stortings sesjonen.

5. Forslag fra mindretall

Rammeuavhengige forslag

Forslag fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti:

Forslag 1

Stortinget ber regjeringen vurdere en gjeninnføring av Innsamlingsregisteret/Innsamlingskontrollen som et fast tiltak under kap. 315 post 78 Ymse faste tiltak.

Forslag 2

Stortinget ber regjeringen om å gjøre ordningen med merverdiavgiftskompensasjon for bygging av idrettsanlegg regelstyrt.

Forslag 3

I forbindelse med statsbudsjettet for 2020 ber regjeringen flytte assistentordningen for kunstnere fra Norsk kulturråd tilbake til en egen post på Kulturdepartementets budsjett.

Forslag 4

Stortinget ber regjeringen gjennomføre en ekstern evaluering av gaveforsterkningsordningen og komme tilbake til Stortinget på en god måte.

Forslag 5

Stortinget ber regjeringen i forbindelse med statsbudsjettet for 2020 foreslå å øke størrelsen på privatkoopereringskompensasjonen, slik at den samsvarer med ordningens nedslagsfelt.

Forslag fra Arbeiderpartiet og Sosialistisk Venstreparti:

Forslag 6

Stortinget ber regjeringen om å omgjøre insentivordningen for internasjonale film- og TV-produksjoner til en regelstyrt ordning og underlegge den Nærings- og fiskeridepartementet.

Forslag 7

Stortinget ber regjeringen i revidert budsjett for 2019 legge fram en oversikt over hvordan endringene i

kontantstøtteordningen har slått ut for mødres og fedres yrkesdeltakelse i perioden 1. august 2018–30. april 2019.

Forslag 8

Stortinget ber regjeringen videreføre rapporteringsplikten for matkjedene, slik at produktinformasjon egnet for digitale løsninger er tilgjengelig.

Forslag fra Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti:

Forslag 9

Stortinget ber regjeringen sette i gang et statlig bevaringsprogram for steinkirker fra middelalderen som har som mål at alle norske middelalderkirker skal settes i stand til 2030, 1000-årsjubileet for slaget på Stiklestad.

Forslag 10

Stortinget ber regjeringen sette i gang et statlig bevaringsprogram for de fredede trekirkene fra før 1650 som ikke er fanget opp av stavkirkeprogrammet.

Forslag 11

Stortinget ber regjeringen sette i gang et statlig bevaringsprogram for verneverdige kirker bygget 1650–1850.

Forslag 12

Stortinget ber regjeringen i den varslede stortingsmeldingen om kulturminnefeltet legge en plan for hvordan alle fylker/regioner kan få et eget bygningsvernsementer i regi av lokale museer og/eller frivillige kulturminneorganisasjoner.

6. Komiteens tilråding

Komiteens tilråding for rammeområdene 2 og 3 fremmes av komiteens medlemmer fra Høyre, Fremskrittspartiet, Venstre og Kristelig Folkeparti.

Komiteen har for øvrig ingen merknader, viser til proposisjonen og rå Stortinget til å gjøre følgende

vedtak:

A.

Rammeområde 2 (Familie og forbruker)

I

På statsbudsjettet for 2019 bevilges under:

Forslag 13

Stortinget ber regjeringen i den varslede kulturminnemeldingen om å komme tilbake med et forslag til en opptrappingsplan for Norsk kulturminnefond, slik at fondet på lengre sikt får 300 mill. kroner til utdeling årlig.

Forslag 14

Stortinget ber regjeringen sørge for at Norsk kulturminnefond oppretter et eget satsingsprogram for klimatiltak i verneverdige hus fra før 1950, og ber om at regjeringen i revidert budsjett for 2019 kommer tilbake til Stortinget med et forslag om midler til prosjektet.

Forslag fra Sosialistisk Venstreparti:

Forslag 15

Stortinget ber regjeringen komme tilbake med en utredning om digitaliseringens påvirkning på leseferdigheter, leseopplevelser, språkutvikling og -opplevelse.

Forslag 16

Stortinget ber regjeringen komme tilbake med en gjennomgang av hvordan barne- og ungdomslitteraturen og fagmiljøene knyttet til denne kan styrkes.

Forslag 17

Stortinget ber regjeringen komme tilbake med en sak om framtidig formidling av barne- og ungdomslitteratur.

Kap.	Post	Formål	Kroner	Kroner
Utgifter				
800		Barne- og likestillingsdepartementet		
	1	Driftsutgifter	150 743 000	
	21	Spesielle driftsutgifter	10 111 000	
840		Tiltak mot vold og overgrep		
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan nyttes under post 70 og kap. 846 post 62</i>	25 888 000	
	61	Tilskudd til incest- og voldtektssentre, <i>overslagsbevilgning</i>	98 607 000	
	70	Tilskudd til voldsforebyggende tiltak mv., <i>kan nyttes under post 21 og kap. 858 post 1</i>	84 291 000	
	73	Tilskudd til senter for voldsutsatte barn, <i>kan overføres</i>	31 090 000	
841		Samliv og konfliktløsning		
	21	Spesielle driftsutgifter, meklingsgodtgjørelse, <i>overslagsbevilgning</i>	11 263 000	
	22	Opplæring, forskning, utvikling mv.	7 829 000	
	23	Refusjon av utgifter til DNA-analyser, <i>overslagsbevilgning</i>	5 813 000	
	70	Tilskudd til samlivstiltak, <i>kan nyttes under kap. 842 post 1 og kap. 858 post 1</i>	10 505 000	
842		Familievern		
	1	Driftsutgifter, <i>kan nyttes under post 70</i>	363 022 000	
	21	Spesielle driftsutgifter	31 068 000	
	70	Tilskudd til kirkens familieverntjeneste mv., <i>kan nyttes under post 1</i>	213 461 000	
843		Adopsjonsstøtte		
	70	Tilskudd til foreldre som adopterer barn fra utlandet, <i>overslagsbevilgning</i>	12 525 000	
844		Kontantstøtte		
	70	Tilskudd, <i>overslagsbevilgning</i>	1 800 890 000	
845		Barnetrygd		
	70	Tilskudd, <i>overslagsbevilgning</i>	15 872 000 000	
846		Familie- og oppveksttiltak		
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan nyttes under post 50 og post 71</i>	12 650 000	
	50	Norges forskningsråd, <i>kan nyttes under post 21</i>	3 218 000	
	60	Barne- og ungdomstiltak i større bysamfunn, <i>kan overføres</i>	41 560 000	
	61	Nasjonal tilskuddsordning mot barnefattigdom, <i>kan nyttes under post 71</i>	311 985 000	
	62	Utvikling i kommunene	133 229 000	
	70	Barne- og ungdomsorganisasjoner	156 098 000	
	71	Utviklings- og opplysningsarbeid mv., <i>kan nyttes under post 21</i>	19 860 000	
	79	Tilskudd til internasjonalt ungdomssamarbeid mv., <i>kan overføres</i>	11 432 000	
847		EUs ungdomsprogram		
	1	Driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	8 431 000	
848		Barneombudet		
	1	Driftsutgifter	21 968 000	

Kap.	Post	Formål	Kroner	Kroner
853		Fylkesnemndene for barnevern og sosiale saker		
	1	Driftsutgifter	230 440 000	
854		Tiltak i barne- og ungdomsvernet		
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan nyttes under post 71</i>	72 371 000	
	22	Barnesakkyndig kommisjon	8 194 000	
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	25 500 000	
	50	Forskning og utvikling	17 631 000	
	60	Kommunalt barnevern	777 556 000	
	61	Utvikling i kommunene	50 671 000	
	62	Tilskudd til barnevernsfaglig videreutdanning, <i>kan nyttes under post 72</i>	20 252 000	
	71	Utvikling og opplysningsarbeid mv, <i>kan nyttes under post 21</i>	36 058 000	
	72	Tilskudd til forskning og kompetanseutvikling i barnevernet, <i>kan overføres, kan nyttes under post 21</i>	113 765 000	
855		Statlig forvaltning av barnevernet		
	1	Driftsutgifter, <i>kan nyttes under post 22 og post 60</i>	3 841 242 000	
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	24 121 000	
	22	Kjøp av private barnevernstjenester, <i>kan nyttes under post 1</i>	2 623 089 000	
	60	Refusjon av kommunale utgifter til barneverntiltak, <i>kan nyttes under post 1</i>	426 801 000	
856		Barnevernets omsorgssenter for enslige mindreårige asylsøkere		
	1	Driftsutgifter	156 429 000	
858		Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet		
	1	Driftsutgifter, <i>kan nyttes under kap. 855 post 1</i>	280 076 000	
	21	Spesielle driftsutgifter	15 556 000	
860		Forbrukerrådet		
	50	Basisbevilgning	134 924 000	
	51	Markedsportaler	20 170 000	
862		Stiftelsen Miljømerking i Norge		
	70	Driftstilskudd	10 630 000	
865		Forbrukerpolitiske tiltak		
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres, kan nyttes under post 50</i>	2 244 000	
	50	Forskning og undervisning, <i>kan nyttes under post 21</i>	9 662 000	
	70	Tilskudd, <i>kan nyttes under post 21</i>	1 453 000	
	79	EUs rammeprogram for forbrukerpolitikk, <i>kan overføres</i>	6 312 000	
867		Sekretariatet for Markedsrådet og Forbrukerklage utvalget		
	1	Driftsutgifter	14 122 000	
868		Forbrukertilsynet		
	1	Driftsutgifter	33 485 000	
870		Sekretariatet for Diskrimineringsnemnda		
	1	Driftsutgifter	19 006 000	
871		Likestilling og ikke-diskriminering		
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres, kan nyttes under post 70</i>	13 868 000	
	70	Likestilling mellom kjønn, <i>kan nyttes under post 21</i>	17 977 000	

Kap.	Post	Formål	Kroner	Kroner
	72	Lesbiske, homofile, bifile, transpersoner og interkjønn	11 914 000	
	73	Likestillingsentre	15 340 000	
873		Likestillings- og diskrimineringsombudet		
	50	Basisbevilgning	43 843 000	
2530		Foreldrepenger		
	70	Foreldrepenger ved fødsel, <i>overslagsbevilgning</i>	19 174 000 000	
	71	Engangsstønad ved fødsel og adopsjon, <i>overslagsbevilgning</i>	927 000 000	
	72	Feriepenger av foreldrepenger, <i>overslagsbevilgning</i>	485 000 000	
	73	Foreldrepenger ved adopsjon, <i>overslagsbevilgning</i>	63 000 000	
Totale utgifter				49 173 239 000
Inntekter				
3842		Familievern		
	1	Diverse inntekter	736 000	
3847		EUs ungdomsprogram		
	1	Tilskudd fra Europakommisjonen	2 364 000	
3855		Statlig forvaltning av barnevernet		
	1	Diverse inntekter	16 021 000	
	2	Barnetrygd	3 959 000	
	60	Kommunale egenandeler	1 437 256 000	
3856		Barnevernets omsorgssenter for enslige mindreårige asylsøkere		
	4	Refusjon av ODA-godkjente utgifter	110 127 000	
3858		Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet		
	1	Diverse inntekter	484 000	
Totale inntekter				1 570 947 000

II

Merinntektsfullmakter

Stortinget samtykker i at Barne- og likestillingsdepartementet i 2019 kan:

overskride bevilgningen under	mot tilsvarende merinntekt under
kap. 842 post 1	kap. 3842 post 1
kap. 847 post 1	kap. 3847 post 1
kap. 855 post 1	kap. 3855 postene 1, 2 og 60
kap. 856 post 1	kap. 3856 post 1
kap. 858 post 1	kap. 3858 post 1
kap. 868 post 1	kap. 3868 post 1

Merinntekt som gir grunnlag for overskridelse, skal også dekke merverdiavgift knyttet til overskridelsen og berører derfor også kap. 1633 post 1 for de statlige forvaltningsorganene som inngår i nettoordningen for merverdiavgift.

Merinntekter og eventuelle mindreinntekter tas med i beregningen av overføring av ubrukt bevilgning til neste år.

III

Satser for barnetrygd

Stortinget samtykker i at Arbeids- og velferdsdirektoratet for 2019 i medhold av lov 8. mars 2002 nr. 4 om barnetrygd § 10 kan betale ut barnetrygd med 970 kroner per barn per måned fra 1. januar til og med 28. februar. Dette tilsvarer 11 640 kroner per år. Fra og med 1. mars 2019 kan Arbeids- og velferdsdirektoratet betale ut barnetrygd med 1 054 kroner per barn per måned. Dette tilsvarer 12 648 kroner per år.

Enslige forsørgere som fyller vilkårene for rett til utvidet stønad etter barnetrygdloven og full overgangsstonad etter folketrygdloven, og som har barn i alderen 0–3 år, har rett til et småbarnstillegg på 7 920

kroner per år. Dette tillegget gjelder per enslige forsørger, uavhengig av hvor mange barn i alderen 0–3 år vedkommende faktisk forsørger.

IV

Satser for kontantstøtte

Stortinget samtykker i at Arbeids- og velferdsdirektoratet for 2019 i henhold til lov 26. juni 1998 nr. 41 om kontantstøtte til småbarnsforeldre § 7 kan betale ut kontantstøtte med følgende beløp for barn i alderen 13–23 måneder:

Avtalt oppholdstid i barnehage per uke	Kontantstøtte i prosent av full sats	Kontantstøtte per barn i alderen 13–23 måneder
Ikke bruk av barnehageplass	100	7 500
Til og med 8 timer	80	6 000
Fra 9 til og med 16 timer	60	4 500
Fra 17 til og med 24 timer	40	3 000
Fra 25 til og med 32 timer	20	1 500
33 timer eller mer	0	0

V

Sats for engangsstonad ved fødsel og adopsjon

Stortinget samtykker i at Arbeids- og velferdsdirektoratet for 2019 i medhold av lov 28. februar 1997 nr. 19 om folketrygd § 14-17 kan betale ut:

Engangsstonad ved fødsel og adopsjon	83 140 kroner per barn
--------------------------------------	------------------------

B.

Rammeområde 3**(Kultur)**

I

På statsbudsjettet for 2019 bevilges under:

Kap.	Post	Formål	Kroner	Kroner
Utgifter				
300		Kulturdepartementet		
	1	Driftsutgifter	168 766 000	
	21	Spesielle driftsutgifter	1 211 000	
315		Frivillighetsformål		
	21	Forskning, utredning og spesielle driftsutgifter, kan overføres	6 130 000	
	70	Merverdiavgiftskompensasjon til frivillige organisasjoner	1 607 600 000	
	72	Tilskudd til frivillig virksomhet for barn og unge	4 535 000	
	75	Herreløs arv til frivillige organisasjoner	3 003 000	
	76	Tilskudd til tiltak mot barnefattigdom	10 235 000	
	78	Ymse faste tiltak	11 905 000	
	79	Til disposisjon	10 340 000	

Kap.	Post	Formål	Kroner	Kroner
	82	Merverdiavgiftskompensasjon ved bygging av idrettsanlegg	189 400 000	
	86	Tilskudd til internasjonale idrettsarrangementer i Norge	43 120 000	
320		Norsk kulturråd		
	1	Driftsutgifter	183 116 000	
	51	Fond for lyd og bilde	42 810 000	
	55	Norsk kulturfond	982 180 000	
321		Kunstnerformål		
	71	Statsstipend	11 895 000	
	73	Kunstnerstipend m.m., <i>kan overføres</i>	193 100 000	
	74	Garantiinntekter og langvarige stipend, <i>overslagsbevilgning</i>	148 430 000	
	75	Vederlagsordninger, <i>kan overføres</i>	203 180 000	
322		Bygg og offentlige rom		
	1	Driftsutgifter	23 147 000	
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	36 500 000	
	50	Kunst i offentlige rom	12 500 000	
	70	Nasjonale kulturbygg, <i>kan overføres</i>	290 600 000	
	78	Ymse faste tiltak	3 860 000	
323		Musikk og scenekunst		
	1	Driftsutgifter	97 297 000	
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	63 480 000	
	22	Forsvarets musikk	47 500 000	
	60	Landsdelsmusikerordningen i Nord-Norge	21 620 000	
	70	Nasjonale institusjoner	1 505 230 000	
	71	Region-/landsdelsinstitusjoner	797 405 000	
	73	Region- og distriktsopera	63 585 000	
	78	Ymse faste tiltak	325 390 000	
325		Allmenne kulturformål		
	1	Driftsutgifter	77 610 000	
	21	Forskning, utredning og spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	28 219 000	
	52	Norges forskningsråd	13 785 000	
	71	Kultur som næring	62 985 000	
	72	Kultursamarbeid i nordområdene	11 555 000	
	75	EUs program for kultur og audiovisuell sektor m.m., <i>kan overføres</i>	40 000 000	
	78	Ymse faste tiltak	52 215 000	
	79	Til disposisjon, <i>kan nyttes under post 1</i>	7 830 000	
	82	Nobels Fredssenter	32 030 000	
	86	Talentutvikling	36 760 000	
326		Språk-, litteratur- og bibliotekformål		
	1	Driftsutgifter	641 287 000	
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	15 635 000	
	45	Større utstysanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	23 855 000	
	73	Språkorganisasjoner	26 790 000	
	74	Det Norske Samlaget	17 720 000	
	75	Tilskudd til ordboksarbeid	9 330 000	
	78	Ymse faste tiltak	66 955 000	
	80	Tilskudd til tiltak under Nasjonalbiblioteket	52 040 000	

Kap.	Post	Formål	Kroner	Kroner
328		Museum og visuell kunst		
	70	Det nasjonale museumsnettverket	1 747 630 000	
	78	Ymse faste tiltak	116 785 000	
329		Arkivformål		
	1	Driftsutgifter	385 311 000	
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	18 975 000	
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	9 030 000	
	78	Ymse faste tiltak	11 705 000	
334		Filmformål m.m.		
	1	Driftsutgifter	112 055 000	
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	6 375 000	
	50	Filmfondet	520 160 000	
	72	Insentivordning for film- og tv-produksjoner, <i>kan overføres</i>	71 360 000	
	73	Regional filmsatsing, <i>kan overføres</i>	92 355 000	
	75	Internasjonale film- og medieavtaler, <i>kan overføres</i>	18 180 000	
	78	Ymse faste tiltak	6 505 000	
335		Medieformål		
	1	Driftsutgifter	52 042 000	
	21	Spesielle driftsutgifter	2 706 000	
	70	Kompensasjon til kommersiell allmennkringkasting ..	135 000 000	
	71	Produksjonstilskudd	318 000 000	
	72	Innovasjon og utvikling	10 000 000	
	73	Medieforskning	22 130 000	
	74	Tilskudd til lokale lyd- og bildemedier, <i>kan overføres</i> ...	19 870 000	
	75	Tilskudd til samiske aviser	33 770 000	
	77	Distribusjonstilskudd til avisene i Finnmark	2 190 000	
337		Kompensasjon for kopiering til privat bruk		
	70	Kompensasjon	49 170 000	
339		Pengespill, lotterier og stiftelser		
	1	Driftsutgifter	78 857 000	
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	8 415 000	
340		Den norske kirke		
	70	Rammetilskudd til Den norske kirke	2 184 900 000	
	71	Tilskudd til Sjømannskirken – Norsk kirke i utlandet ..	101 900 000	
341		Tilskudd til trossamfunn m.m.		
	70	Tilskudd til tros- og livssynssamfunn, <i>overslagsbevilgning</i>	384 600 000	
	75	Tilskudd til private kirkebygg	5 000 000	
	78	Ymse faste tiltak	14 510 000	
342		Kirkebygg og gravplasser		
	1	Driftsutgifter	68 108 000	
	60	Rentekompensasjon – kirkebygg, <i>kan overføres</i>	37 641 000	
	70	Tilskudd til sentrale tiltak for kirkebygg og gravplasser	40 470 000	
	71	Tilskudd til regionale pilegrimssentre	5 940 000	
1429		Riksantikvaren		
	1	Driftsutgifter	148 540 000	
	21	Spesielle driftsutgifter	37 719 000	
	22	Bevaringsoppgaver, <i>kan overføres</i>	24 708 000	
	60	Kulturminnearbeid i kommunene	8 600 000	

Kap.	Post	Formål	Kroner	Kroner
	70	Tilskudd til automatisk fredete og andre arkeologiske kulturminner, <i>kan overføres</i>	56 864 000	
	71	Tilskudd til fredete kulturminner i privat eie, kulturmiljø og kulturlandskap, <i>kan overføres</i>	159 015 000	
	72	Tilskudd til tekniske og industrielle kulturminner, <i>kan overføres</i>	58 045 000	
	73	Tilskudd til bygninger og anlegg fra middelalderen og brannsikring, <i>kan overføres</i>	57 575 000	
	74	Tilskudd til fartøyvern, <i>kan overføres</i>	63 226 000	
	75	Tilskudd til fartøyvernssentrene, <i>kan overføres</i>	16 214 000	
	77	Tilskudd til verdiskapingsarbeid på kulturminneområdet, <i>kan overføres</i>	8 232 000	
	79	Tilskudd til verdensarven, <i>kan overføres</i>	58 690 000	
1432		Norsk kulturminnefond		
	50	Til disposisjon for kulturminnetiltak	116 320 000	
Totale utgifter				15 831 064 000
Inntekter				
3300		Kulturdepartementet		
	1	Ymse inntekter	85 000	
3320		Norsk kulturråd		
	1	Ymse inntekter	5 000 000	
3322		Bygg og offentlige rom		
	1	Ymse inntekter	136 000	
	2	Inntekter ved oppdrag	31 000 000	
3323		Musikk og scenekunst		
	1	Ymse inntekter	336 000	
	2	Billett- og salgsinntekter m.m.	28 020 000	
3325		Allmenne kulturformål		
	1	Ymse inntekter	5 717 000	
3326		Språk-, litteratur- og bibliotekformål		
	1	Ymse inntekter	10 730 000	
	2	Inntekter ved oppdrag	15 883 000	
3329		Arkivformål		
	1	Ymse inntekter	6 626 000	
	2	Inntekter ved oppdrag	19 579 000	
3334		Filmformål m.m.		
	1	Ymse inntekter	5 813 000	
	2	Inntekter ved oppdrag	6 690 000	
3335		Medieformål		
	2	Inntekter ved oppdrag	2 838 000	
	70	Gebyr	1 400 000	
3339		Inntekter fra spill, lotterier og stiftelser		
	2	Gebyr – lotterier	6 757 000	
	4	Gebyr – stiftelser	161 000	
	7	Inntekter ved oppdrag	9 629 000	
3342		Kirkebygg og gravplasser		
	1	Ymse inntekter	20 169 000	
	2	Leieinntekter m.m.	3 996 000	
4429		Riksantikvaren		
	2	Refusjoner og diverse inntekter	2 637 000	
	9	Internasjonale oppdrag	3 314 000	
Totale inntekter				186 516 000

II

Merinntektsfullmakter

Stortinget samtykker i at Kulturdepartementet i 2019 kan:

overskride bevilgningen under	mot tilsvarende merinntekter under
kap. 300 post 1	kap. 3300 post 1
kap. 320 post 1	kap. 3320 postene 1 og 3
kap. 322 post 1	kap. 3322 post 1
kap. 322 post 21	kap. 3322 post 2
kap. 323 post 1	kap. 3323 post 1
kap. 323 post 21	kap. 3323 post 2
kap. 325 post 1	kap. 3325 post 1
kap. 326 post 1	kap. 3326 post 1
kap. 326 post 21	kap. 3326 post 2
kap. 329 post 1	kap. 3329 post 1
kap. 329 post 21	kap. 3329 post 2
kap. 334 post 1	kap. 3334 post 1
kap. 334 post 21	kap. 3334 post 2
kap. 335 post 21	kap. 3335 post 2
kap. 339 post 1	kap. 3339 postene 2 og 4
kap. 339 post 1	kap. 5568 post 71
kap. 339 post 21	kap. 3339 post 7
kap. 342 post 1	kap. 3342 postene 1 og 2

Merinntekt som gir grunnlag for overskridelse, skal også dekke merverdiavgift knyttet til overskridelsen og berører derfor også kap. 1633 post 1 for de statlige forvaltningsorganene som inngår i nettoordningen for merverdiavgift.

Merinntekter og eventuelle mindreinntekter tas med i beregningen av overføring av ubrukt bevilgning til neste år.

III

Tilsagnsfullmakter

Stortinget samtykker i at Kulturdepartementet i 2019 kan gi tilsagn om tilskudd ut over gitte bevilgninger, men slik at samlet ramme for nye tilsagn og gammelt ansvar ikke overstiger følgende beløp:

Kap.	Post	Betegnelse	Samlet ramme
322		Bygg og offentlige rom	
	50	Kunst i offentlige rom	11 mill. kroner
	70	Nasjonale kulturbygg	771,7 mill. kroner

IV

Dekning av forsikringstilfelle

Stortinget samtykker i at Kongen i 2019 kan inngå avtaler om forsikringsansvar i forbindelse med større utenlandske utstillinger i Norge innenfor enn samlet ramme for nytt og gammelt ansvar som til enhver tid ikke må overstige 4 000 mill. kroner.

V

Fastsetting av fordelingsnøkler for visse tilskudd

Stortinget fastsetter følgende fordelingsnøkler for 2019:

1. Det ordinære offentlige driftstilskuddet til region-/ landsdelsinstitusjoner fordeles mellom de offentlige tilskuddspartene med 70 pst. på staten og 30 pst. på regionen, jf. kap. 323 Musikk og scenekunst, post 71 Region-/landdelsinstitusjoner.
2. Det ordinære offentlige driftstilskuddet til region- og distriktsoperatiltak fordeles mellom de offentlige tilskuddspartene med 70 pst. på staten og 30 pst. på regionen, jf. kap. 323 Musikk og scenekunst, post 73 Region- og distriktsopera.

VI

Fastsetting av gebyrer og avgifter m.m.

Stortinget samtykker i at for 2019 skal:

1. gebyret for merking og registrering av hver kopi av et videogram for utleie eller salg være 0,60 kroner. Kulturdepartementet kan sette ned eller frita for gebyr i visse tilfeller.
2. avgiften per videogram for omsetning i næring være 3,50 kroner.
3. kringkastingsavgiften for fjernsynsmottakere være 2 713 kroner ekskl. merverdiavgift. Tilleggsavgiften ved forsinket betaling av kringkastingsavgiften og når melding ikke blir gitt etter reglene i lov av

4. desember 1992 nr. 127 om kringkasting § 8–1 andre ledd, skal være 15 pst. av kringkastingsavgiften.

VII

Fullmakt til å benytte åremål

Stortinget samtykker i at det gis adgang til i henhold til statsansattelovens regler å benytte åremål for kuratorer som forestår utvikling og gjennomføring av kunstproduksjoner i KORØ. For disse gis det mulighet for åremål i en periode på fire år for konsulentene og inntil seks år for leder, med mulighet til én gangs fornyelse.

VIII

Merinntektsfullmakter

Stortinget samtykker i at Klima- og miljødepartementet i 2019 kan:

overskride bevilgningen under	mot tilsvarende merinntekter under
kap. 1429 post 1	kap. 4429 postene 2 og 9

Merinntekt som gir grunnlag for overskridelse, skal også dekke merverdiavgift knyttet til overskridelsen og berører derfor også kap. 1633 post 1 for de statlige forvaltningsorganene som inngår i nettoordningen for merverdiavgift.

Merinntekter og eventuelle mindreinntekter tas med i beregningen av overføring av ubrukt bevilgning til neste år.

IX

Tilsagnsfullmakter

Stortinget samtykker i at Klima- og miljødepartementet i 2019 kan gi tilsagn om tilskudd utover gitte bevilgninger, men slik at samlet ramme for nye tilsagn og gammelt ansvar ikke overstiger følgende beløp:

Kap.	Post	Betegnelse	Samlet ramme
1429		Riksantikvaren	
	70	Tilskudd til automatisk fredete og andre arkeologiske kulturminner	61 mill. kroner
	71	Tilskudd til fredete kulturminner i privat eie, kulturmiljø og kulturlandskap	40 mill. kroner
	72	Tilskudd til tekniske og industrielle kulturminner	10 mill. kroner
	73	Tilskudd til bygninger og anlegg fra middelalderen og brannsikring	10 mill. kroner
	74	Tilskudd til fartøyvern	15 mill. kroner
	75	Tilskudd til fartøyvernssentrene	1,5 mill. kroner
	79	Tilskudd til verdensarven	15 mill. kroner

Oslo, i familie- og kulturkomiteen, den 4. desember 2018

Kristin Ørmen Johnsen

leder og ordf. for kap. 300, 800, 853, 854, 855,
3300 og 3855

Grunde Almeland

ordf. for kap. 337, 870 og 873

Geir Jørgen Bekkevold

ordf. for kap. 323, 341, 842, 843, 847, 871, 3323,
3842 og 3847

Kristian Torve

ordf. for kap. 335, 339, 3339 og 3339

Marianne Haukland

ordf. for kap. 325, 326, 334, 3325, 3326 og 3334

Kari Henriksen

ordf. for kap. 342, 844, 846, 856, 3342 og 3856

Silje Hjemdal

ordf. for kap. 840, 841 og 865

Tage Pettersen

ordf. for kap. 315, 860, 862, 867 og 868

Åslaug Sem-Jacobsen

ordf. for kap. 320, 848, 858, 1429, 1432, 3320,
3858 og 4429

Anette Trettebergstuen

ordf. for kap. 322, 328, 329, 2530, 3322 og 3329

Morten Wold

ordf. for kap. 340

Freddy André Øvstegård

ordf. for kap. 321 og 845

